

Odnos do skupnih ciljev

Izteka se leto, čas, ko si sežemo v roke in zaželimo vse dobro, pa tudi čas, ko ocenimo svoje uspehe in neuspehe, ko ocenimo razmere, v katerih smo delali in živeli.

S tem, ko se nam izteka neko poslovno obdobje, smo dolžni oceniti tako naše poslovne rezultate, kakor tudi naše medsebojne odnose in odnose v širši družbeni skupnosti. Predvsem moramo ugotoviti, da smo v tem letu z enkratno enotnostjo, ponosom in veliko bolečino izkazali poslednjo čast velikemu revolucionarju, državniku in človeku, tovarišu Titu. Tako kot smo bili enotni, vztrajni in ponosni za njegovega življenja, tako moramo še bolj enotno, pogumno in vztrajno nadaljevati njegovo delo, uresničevati naloge, ki nam jih nalagajo ekonomske in politične razmere sedanjega trenutka. Nadaljevati Titovo delo in hoditi po poti, ki nam jo je začrtal, pomeni vztrajati v borbi za gospodarsko usta-

litev, v borbi za napredek družbenih odnosov, v borbi za miren in boljši jutrišnji dan.

Ko ocenjujemo vplive, ki so v letošnjem letu pogojevali gospodarjenje, moramo reči, da vsaj kar zadeva SOZD Mercator, z vsemi ukrepi ne moremo biti zadovoljni. Čeprav izkazujemo porast dohodka in istočasno porast sredstev za akumulacijo, lahko ugotovimo, da je ugoden poslovni rezultat več ali manj posledica povečanja cen, ne pa rezultat dobrega gospodarjenja. Dogovorjena enotna izhodišča za razporejanje dohodka v letu 1980 in razporejanje čistega dohodka in sredstev za osebne dohodke smo sicer spoštovali, razporejali smo ta sredstva v skladu z družbeno dogovorjenimi merili in z izvaja-

njem tega prevailili levji delež stabilizacijskih prizadevanj na področje osebnih dohodkov. Ne glede na prizadevanja, da bi uresničili nagrajevanje po delu in s tem dejansko stimulirali produktivnost in delovno disciplino, je pojav upadanja realnih osebnih dohodkov zaskrbljujoč do take mere, da zgolj s skupnimi osnovami in merili ne bomo mogli prepričati delavcev, da je prenos stabilizacije in zagotavljanje pasu na področju delitve sredstev za osebne dohodke tisti ukrep, s katerim naj bi največ pripomogli h gospodarski ustalitvi dežele.

Pri ocenjevanju vloge in položaja SOZD se moram nujno ustaviti tudi pri vzpostavljanju poslovne in samoupravne discipline. Kot predsednik koordinacijskega odbora sindikata SOZD lahko ugodno ocenim vsa prizadevanja tako poslovnih kot strokovnih organov temeljnih in delovnih organizacij za uresničitev smernic srednjeročnega ra-

Zimska Mercatoriada 7. marca na Črnem vrhu

Vse ljubitelje rekreacije, ki želijo tekmovali v okviru zimskih športnih iger Mercatorja obveščamo, da bo letošnja zimska Mercatoriada 7. marca na Črnem vrhu nad Idrijo. Rok za dokončne prijave je 20. februar; kasnejših prijav organizator zaradi tehničnih

ovir ne bo mogel sprejeti. Pa še to: za primer, če bi bilo snega premalo, pripravljata organizator, Mercator-Sadje zelenjava in KORŠ rezervno možnost – v tem primeru bi se tekmovanja v veleslalomu in tehkih odvijala na Starem vrhu nad Škofjo Loko.

zvoja, predvsem na področju samoupravne organiziranosti. Pri tem pa ne morem prezreti posameznih primerov indolentnega in apolitičnega obnašanja ter neodgovornosti posameznih TOZD oziroma DO v odnosu do dogovorjenih skupnih ciljev. Kljub upoštevanju okoliščin in razmer, ki vladajo v posameznih okoljih, je ravnanje teh temeljnih in delovnih organizacij takšno, da bi bilo treba razmisliti o politični zaupnici njihovim poslovnim organom.

V uresničevanju samoupravnih donosov so odigrale pomembno vlogo tudi družbenopolitične organizacije SOZD; tu mislim predvsem na sindikat. Vključevanje sindikata v delo in aktivnost samoupravnih organov in sprejemanje samoupravnih odločitev in drugih aktov je v letošnjem letu, kot letu sprejemanja srednjeročnih planskih usmeritev, posebej pomembno. Politična podpora sindikata tem dokumentom je dokaz, da so postali akti ne samo dokument, ki samoupravno zavezuje, temveč predstavljajo tudi politično zadolžitev. Potemtakem so družbenopolitične organizacije soodgovorne za njihovo uresničitev, tako kot so soodgovorne za vse medsebojne odnose, ki izhajajo iz združitve v Mercator, in odnose,

Delegatom in poslovnim organom sozda Mercator, zbranim na tovariškem srečanju pred Novim letom v Krškem, je spregovoril predsednik KO sindikata Franc Škof.

ki izhajajo iz obstoječih družbenoekonomskih razmer.

Ob koncu naj se zahvalim vsem delavcem, združenim v SOZD Mercator, vsem samoupravnim organom in organom družbenopolitičnih organizacij za delo v letu 1980 in jim zaželim srečno 1981.

V tej številki:

Na strani 2 boste našli izhodišča za vsebinsko pravo letnih sindikalnih sestankov – Na 3. strani je v poročilu izdajateljskega sveta zamisel, za delovne organizacije zanimivega, sodelovanja v glasilu in novosti pri organizirani množični rekreaciji v sozdu – Na strani 4 je predstavljena skozi intervju z direktorjem nova organizacija Mercator-Tehna ter blagovnica, ki je bila odprta v Cerknici – Stran 5 je Nanosova – Na strani 6 boste seznanjeni z novo pridruženo organizacijo SORO iz Zirov – Strani 7–10 so uporabna gradiva tako za delegate in poslovodne organe kakor za vse, ki jih zanima njihova organizacija – Strani 11 do 15 so namenjene drobnim novicam, kritičnim sestavkom in bolj berljivim zvrstem, ki pa so usmerjene praktično in splošno izobraževalno.

Mercator

GLASILO DELAVCEV IN ZDRUŽENIH KMETOV

LETO XVIII Ljubljana, januar 1981 št.: 1

Naloge sindikata v prvih mesecih letos

Center za obveščanje

Spomladi v sozdu volitve

Aprila 1981 poteče mandat delegatom v vseh organih samoupravljanja sozda Mercator. Ker so v našem demokratičnem sistemu volitve v bistvu po posamezniku slovesna potrjena izbira, do katere je prišlo v poprejšnjem množičnem kandidacijskem postopku, je nujno, da sindikalne organizacije v tozdi in delovnih organizacijah in delovnih skupnostih skrbno vodijo prav kandidacijski postopek. Ta mora biti izpeljan vsaj mesec dni pred iztekom prejšnje mandatne dobe. To pomeni, nimamo kaj čakati.

Organi sestavljene organizacije

V sestavljeni organizaciji združenega dela »Mercator« bomo v aprilu mesecu volili delegate delavskega sveta sozda, delegate odbora samoupravne delavske kontrole sozda in delegate na listo arbitrov, s katere se v arbitražnih postopkih izbirajo oziroma določijo arbitri.

Za vse te delegate je predpisano neposredno tajno glasovanje v tozdi in delovnih organizacijah – se pravi, glasovanje z glasovnicami.

Razen organov, ki jih volijo delavci neposredno, so na ravni sozda še izvršili odbor delavskega sveta in več komisij, ki so delovni organi delavskega sveta. Ti so voljeni posredno – to pomeni, da jih volijo ne več vsi delavci, ampak delegati delavcev – oziroma delavski svet sozda. Te volitve naj bi opravili v mesecu maju.

V istem času bodo temeljne in delovne organizacije imenovale delegate v izdajateljski svet glasila delavcev in kmetov SOZD Mercator. Delegati, ki jih imenujejo v izdajateljski svet delavski sveti tozdov, sestavljajo na ravni svoje DO delegacijo. Ta imenuje stalnega delegata v izdajateljski svet; enovite DO seveda nimajo delegacije in je delegat imenovan neposredno. Delegati izdajateljskega

sveta torej niso voljeni neposredno niti s tajnim glasovanjem.

Kandidacijski postopek

Po zakonu o združenem delu in po statutu sozda Mercator je za izvedbo kandidacijskega postopka – za predlaganje možnih delegatov – zadolžen sindikat. Po našem statutu določi kriterije za evidentiranje delegatov koordinacijski odbor sindikata sozda.

Kriterij, koliko delegatov iz posamezne delovne organizacije v delavskem svetu sozda, določa samouprani sporazum o združitvi, in sicer na vsakih začetih 500 delavcev en delegat. (DO, ki ima 530 zaposlenih, ima pravico do 2 delegatov na delavskem svetu sozda). Izjema so organizacije, ki imajo v svojem sestavu temeljno organizacijo kooperantov (TOK). Vsaka TOK ima svojega delegata v delavskem svetu sozda.

Omejeno je tudi število članov odbora samoupravne delavske kontrole. Ta ima 9 članov, ki so delegirani tako, da vsaka panoga izvoli po enega skupnega delegata, le trgovina na drobno voli dva. Svojega delegata v odboru samoupravne delavske kontrole sozda ima tudi Delovna skupnost SOZD.

Delegati na listo arbitrov so voljeni v vsaki delovni in enoviti delovni organizaciji po eden.

Naš statut ne predpisuje enotne in zaprte kandidatne liste. To pomeni, da se ne volijo vsi kandidati v vseh delih Mercatorja, ampak samo v delovnih organizacijah, katero bodo zastopali v delavskem svetu sestavljene organizacije – tam pa v vseh temeljnih organizacijah.

Kandidatna lista za delegate odbora samoupravne delavske kontrole pa je, za razliko od postopka pri volitvah v delavski svet, enotna in zaprta in je enotni predlog glasovanja.

Arbitri so voljeni v okviru svoje organizacije.

Potek celotne izvedbe volitev

Delavski svet SOZD Mercator je organ, ki za organe sozda razpisuje volitve. Te morajo biti razpisane najkasneje mesec dni pred iztekom tekoče mandatne dobe. Lahko torej pričakujemo, da bodo volitve razpisane na zasedanju DS konec meseca februarja.

Takoj za tem ali že hkrati bo KO sindikata sozda poslal OOOZS in volilni komisijam v temeljnih in delovnih organizacijah navodila in priporočila v zvezi s kriteriji za evidentiranje kandidatov.

V nadaljnjem postopku se volilne komisije ravnaajo po določilih internih aktov za izvedbo volitev. Volitve izpeljejo tako, kakor volitve delegatov na ravni tozda in DO, s to razliko, da seznajajo s predlogom kandidatov volilno komisijo na ravni sozda. Volitve

izvedejo volilni odbori v tozdi in DO.

Na podlagi poročil volilnih komisij v tozdi in DO ugotavlja volilna komisija delavskega sveta SOZD izid volitev in ga razglasi ter o tem poroča delavskemu svetu.

Pričnimo takoj

Izkušnje z organi oziroma delegati na ravni sozda v preteklem mandatnem obdobju so v pretežni meri pozitivne. Ugotavljamo zavzetost, delavnost in disciplino – z zelo redkimi izjemami. Naše slabosti so bile komunikacije delegatov znotraj posamezne DO z več tozdi. Mehanizem komuniciranja v teh odnosih bo treba bolj izpopolniti. Da bi to omogočili, moramo v organe sozda izbirati svoje najboljše ljudi. Zaradi tega naj bodo sindikalne organizacije v mesecu februarju in marcu na evidentiranje kandidatov posebej pozorne.

Jaro Novak

Delegatorja se vselej dobro izkažejo na vseh kulinarčnih tekmovanjih. To pot pa je osebje hotela Sremič v Krškem svoje porabilo za domiselno voščilnico ob Novem letu domačim gostom. Ko bi vi videli, kako je to bilo v barvi!

Z 10. zasedanja delavskega sveta v Krškem

Center za obveščanje

Dosežen sporazum z vsemi tozdi

Obsežen in aktualni dnevni red 10. zasedanja delavskega sveta SOZD, ki je bilo 29. decembra 1980 v hotelu Sremič v Krškem, je obetal tehtno razpravo delegatov. Tako je tudi bilo.

Delavski svet je ugotovil, da so vse TOZD oziroma DO, združene v SOZD, razen M-Velepreskrba, TOZD Trgopromet Kočevje, sprejele samoupravni sporazum o temeljih plana SOZD za obdobje 1981-85. Za TOZD Trgopromet je delavski svet določil usklajevalni postopek, ki je v času pisanja tega poročila že končan. Predstavniki TOZD Trgopromet in predstavniki strokovnih služb Delovne skupnosti SOZD so dosegli sporazum, da se vsebina 32. in 33. člena sporazuma o temeljih plana SOZD ne spremeni, vendar pod pogojem, da se v sam srednjeročni plan soda vnesejo določbe, ki bodo restriktivno delovale na nove naložbe. V skladu s tem bo delavski svet TOZD Trgopromet Kočevje ponovno razpravljal o sporazumu o temeljih plana in dal naknadno soglasje. S tem bo doseženo 100% soglasje o sporazumu o temeljih plana za obdobje 1981-85.

Prav tako je doseženo soglasje o spremembah in dopolnitvah samoupravnega sporazuma o medsebojnih pravicah, obveznostih in odgovornosti Delovne skupnosti SOZD in delavcev TOZD in DO, združenih v SOZD. Navedeni sporazum je torej usklajen z zakonom o načelih svobodne menjave dela, pred delavci Delovne skupnosti SOZD pa je naloga, da svoj letni planski akt pripravijo v skladu z določbami dopolnjenega sporazuma. Od delavcev TOZD in DO pa pričakujemo kakovostno razpravo o ponujenem obsegu in vrsti opravil, ki jih opravlja delovna skupnost kot zadeve skupnega pomena. Z nekaterimi tehtnimi pripombami, ki so jih posredovali delegati MIP Ptuj in delegat M-Sadje zelenjava, je bil določen predlog samoupravnega sporazuma o trajnem poslovnem sodelovanju in združevanju dela in sredstev med organizacijami na debelo in drobno. Delavski svet je udeleženkam tega sporazuma predlagal, da sklenejo ta sporazum po postopku in na način, ki ga določa sam sporazum, najkasneje 31. januarja 1981.

Delavski svet je dal soglasje za ustanovitev sektorja za investicijski inženiring v sestavu Delovne skupnosti SOZD. S 1. januarjem 1981 se torej investitorji za inženiring usluge lahko obračajo na Delovno skupnost SOZD – sektor za investicijski inženiring. Istočasno z ustanovitvijo tega sektorja je delavski svet sprejel tudi sklep o financiranju te dejavnosti. Da bi delo s področja investicijskega inženiringa potekalo usklajeno med investitorjem, projektantom in nadzorno službo, je delavski svet sklenil, da se ustanovi posebna komisija, ki jo sestavljajo predstavniki M-Interne banke, predstavnika projektantske organizacije (TOZD Investa) in predstavnika sektorja za investicijski inženiring. Naloga te komisije je določiti delovne pristojnosti v posameznih fazah del.

Posebej moramo opozoriti na priporočilo, ki ga je delavskemu svetu predlagala komisija za spremljanje razporejanja dohodka in osebnih dohodkov SOZD. Na podlagi ugotovitev te komisije, ki izhajajo iz podatkov o rasti dohodka in sredstev za osebne dohodke na ravni SOZD oziroma v posameznih TOZD in DO, je delavski svet soglasno sprejel naslednji priporočili:

1. Delavski svet SOZD Mercator priporoča vsem TOZD in DO, združenim v SOZD, da ne preokračujejo 25% povečanja osebnih dohodkov, ne glede na to, če bodo dohodek povečale v večjem obsegu in bi zato imele možnost večjega obsega povečanja osebnih dohodkov.
2. Delavski svet SOZD Mercator priporoča, da vse DO, ki imajo v svoji sestavi temeljne organizacije, ugotavljajo izvajanje dogovora o uresničevanju družbene usmeritve razporejanja dohodka v letu 1980 na ravni delovne organizacije.

Istočasno pa je bil sprejet sklep, da se izvajanje družbenega dogovora o uresničevanju družbene usmeritve razporejanja dohodka v

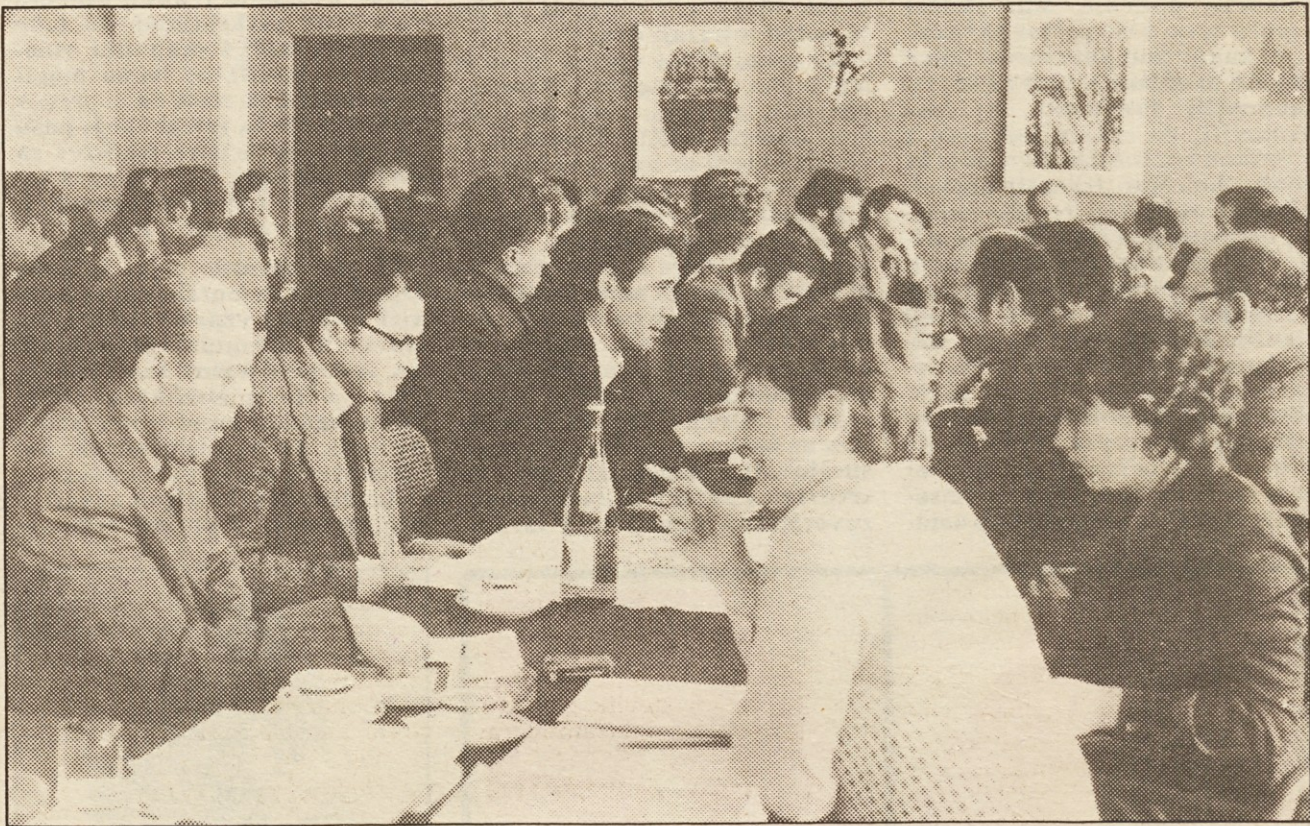
letu 1980 ugotavlja na ravni SOZD.

Izdajateljski svet in uredniški odbor glasila Mercator sta delavskemu svetu poročala o izvršenem

Sprejeti program KORS nakuže bogato športno rekreacijsko udejstvovanje delavcev SOZD Mercator. Zimska in letna Mercatoriada, planinski izleti, smučarski tečaji in udeležbe na množičnih prireditvah so akcije, ki si jih je zastavil odbor za šport in rekreacijo. Tudi vabilo na udeležbo v teh akcijah naj v tem zapisu ne bo odveč. Finančni program za izvedbo teh akcij zahteva, da vsak TOZD za njegovo realizacijo prispeva po 55 din na zaposlenega.

Delavski svet se je seznanil z razlogi, ki so vodili Kmetijsko goz-

zasedanja delavskega sveta je bilo pripravljeno le delovno gradivo na to temo. Ugotovitev, da planirana investicijska poraba za leto 1981 presega realne možnosti zagotovitve finančnih sredstev, delegatom ni bila več nova, kot tudi ne ugotovitev, da s pripravo planskega akta SOZD kasnimo predvsem zaradi neresnega odnosa TOZD in DO do sestave plana SOZD. Glede na sklenjen samoupravni sporazum o temeljih plana SOZD Mercator za obdobje 1981-85 je delavski svet sprejel priporočilo, da vse TOZD in DO, združene v SOZD, če jim to

delovnem in finančnem programu za leto 1980 ter predložila program dela in finančni načrt za leto 1981. Delegati delavskega sveta predvsem pa predsednik izdajateljskega sveta, Ferdo Lovrec, so ugodno ocenili delo obeh organov in programsko zasnovo glasila. Upamo, da so izrazili mnenje večine bralcev našega lista. Še naprej pa bo posle, odgovornega urednika vodil Jaro Novak, ki ga najbrž ni treba posebej predstavljati.

darsko zadrugo Soro Ziri, da se je samoupravno odločila stopiti v krog Mercatorjeve družine. Delavskemu svetu so bili prikazani podatki o obsegu poslovanja in poslovnih rezultatih, pa tudi dejavnost, ki jo KGZ opravlja in fizionomija samoupravne organiziranosti v sestavu SOZD.

Da pa le ne bi bilo vse lepo in prav, je poskrbelo poročilo o pripravi letnega planskega akta SOZD Mercator za leto 1981. Do

dopušča ustvarjen dohodek, že v letošnjem letu formirajo povišano amortizacijo vsaj v višini 75% od minimalne.

Predsednica delavskega sveta, Jasna Žagar, se je zahvalila delegatom in strokovnim službam za sodelovanje pri delu delavskega sveta v letu 1980 in zaželela vsem delavcem SOZD uspešno, tako poslovno, kot osebno, novo leto 1981.

Vesna Bleiweis

Opravila sindikalnih organizacij v februarju

Center za obveščanje

Smernice za pripravo letnih sestankov sindikalnih organizacij

V decembru mesecu je statutarna komisija republiškega sveta Zveze sindikatov sprejela sklep o pripravi in izvedbi članskih sestankov, poleg tega pa še sklep volilnih sej organov Zveze sindikatov in sindikatov dejavnosti. Letne članske sestanke v tozdih bodo opravile osnovne organizacije do konca februarja, konference OO sindikata v delovnih organizacijah in koordinacijski odbori pa morajo te sestanke opraviti do konca marca letos. V zvezi s tem želimo opozoriti na smernice za vsebinsko pripravo sestankov.

Vsebina mora izhajati iz celovite družbenopolitične dejavnosti, katere poudarki so gospodarska stabilizacija, sprejemanje srednjeročnih planov, nadaljnje razvijanje samoupravljanja in priprave na 3. kongres samoupravljalcev. Letne seje morajo izhajati iz ocene uresničevanja programov, ki so jih osnovne organizacije sprejele na svojih občnih zborih, in oceniti, v kolikšni meri so delovale kot soustvarjalec v razvijanju samoupravnih odnosov. Oceniti je treba usposobljenost osnovne organizacije, konference in koordinacijskega odbora za uresničevanje njihove družbene vloge, predvsem z vidika množičnosti vključevanja

delavcev. Ugotoviti je treba tudi skladnost delovanja z določili statuta, s pravili in s poslovniki sindikalne organizacije.

Ocene in sklepi na teh letnih sestankih se morajo nanašati tudi na naslednje naloge osnovnih organizacij:

- kako so bili sprejeti in uresničeni stabilizacijski načrti, v povezavi z ugotovitvami analiz zaključnih računov (ocena produktivnosti, smotnosti združevanja, zmanjševanja stroškov, vpliv na organizacijo preskrbe in politiko cen, svobodne menjave dela itd),
- kakšen je bil vpliv delavcev na ekonomske odnose s tujino, na pridobivanje in trošenje deviz, na

uporabo tujega znanja, tehnologije in tehnike ter koliko odnosi s tujino vplivajo na dohodek v tozdi in delovnih organizacijah,

– v kolikšni meri so v pripravi na sprejem srednjeročnih načrtov sodelovali delavci, kako so se pri tem vedle strokovne službe, kako je potekalo usklajevanje planov med nosilci planiranja itd.,

– kako je urejeno vprašanje delitve dohodka po delu ter kako se oblikujeta dohodek in delitev osebnih dohodkov v delovnih skupnostih,

– ali je samoupravna organiziranost organizacij skladna z določili zakona o združenem delu – glede oblikovanja TOZD, glede združevanja v DO in povezovanja v SOZD ter poslovne skupnosti in druge asociacije združenega dela ter kako so organizirane skupne službe,

– oceniti je treba, kako sindikalne organizacije sodelujejo z delegati in delegacijami, kako jih poznajo s svojo politiko,

– opredeliti je treba kriterije pri evidentiranju kandidatov za delegate v organih samoupravljanja,

– ugotoviti je treba, kako se osnovne organizacije vključujejo v reševanje socialne politike, razvijanje družbenega standarda, usklajevanje politike socialnih korektivov, urejanje varstva pri delu in zdravstvene preventive, naloge na področju kadrovske politike in zaposlovanja itd.,

– kako deluje osnovna organizacija in konferenca na področju izobraževanja in v razvijanju kulturnega življenja med delavci in kaj namerava storiti za to v prihodnje,

– kakšna so prizadevanja sindikata za spodbujanje večje ustvarjalne inventivne dejavnosti med delavci,

– kako uresničuje osnovna organizacija svoje naloge na področju ljudske obrambe in družbene samozaščite, kako sodeluje pri obrambnih pripravah pa tudi pri povečanju stopnje samozaščite,

– oceniti je treba, kako je poskrbljeno za obveščanje in kako se člani osnovnih organizacij sami prizadevajo, da so obveščeni,

– kako je osnovna organizacija, konferenca ali koordinacijski odbor kadrovskega sposoben, kako se članstvo vključuje v delo sindikalnih skupin, kako se organizacija povezuje s konferenco in kako v koordinacijski odbor sindikata, kakšno je njihovo sodelovanje z občinsko organizacijo ZSS in s sindikatom dejavnosti pri republiškem svetu ZSS,

– kako se vodi evidenca članstva in plačevanje članarine,

– primerjati je treba obstoječe akte sindikalne organizacije s prakso in potrebami in predlagati morebitne spremembe ter jih tudi sprejeti.

Podrobnejša navodila o vsebini, ki jo morajo obravnavati letni sestanki, so objavljena v Poročevalcu, prilogi Delavske enotnosti z dne 27. 12. 1980.

Tudi koordinacijski odbor sindikata je na primerno svečani seji sklenil delo v letu 1980 in napovedal svojo usmeritev v letu 1981. Vsebina tega sestanka je razvidna iz sklepov v današnji prilogi.

Izdajateljski svet glasila

Center za obveščanje

Naše članice naj bi se bolj posluževale časopisa

Na zasedanju delavskega sveta SOZD Mercator 29. decembra 1980 v Krškem je predsednik izdajateljskega sveta glasila Mercator, Ferdo Lovrec, posredoval predlog načrta izdaj, ki jih bo pripravil v Mercatorju v letu 1981 center za obveščanje. Spremembe glede obsega in pogostnosti ne bo, nastale pa naj bi spremembe glede zastopanosti temeljnih in delovnih organizacij na straneh časopisa. Sodelovanje naj bi bilo predvsem tesnejše in sčasoma postalo obligacija. Na istem zasedanju je bil imenovan tudi odgovorni urednik za prihodnje mandatno obdobje, in sicer dosedanji odgovorni urednik časopisa Mercator.

Predsednikovo poročilo delavskemu svetu je slonelo na ugotovitvah in ocenah devetmesečnega poslovanja uredniškega odbora glasila, ki so bile sprejete 29. 10. 1980 na 5. zasedanju izdajateljskega sveta v Ljubljani. Na tem zasedanju je izdajateljski svet ugotovil predvsem naslednje:

– uredniški odbor glasila je odgovorno opravljal svoje naloge in gospodarno in varčno ravnal s sredstvi, ki so bila odobrena za izdaje v letu 1980;

– sodelovanje s strani sodelavcev-dopisnikov je bilo zadovoljivo, čeravno nekatere organizacije niso dale nikakršne iniciative za to, da bi bile po katerem koli vidiku obdelane v časopisu, medtem ko so druge sodelovale domala v vsaki številki; v 9 mesecih je časopis ustvarilo 29 stalnih sodelavcev, ki so napisali 81 odstotkov gradiva (185 prispevkov), in 26 novih sodelavcev, ki so napisali 43 prispevkov ali 19 odstotkov gradiva, ki je bilo objavljeno; akcija **Ti soč delavcev-sodelavcev**, ki je trajala od 1. maja, je zajela 18 novih sodelavcev;

– prispevki v časopisu so v povprečju krajši kakor prejšnje leto, kar govori v prid pestrosti in zgoščenosti poročanja, oziroma, da je v glasilu večje število naslovov, to je obdelanih informacij z več področij;

– kar zadeva pestrost po obdelani problematiki, je glasilo pokrilo vse teme iz temeljne vsebinske zasnove. Mnenja glede tega, katero vsebinsko področje je zapostavljeno in katero protežirano, pa so zelo deljena. Nižji strokovni kader, torej večina v naših organizacijah, meni, da so preveč poudarjene zadeve sozda in informacije s področja delovanja organov, premalo pa je zabavnega čtiva in prispevkov iz vsakdanjega življenja kolektivov. Drugi spet, to je visoko strokovni kader in odgovorni poslovodni organi, nas kritizirajo, ker imamo premalo sestavkov s področja poslovanja in preveč kronističnega drobiža. Uredniški odbor želi ustreči vsem bralcem, pa tako skuša loviti ravnotežje in enakomerno zastopnost vseh področij dela in življenja velike organizacije. Treba se je sprijazniti, da glasilo ni namenjeno razvedrilu, ampak je po svoji zasnovi informativno politični list

Ker je časopis vezan na aktualna dogajanja, večkrat njegova končna podoba, kljub zaježitvi obsega in pomena nekaterih zvrsti

informacije, nastaja kot posledica dnevnega oziroma mesečnega dogajanja, kar pač življenje navreže;

– izdajateljski svet je bil informiran, da center za obveščanje, ki strokovno obdela zbrano gradivo, vselej razpolaga z obilico gradiva za objavo, kar je razumljivo spričo neustavljivega nemira v snovanju novega in boljšega, nenehnih sprememb v organizaciji, kadrih, programih ipd.

Izdajateljski svet je na omenjenem zasedanju odobril načrt za izdajo 12 rednih števil glasila in dveh posebnih izdaj (samouprav-

ni akti sozda), ki jih bo pripravil uredniški odbor s strokovno službo v letu 1981, in podprl predlog za odobritev združevanja sredstev v ta namen v višini 1,99 milijona dinarjev. Predlog izdajateljskega sveta je sprejel delavski svet 29. 12. 1980 v Krškem.

Izdajateljski svet je na 5. zasedanju imenoval tudi uredniški odbor za mandatno obdobje 1981/82 in na podlagi ocene predsednice uredniškega odbora ter odgovornega urednika izrazil priznanje dosedanjim članom odbora.

Z odobranjem je bila sprejeta zamisel, ki jo je predložil odgovorni urednik, da uredniški odbor tekom leta 1981 postopno ponudi trajno in sčasoma obligirano sodelovanje na določenih straneh glasila posameznim večjim delovnim organizacijam ali skupinam organizacij v posamezni panogi ali regiji. Sčasoma naj bi glasilo postalo to, kar je napisano v določilih uredniške politike časopisa Mercator, nekakšna skupna izdaja strani posameznih organizacij, združenih v sozdu. Te organizacije bodo imele avtonomne uredniške odbore, ki bodo načrtovali vsebino svoje strani ali lista v sklopu časopisa

Pogovor z novim predsednikom korša

Matjaž Marinček

O novih ciljih

Na razširjeni seji korša (koordinacijskega odbora za rekreacijo in šport na ravni sozda), ki je bila 12. 11. 1980, je bil izvoljen tudi nov predsednik odbora. Ker »nova metla« običajno vsaj drugače, če že ne boljše pometa, sva se z novim predsednikom, Mirkom Vauptičem, pogovarjala o programu dela korša in o novostih tega programa v letu 1981.

Ali lahko najprej na kratko predstavite koršev program dela v letošnjem letu?

»Železni repertoar rekreacije in športnih iger ostaja, ker je že vplejan in ker je tudi že pokazal razmeroma dobre rezultate. Prizadevali pa si bomo čim bolj vplivati na vse organizacije v sozdu, da bi bila udeležba na športnih igrah kar se da množična in da bi na njih sodelovali tudi delavci tistih organizacij, ki doslej še niso.

Prepričan sem, da bomo k množični udeležbi pripomogli že ob letošnji zimski mercatoriadi, ko bodo tekmovalne proge lažje kot prejšnja leta in se bo po njih upal spustiti prav vsak rekreativec. Sicer pa: niso tekmovalni rezultati tisti, ki bi bili prvotnega pomena. Veliko pomembnejša se zdijo srečanja delavcev – tistih, ki so dotlej sodelovali morda le po telefonu, tistih, ki se srečujejo že vsa leta, pa tudi tistih, ki se dotlej sploh še niso mogli srečati. Takšna srečanja prav gotovo pripomorejo k boljšim delovnim rezultatom.

Veliko bolj kot za kakovost športnih dosežkov si bomo prizadevali za kakovost izvedbe športnih iger.«

Doslej ste govorili le o športnih igrah, vendar te verjetno niso najpomembnejši del vašega programa dela?

»Vsekakor ne – te naj bi pomenile le snidenja na finalnih prireditvah; osnovna je rekreacija po organizacijah in njihovih enotah.

Septembra nameravam pričeti z izobraževanjem kadrov za delo na področju športa in rekreacije. Zaenkrat deluje namreč le manjše število posameznikov, ki so (ali pa tudi niso) dovolj verzirani za delo športnega rekrutatorja.

Glavna akcija tega izobraževanja bo seminar, za katerega bomo seveda potrebovali pomoč telesne kulturne sfere. Športni rekrutatorji bodo spoznali sisteme organiziranja različnih vrst športa in rekreacije, pa tudi povsem praktične probleme, na primer priprave te-

hnične plati športnega tekmovanja.

Najbolj pomembno se mi zdi tem ljudem dati osnovno predznanje (nogometno tekmo zmoro organizirati vsak, nekoliko drugače pa je z nogometnim turnirjem) in jih vzpodbujati predvsem v tistih sredinah, ki za šport in rekreacijo doslej niso skrbjele.«

Mirko Vauptič, predsednik korša. Foto Matjaž Marinček

To je vsekakor pomembna novost, najbrž pa ni edina?

»Za seboj imamo že uspel decembrski smučarski tečaj na Pokljuki, drugi pa bo v začetku februarja na Črnem vrhu nad Idrijo. Za nas so to sicer šele začetki na tem področju, prepričani pa smo, da bo v prihodnje še več udeležencev.

Ojačati nameravam tudi planinsko sekcijo – dali ji bomo viterginsko injekcijo.«

Imate na koncu še kakšno sporočilo za bralce?

»Le povabilo k čim bolj množični udeležbi na vseh športno rekreativnih prireditvah na ravni sozda.«

Na svečani seji delavskega sveta Mercator-Hoteli gostinstvo, 25. dec. 1980, je bil podpisan sporazum o združitvi Hotela Mantova z Vrhniko s SOZD Mercator. Z leve: direktor TOZD Hotel Mantova, Slavko Česen, predsednik DS in direktor delovne organizacije.

Mercator, na voljo pa jim bo služba redakcije v centru za obveščanje sozda.

Pred sklepom 5. zasedanja je izdajateljski svet potrdil še zasnovo vsebine informativno-inštrukcijskega seminarja za sodelavce glasila kot opazovalne točke v Mercatorju. Seminar naj bi center za obveščanje izvedel v lastni režiji in s pomočjo drugih strokovnih služb v sozdu, v spomladanskem roku. Vabljeni naj bi bili predvsem vsi potencialni sodelavci iz vsake temeljne organizacije, seveda pa tudi vsi stalni sodelavci glasila.

Napovedane so tudi novosti v delu in pooblastilih sedanjega

druženega organa, katerega kompetence so omejene zgolj na usmerjanje in nadzorovanje izvajanja politike glasila. Ključ, po katerem je sestavljen delegatski organ glasila, povsem ustreza sestavi družbenega organa za celotno področje obveščanja, tako da se bo moral ta organ samo prekvalificirati v svet za obveščanje, s tem da bo v sozdu sprejet akt, ki bo določil temu svetu širše območje dela, pravic in dolžnosti.

Hkrati z letošnjim mesecem volitev, v aprilu, bo treba poskrbeti tudi za poživitev v izdajateljskem svetu, saj je več delegatov že izgubilo stik s tem organom.

Iz Informacij občine Čuprija

Danes se začne gradnja blagovnice »Mercator«

Pomemben trgovinski objekt

Gradnja blagovnice »Mercator« zaupana delovni organizaciji »Jedinstvo« iz Smederevske Palanke – Vrednost del znaša 216 milijonov dinarjev – Po pogodbi rok za končanje del 11 mesecev – Zaposlitev za 170 delavcev

Vsi dogovori med investitorjem gradnje Blagovnice »Mercator« v Čupriji, temeljne organizacije »Mercator« iz Novega Beograda in izvajalcem del, gradbeniške delovne organizacije »Jedinstvo« iz Smederevske Palanke so končani, tako da bo danes na svečan način zaznamovan začetek gradnje tega pomembnega trgovinskega objekta. Na očiščeni lokaciji, na kraju nekdanje avtobusne postaje se bodo začela dela ob 11.30. uri.

O pomenu gradnje Blagovnice »Mercator« ni potrebno preveč govoriti. Znano je, da Čuprija pogreša blagovnico univerzalnega tipa, ki bi uspela z izbiro blaga zadovoljiti potrošnike. Zaradi tega so Čupričani pogostokrat prisiljeni, da se oskrbujejo v sosednjih mestih.

del. Skupna predračunska vrednost del znaša 216 milijonov dinarjev.

Prav tako so končana vsa opravila v zvezi z neposrednimi pripravami za začetek del. Z izvajalcem del je podpisana pogodba, pridobljeno je gradbeno dovoljenje in opravljena jo prijava Službi družbenega knjigovodstva.

S pogodbo je podrobno opredeljen tudi rok za zaključek del, ki znaša 11 mesecev. Za prekoračitve sklenjenega roka sledi plačevanje penalov, in to za vsak dan po 10 milijonov starih dinarjev. In obratno, za vsak dan zaključka del pred rokom, bo izvajalcu plačana stimulacija, ki prav tako znaša 10 milijonov dinarjev, kar priča o popolni enakopravnosti partnerjev.

ИНФОРМАЦИЈЕ

ЧУПРИЈА, 24. децембар 1980. Број 605

ЛИНИЈЕ ПОЧИНЈЕ ИЗГРАДЊА РОБНЕ КУПЕ "МЕРКАТОР"

ЗНАЧАЈАН ТРГОВИНСКИ ОБЈЕКТ

• ИЗГРАДЊА РОБНЕ КУПЕ "МЕРКАТОР" ПОВЕРЕНА РАДНОЈ ОРГАНИЗАЦИЈИ "ЈЕДИНСТВО" ИЗ СМЕДЕРЕВСКЕ ПАЛАНКЕ • ВРЕДНОСТ РАДОВА ИЗНОСИ 216 МИЛИОНА ДИНАРА • ПРЕМА УГОВОРУ, РОК ЗА ЗАВРШЕТАК РАДОВА ЈЕ 11 МЕСЕЦИ • ПОСАО ЗА 170 РАДНИКА

Na širšem področju Pomoravja delovna organizacija »Mercator« nima blagovnice, tako da je to bil eden od razlogov, kajpada hkrati z gospodarsko računico, da se tu »spusti« v takšno investicijo.

Blagovnica »Mercator« v Čupriji bo imela 8600 kvadratnih metrov uporabne površine. Po vsebini bo univerzalnega tipa, tako da bo tu moč kupiti vse, kakor se to navadno reče, »od šivanke do lokomotive«.

Sredstva za to investicijo so v celoti priskrbljena. Gre za bančne kredite, združena sredstva SIS za komunalno dejavnost, Vodnogospodarske organizacije, »Ingrapa«, Zavoda za zdravstveno varstvo, kakor tudi posojilo izvajalca

Poleg »Jedinstva«, ki je glavni izvajalec del, bosta pri gradnji sodelovali tudi dve naši organizaciji združenega dela. Vodnogospodarska organizacija bo opravila zemeljska, »Ingrap« pa betonerska dela.

Blagovnica »Mercator« bo zaposlovala blizu 170 delavcev. Upoštevaje, da je na seznamu SIS za zaposlovanje veliko število trgovskih delavcev brez zaposlitve, bo izgradnja Blagovnice »Mercator« pripomogla poleg ostalega tudi k reševanju tega problema.

Prav tako se računa, da bo naša občina preko davka na promet pridobivala solidne prihodke.

Prevod: J. N.

Prihodnji mesec boste prejeli

V priročni brošuri bomo prihodnji mesec natisnili in poslali vsem temeljnim in delovnim organizacijam nedavno sprejete akte na ravni sozda Mercator. Ponovili bomo tudi objavo dveh samoupravnih aktov, ki sta bila sprejeta v začetku leta 1978 in ju je zaradi tega težko dobiti.

Vsaka temeljna organizacija bo prejela po en izvod za vsako delovno skupino, za svojega delegata v DS sozda, za predsednika sindikata, sekretarja ZK in direktorja organizacije, po en izvod pa bodo prejeli tudi vsi delegati organov samoupravljanja in DPO na ravni sozda.

V decembru trije uspešni referendumi

Jože Rozman

Nova delovna organizacija Mercator-Tehna

Tisto, kar je zapisano v smernicah razvoja sozda Mercator za obdobje 1981–85 glede premikov in sprememb v samoupravni organiziranosti nekaterih organizacij, ki se morajo izpeljati v tem srednjeročnem obdobju, so nekatere organizacije storile že pred začetkom roka. Poleg nanovo oblikovane DO M-Mednarodna trgovina, je pred iztekom lanskega leta nastala še **delovna organizacija Mercator-Tehna**, tehnične storitve, n.sub.o, Ljubljana, s sedežem na Cankarjevi 3.

Lani decembra so bili referendumi v vseh treh tozdih, ki sestavljajo novo organizacijo. To so **TOZD Investa** (prej v DO M-Velepiskrba), **TOZD Spectrum** (ravno tako prej v DO M-Velepiskrba) ter **TOZD Cibes** (prej v DO M-Contal). Referendumi so bili povsod uspešni, saj se je od 80 do 90 odstotkov volivcev odločilo za združitev, »da bi s skupnim poslovanjem in sredstvi dosegli večjo učinkovitost svojega poslovanja in dela ter hitrejši in skladnejši razvoj združenih temeljnih organizacij in delovne organizacije«, kot dobesedno piše v novem samoupravnem sporazumu o združitvi.

22. januarja je bila že prva seja, hkrati tudi konstituiranje novega delavskega sveta delovne organizacije, medtem ko so v prvi polovici januarja v posameznih tozdih izvolili delegate. Za v. d. direktorja nove DO je bil imenovan **Pavle Erzina**, dosedanji direktor tozda Cibes, sedaj pa bo trajalo še kakšnega pol leta, da bodo sprejeli vse potrebne akte.

Zakaj ta združitev...

...Smo vprašali Pavleta Erzina? »Pri vsem tem združevanju v zadnjih treh letih, odkar je nastal sozd Mercator, so se marsikje pod eno kapo našle organizacije, ki med seboj niso imele nobene povezave. Tako sta bila Investa in Spectrum, prva kot izrazito inženiring-projektantska organizacija, ki se ukvarja še s prometom z opremo in repromaterialom, in druga kot izrazito tehnično-storitvena organizacija, vključena v DO M-Velepiskrba, kjer pa se vse ostale temeljne organizacije ukvarjajo s trgovino na debelo in drobno oziroma proizvodnjo. Neskladje je bilo več kot očitno, saj je bil recimo Spectrum tam vedno nekako ob robu.«

Malce drugače je bilo v bivši delovni organizaciji M-Contal, ki sta jo sestavljala tozda Cibes in Conimex. Prvi, kot servisna organizacija, bo ostal nespremenjen v novi povezavi. Tozd Conimex pa se je razdelil na dva dela. Gostinski oddelki se je pridružil Investi, saj sta prej Conimex in Investa, vsak s svojim opremljenjem gostincev, vozila po dveh tirih. Sedaj se je ta dejavnost združila pod Investino kapo. Drugi del Conimexa, ki ima več panožno specializiranih oddelkov, med njimi dva izvozna, en birotehnični itd., pa je po svoji sestavi sodil nikamor drugam kot v novo DO M-Mednarodna trgovina, kjer pa se imenuje drugače. Ker se je med kupci in poslovnimi partnerji ime Contal dodobra udomačilo, je ta tozd prevzel ime po svoji bivši delovni organizaciji.

Zakaj tako hitro?

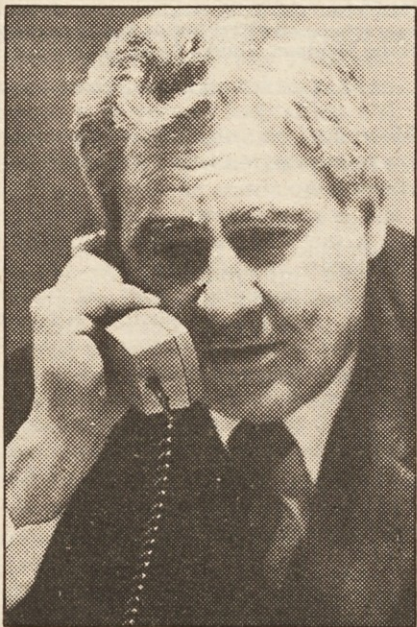
Spremembe, katerih posledica je bil tudi že lani v decembru nastanek nove DO M-Mednarodna trgovina in v povezavi s tem cepitev Contala, na poslovnem področju pa novi devizni ukrepi, vse to je bilo vzrok, da so pohitili tudi z združitvijo v novo DO M-Tehna. Lahko bi rekli na kratko: dve muhi na en mah.

In še enkrat, zakaj ta združitev?

Kdor preveč dokazuje, nič ne dokaže, pravi rek, pa vendar moramo vzroke za združitev v M-Tehno pogledati še pod drobnogledom. Pred tem pa si še oglejmo, kakšne dejavnosti opravljajo posamezni tozdi.

TOZD Investa

– inženiring, organizacija in posredovanje pri gradnji kompletnih gospodarskih in drugih objektov; – projektiranje gradbenih objektov, notranje opreme, zunanjih in notranjih reklamnih napisov ter celotna grafična podoba eksteriorov in interiorov;

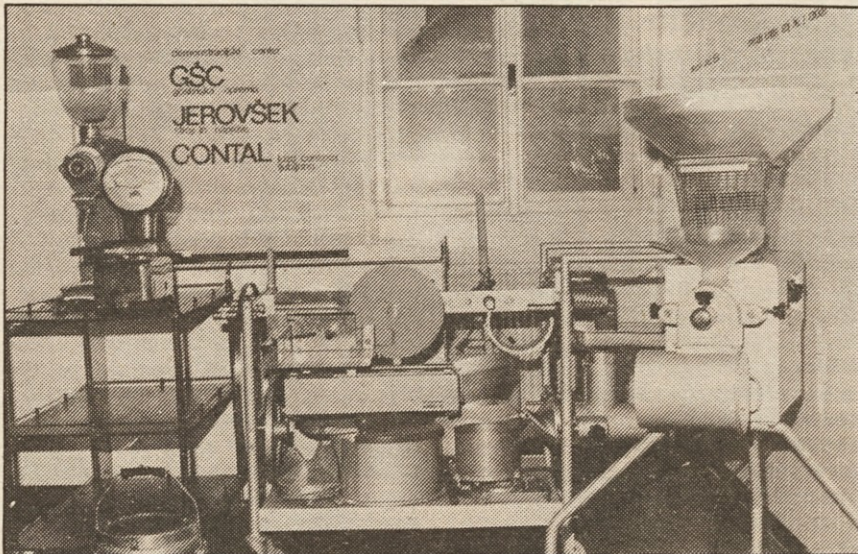
Pavle Erzina

– med stranskimi dejavnostmi omenimo le trgovino na debelo z gostinsko in trgovsko opremo.

TOZD Cibes

– popravilo in vzdrževanje izdelkov precizno mehanike, elektromehanike, elektronike in gostinske opreme;

– med stranskimi dejavnostmi omenimo prodajo blaga na drobno, ki je vezano na opravljanje

Gostinska oprema, ki jo je dobavljala tozd Conimex, razstavljena v Gostinskem šolskem centru v Ljubljani. Vse foto: Jože Rozman

glavne dejavnosti ter montaža vseh vrst izdelkov, ki jih servisirajo.

TOZD Spectrum

– obdelava stekla in izdelovanje različnih izdelkov iz ravnega stekla;

– steklarska in keramična dela ter tehnično svetovanje pri steklarskih, keramičnih in alu-fasaderskih delih.

Po pregledu teh dejavnosti lahko hitro ugotovimo, kje so oziroma bodo stične točke tozdov pri njihovem poslovanju v prihodnje. Če začnemo od zadnjega, je tozd Spectrum dosedaj opravljal več del za zunanje naročnike kot za organizacije znotraj sozda. Tudi sodelovanje z Investo in njuni skupni nastopi na tržišču so bili sila redki, čeprav bi se lahko dopolnjevala. Nova povezava naj bi obema temeljnima organizacijama to kar najbolj omogočila. Razvilo naj bi se tudi tesnejše sodelovanje med Spectrumom in Cibesom, saj naprimer Spectrum vgrajuje samodejne zapiralne mehanizme za vrata, ki jih Cibes servisira in popravlja. Vezi sodelovanja

manj pomembno, Cibes je v Jugoslaviji eden najmočnejših servisov zlasti za birotehnično opremo.

Če sklenemo še z drugega zornega kota, je namen združitve ta, da se vse organizacije s tehnično-storitveno dejavnostjo, raztresene dosedaj na različnih koncih sozda, povežejo skupaj v specializirano delovno organizacijo. Nekatere od prej omenjenih dejavnosti uvrščamo v drobno gospodarstvo, za katero na splošno velja, da ni dovolj razvito, zlasti če ga primerjamo s hitro rastočo industrializacijo ter potrebami družbenega in osebnega standarda. Nepovazane in raztresene organizacije pa imajo seveda manj možnosti za hitrejši in učinkovitejši razvoj, kot povezanost. Zato tudi v delovnem gradivu za oblikovanje nove DO M-Tehna med drugim piše, da bo naprimer tozd Spectrum organiziral novo dejavnost »splošno mizarstvo« na ta način, da se bo ta dejavnost preselila iz delovne skupnosti M-Rožnika k njim. Na drugi strani pa bo tozd Cibes v naslednjih letih prevzel od delovne skupnosti M-Rožnik skupino mehanikov za vzdrževanje hladilnih naprav, od delovne skupnosti sozda pa sitotisk in kopirnico, iz česar naj bi postopoma nastala tiskarna Mercator.

Vse to je nekaj skupnih imenovalcev vseh treh tozdov, vendar že ti dovolj zgovorno pričajo, da je sodelovanje med njimi pravzaprav nujno, ravno tako povezovanje z manjšimi sorodnimi skupinami drugje, kar vse se vsiljuje samo po sebi, po nujnosti vsakdanje življenjske logike. Ta pa zahteva močnejši in enotnejši nastop na tržišču, vzajemno sodelovanje in dopolnjevanje, kar pa hkrati pomeni racionalizacijo dela.

Taka M-Tehna kot tehnično-storitvena organizacija, bo nedvomno lahko odigrala pomembno vlogo pri tehničnem opremljanju trgovin, bifejev, drugih gostinskih objektov, tudi pisarn in še česa. Gornji stavek je pravzaprav namenjen tistim, ki še ne vedo, da obstaja v sozdu organizacija s takimi dejavnostmi.

Dedek Mraz Notranjem

Mile Bitenc

Blagovnica v Cerknici

Dve leti in pol od temeljnega kamna – Velika trgovska hiša: samopostrežba, vse za dom in gospodinjstvo, sodobna restavracija – Pridobitev ne le za krajanje, temveč za vso Notranjsko

No, čisto tako, kot je zapisano v nadnaslovu, le ni. Pa vendar: Cerkničani so po dolgem in nestrpnem pričakovanju le dobili blagovnico, čeprav je ni prinesel Dedek Mraz. Nastala je kot plod prizadevanj in sodelovanja sozda Mercator, M-Nanos iz Postojne in Nanosovega tozda Trgovina Rakek.

Tisto decembrsko sobotno dopoldne je bilo čemerno, oblačno. Cerknica je bila pobeljena z novozapadlim snegom, vendar vse to ni motilo velike množice povabljenih gostov in drugih občanov, ki so prišli na svečano otvoritev. Ta pa je bila v pravem pomenu besede svečana. Zaigral je harmonikaški orkester glasbene šole iz Cerknice, zapel je mešani pevski zbor prosvetnega društva »Heroj Iztok« iz Rakeka in zvrstili so se obvezni govori.

V imenu družbenopolitične skupnosti Cerknice je govoril France Sterle. Poudaril je, da Cerknica končno dobiva lep in sodoben objekt, ki bo s prizadevanjem kolektiva za kakovost storitev in uslug presejal lokalne meje in oskrbel prebivalce širšega območja tudi z izdelki, s katerimi jih v dosedanjih utesnjenih pogojih seveda ni mogel. Izrazil je tudi upanje, da bo nova blagovnica s sodobno, veliko restavracijo žarišče novega dogajanja v trgovini, gostinstvu in turizmu.

»To pa bo moč doseči, če bo kolektiv nenehno stremel za posodabljanje servisa, za vključevanje novih dogajanj v trgovini in gostinstvu – tudi takih, ki jih doslej Cerkničani nismo bili vajeni. Ustvarjeni pogoji za delo dajajo možnost vključevanja vrste dejavnosti: tu mislim predvsem na področje kulture, trgovskih dejavnosti – od degustacij, demonstracij,

pa do modnih revij in zabavnih prireditev.« je nadalje poudaril Franc Sterle.

Glavni direktor Mercator – Nanosa, Slavko Humar, je v svojem govoru poudaril, da je izgradnja novega preskrbovalnega objekta ponovni dokaz, kaj vse zmore združeno delo, če je povezano, če samoupravno združuje sredstva v okviru delovne in sestavljene organizacije in če ima za svoj cilj skrb za potrošnika.

Cerknica, kot središče občine, ki je brez dvoma ne le pomembno samoupravno, marveč tudi gospodarsko središče tega dela Notranjske in postojnske regije, je že dlje časa potrebovala tak objekt. Nanosov tozd Trgovina Rakek se je za to investicijo odločil že pred več kot dvema letoma. Temeljni

kamen zanjo je bil pravzaprav vgrajen že 21. aprila 1978. Krajanje in okoličani zdaj že dober mesec dni nakupujejo v novem, sodobno urejenem in velikem objektu, zato naj o blagovnici v Cerknici zapišem še nekaj številčnih podatkov.

Skupna vrednost vloženih sredstev znaša 84.132.222,30 dinarjev. Od tega odpade na združena sredstva na ravni delovne organizacije 7 milijonov, na ravni sestavljene organizacije pa 8 milijonov dinarjev. Ostalo so lastna sredstva tozda Trgovina Rakek in krediti Ljubljanske banke, izvajalca del (SGP Gradnje Postojna) in dobaviteljev opreme (M-Contal Ljubljana in Kovnostroj Grosuplje).

Skupna površina blagovnice je nekaj več kot 5.000 kvadratnih metrov. Poglejmo, kakšna je notranja razdeljenost tega blagovnega centra. Približno 1.700 kvadratnih metrov površine odpade na samopostrežni del s skladiščem, prav toliko na prodajne prostore z industrijskim blagom in približno 1.400 kvadratnih metrov na restavracijske prostore s kuhinjo in ostalo. S takšno rešitvijo so podani vsi pogoji, da bo omogočena celotna preskrba potrošnikov Cerknice in okolice z vsem razpoložljivim blagom široke potrošnje. Hkrati je tudi dokončno rešeno vprašanje sodobnih restavracijskih prostorov, ki so bili v tem

predelu Notranjske tako nujno potrebni.

Naj ob tem zapišem, da Cerknica doslej, razen manjših gostiln in bifejev, gostinskih prostorov pravzaprav ni imela. Nova restavracija je prostorna in lepo urejena, v poletnih dneh pa bodo gostje lahko posedeli tudi na prostrani odprti terasi. V spodnjem delu stavbe, nasproti samopostrežbe, je urejen še manjši bife. Gostinski del je prevzel v upravljanje novi tozd delovne organizacije M-Hoteli gostinstvo, Mantova iz Vrhnike.

Tako se nov objekt v Cerknici, kot je v svojem govoru povedal Vukadin Nedeljković, namestnik generalnega direktorja SOZD Mercator, pridružuje krajem, kjer smo v letu 1980 odpirali nove samopostrežbe, blagovnice in nakupovalne centre.

Lahko rečem, da je bil ta dan za Cerknico praznik. Veliko število občanov, ki so prišli na otvoritev, je seveda z radovednostjo in željo po nakupu čakalo na prvi ogled in nakup.

»Svetlim suncem obasjana, ponosita sred' Balkana...« – to so verzi priljubljene pesmi Jugoslavije, ki je izzvenela hip pred otvoritvijo. Tistega dne Cerknica ni bila obsijana s soncem, bila pa je ponosna. Ponosna na lep nakupovalni objekt, ki nosi napis Mercator.

Pogled na »leptico« v Cerknici. Foto: Mile Bitenc

Po starem ne gre več

Težave in zapleti pri reorganizaciji

Predlog reorganizacije DO M-Nanos, ki ga je koncem lanskega leta pripravila druga, razširjena komisija, in katerega osnovni namen je, organizirati čiste maloprodajne, grosistične in proizvodne tozde, administrativne in poslovne dejavnosti skupnega pomena pa naj opravljajo skupne službe, v javni obravnavi meseca decembra ni bil soglasno sprejet. Težnje po organizaciji malih, vase zaprtih podjetij-tozdov, po organiziranju skupnih služb ob že obstoječih, težnje po odcepitvi od delovne organizacije, so bile (so še?) prisotne v obalnih tozdih, kar se je pokazalo tudi v javni razpravi. Tako se je še koncem lanskega leta hotel odcepiti tozd Indus Koper, zaradi razlogov, katerih rešitve ponuja tudi predvidena reorganizacija. To je povezovanje razdrobljene trgovine, specializacija, delitev dela itd. Zbor delavcev tozda Preskrba v Portorožu pa predlaganega modela reorganizacije ni sprejel, zaradi nepravilnega razlaganja predloga reorganizacije, čeprav je bil na posvetovanju v Postojni 27. 11. 1980 dosežen konsens glede načrta reorganizacije.

Iz uvodnega referata Toneta Černeta na posvetovanju v Postojni 27. novembra 1980

- Prisotni predstavniki samoupravnih, političnih in poslovnih struktur združenega dela, kakor tudi predstavniki družbeno-političnih skupnosti, lahko današnji posvet razumemo kot pričetek javne razprave o novi samoupravni organiziranosti naše delovne organizacije.
- Poudarjam, da težave ne izhajajo samo iz nerešenih odnosov znotraj našega združenega dela, temveč se te pojavljajo, neke bolj, neke manj, tudi kot rezultat subjektivnih težnj po posameznikih ter različnih lokalističnih interesov družbenopolitične skupnosti, kjer imajo temeljne organizacije svoje sedeže. To se odraža v življenju našega združenega dela in nam povzroča težave v prizadevanju, da bi se samoupravno organizirali tako, da bi dosegli večjo specializacijo, odpravili podvajanje nalog in neusklajenost pri poslovanju ter da bi okrepili ekonomsko sposobnost temeljnih organizacij.
- Zametki samozadostnosti temeljnih organizacij segajo v čas, ko je delovna organizacija poslovala kot enovita delovna organizacija z obrati, ki so bili organizirani po teritorialnem principu, to je v večini primerov v okviru občinskih meja, kjer so obrati imeli tudi svoje sedeže. Kasnejši nastanek temeljnih organizacij v Nanosu je potekal brez uveljavljanja načela večje soodvisnosti skozi delitev dela, ker smo v poslovnem smislu organizirali temeljne organizacije po teritorialnem principu, kot so bili prej obrati. Načelo funkcionalne delitve dela smo speljali le delno in sicer z ustanovitvijo temeljnih organizacij grosistične dejavnosti iz poslovnih enot v Postojni ter Beogradu, medtem ko se ta delitev ni izvršila v Kopru. Funkcionalno delitev dela je obdržal tozd Sadje Koper - Dekani, ki oskrbuje delno maloprodajno mrežo delovne organizacije ter zunanje kupce na obali. Po moji oceni so že takrat teritorialni interesi močno vplivali, da nismo izvršili delitve dela oziroma specializacije med temeljnimi organizacijami.
- Naj omenim nekatere konkretne probleme, ki se pojavljajo pri opravljanju skupnega poslovanja. Kot oviro pri tem lahko na prvo mesto postavimo pogosto, če ne splošno prisotno prepričanje v temeljnih organizacijah, da se samoupravljanje odraža predvsem tudi v pravici temeljne organizacije, da je pri sprejemanju svojih poslovnih odločitev povsem samostojna. Mislim, da je eden izmed vzrokov za tako miselnost v značilnosti obdobja od leta 1973 do danes, ko smo uveljavljali novo samoupravno organiziranost. Ta značilnost je v tem, da se je samopravna decentralizacija in deetativizacija razumela in enačila tudi na poslovnem in strokovnem področju dela, kar se sedaj odraža v omenjenih težnjah po oslavitvi poslovne funkcije na nivoju delovne organizacije in decentralizaciji strokovnih služb skupnega pomena na eni strani in jačanje le-teh na nivoju temeljnih organizacij.
- Rezultat takega stanja je velika kadrovska razdrobljenost in neracionalnost, nepovezanost, ki se odraža v majhnem pretoku blaga preko lastnih grosističnih skladišč, v neodgovornosti pri nabavi blaga glede finančnega kritja nabav, podvajanje zalog in še vrsta negativnih nagnenj.
- Višek teženj po drobljenju služb skupnega pomena se je

- odrazil v nekakšnem elaboratu direktorjev obalnih temeljnih organizacij, iz katerega med drugim izhaja, da se na obali ustanovijo vse skupne službe za potrebe obalnih temeljnih organizacij.
- Ugotavljamo, da je bila z združevanjem sredstev za razširjeno reprodukcijo na nivoju delovne organizacije narejena močna vez in pripadnost temu združenemu delu in sicer vse do tedaj, dokler nismo začeli ta sredstva združevati na nivoju sestavljene organizacije. Ko je ta neposredni interes temeljnih organizacij odpadel, so se začele potencirati vse tiste slabosti, ki so tudi prej obstajale, vendar so bile v podrejenem položaju. Menim, da se da tu marsikaj popraviti in sicer tako pri usklajevanju interesov, kakor tudi pri delitvi dela med skupnimi službami delovne organizacije ter sestavljenosti organizacije.
- Tako so že izstopile temeljna organizacija Detalj Buje in temeljna organizacija Avtomaterial Koper. Sedaj hoče izstopiti iz delovne organizacije temeljna organizacija Indus Koper, ki opravičuje svoj izstop z različnimi utemeljitvami. Med drugim tudi takimi, češ, da se mora nepovezana trgovina na obali funkcionalno povezati, izvršiti delitev dela ter se kasneje povezati v sestavljeno organizacijo Timav. Vprašujem se, kdo stoji za takimi odločitvami, kje je tu politična odgovornost in samoupravna zakonitost, saj gre tu za skupen interes družbeno-političnih skupnosti in delovne organizacije M-Nanos.
- Parola, saj je vse družbeno, s katero želijo nekateri posamezniki opravičiti uveljavitev parcialnih interesov pa tudi lastnih ambicij, da s tem rušijo enotnost in pripadnost k temu združenemu delu, ni sprejemljiva. Lastnina ni tozdovska lastnina ali splošna lastnina, s katero lahko manipulira, kakor kdo hoče.
- S takimi procesi se našemu združenemu delu postavlja tudi vprašanje usode združenih sredstev, v katerih imajo svoj delež vse ostale temeljne organizacije združenega dela. Ob predpostavki, da se je v to temeljno organizacijo mnogo več vlagalo v razširjeno reprodukcijo, kot pa je le-ta sredstev združevala, se vnaša med ostale temeljne organizacije, delovno organizacijo in sestavljeno organizacijo združenega dela nezadovoljstvo in nezaupanje v stabilnost samoupravnega sporazumevanja, kar objektivno krepi že tako močne in ozke tozdovske težnje.
- Danes ima organizacija združenega dela Mercator vse pogoje za skladen razvoj vseh organizacij združenega dela v njenem sestavu. V naših globalnih izhodiščih in opredelitvah ni nasprotij, saj so cilji, zastavljeni v samoupravnih sporazumih o temeljnih planov enotni. Vsi želimo doseči višjo stopnjo samoupravne organiziranosti, ki se bo odražala v trdnosti integritete ter soodvisnosti delovnih organizacij v sestavi sestavljene organizacije. To pa bomo dosegli z okrepitevjo ekonomske sposobnosti posameznih organizacij, delitvijo dela ter večjo specializacijo. Pogoji za to pa je da odpravimo lokalistične in podjetniško miselnost, zaprtost ter samozadostnost v lastni temeljni organizaciji oziroma delovni organizaciji, da odpravimo vplive tradicionalizma, ki nas obremenjujejo.

Roman Albrecht med razpravo v Postojni 27. 11. 1980

- Naš sestanek ni zato, da bi šli iz njega premagani in zmagovalci, ker bi bila vsaka zmaga zmagovalcev Pirova zmaga. Pomembno je, da se sporazumemo, da vržemo prave interese na mizo, ter jih rešujemo v smeri našega razvoja in da družbeno politične organizacije trdno stojijo za tem
- Zapiranje trgovine v mikropodročja je protiustavno, je proti interesom delavskega razreda, ki dela v tej trgovini in proti interesom potrošnikov.
- Danes podirati integracije, to je politika, ki je naravnost v nasprotju z našo politično ureditvijo. Izjaviti moram, da je to, kar se skuša tu narediti, zapiranje obalnega tržišča s tem, da se tipke drugih organizacij skušajo poriniti v organizacijo, ki pokriva to tržišče.
- Kriterij za združeno delo je, ali se uspešno dela ali ne, koliko se povečuje dejanska integriranost, koliko se razvijajo skupni intelektualni potenciali, koliko so maksimalno izkoriščena vsa sredstva, ljudje, funkcije, to je, da dosežemo na enoto usluge čim manjše stroške in čim večji efekt
- Pokazalo se je, da zlasti v naših pogojih demokratično svobodne družbe, ne moremo iti naprej z razdrobljeno trgovino, ki je vpletena v stihijsko delovanje tržišča in ni sposobna sama in skupaj s proizvodnjo ter potrošniki reševati težjih zadev.
- Ko sem skušal ugotoviti, v čem je pravzaprav problem v vaši organizaciji, sem prišel do zaključka, da je intenzivnost integracije zelo šibka in da gre sedaj pravzaprav za konflikt pri izpeljavi ene od potez nadaljnje integracije.

- Temeljna organizacija sme imeti samo eno dejavnost in ne more imeti administrativno-upravne dejavnosti, ker to ni pomožna dejavnost, ampak samostojna dejavnost. Za temi interesi se skriva interes administracije, ki lahko sicer pošteno in prizadevno dela, vendar je organizirana neracionalno. Hkrati pa vi mešate dve stvari: eno je poslovna, nabavna politika, drugo pa je opravljanje del na tem področju. Če trdite, da se s prenosom v delovno organizacijo odtuji komercialna funkcija, potem najprej to pomeni, da delovna organizacija ni vaša.
- Mislim, da morajo marketinške funkcije težiti k zelo integriranim nivojem. Tozda namreč ne more ugotavljati, kje se blago dobi, pod kakšnimi pogoji, ne more ugotavljati, kaj se novega pripravlja za proizvodnjo, ker bi v tem primeru imel toliko ljudi, da ga nihče ne bi mogel vzdrževati.

- Govorite o razrednih interesih, da je razredni interes, ali bosta dva ali en tozd na obali. Razredni interes delavca je, da je v tozdu, da mu dohodek ne leti iz rok in da odloča, kam gre dohodek. To je razredni interes, pa čisto nič drugega. Nekateri pa se na razredni interes zgovarjajo, misleč, da bodo tako organizirali delavstvo, da bodo oni imeli vpliv na dohodek, ne pa delavec. To je strašno nevarno spreverčanje stvari.

Mercator - »Nanos«

- Interna banka je pogoj, da se nekaj sploh začne integrativno delati. Nekateri organizacije pa sploh niso v njej. Prvi instrument integracije je interna banka, namreč to, da potegnemo denar in odločanje z denarjem iz žepov posameznikov in posameznih skupin v tozdih in da se skupaj o tem pogovarjamo.
- Kajti tukaj se začne prva stopnja solidarnosti, da motnje v dolivu in odlivu denarja amortiziramo s solidarnostnim združevanjem.

Povzemamo po neavtoriziranem zapisu Zlate Vasle z magnetofonskega traku.

Nastanek delovne organizacije Mercator-Nanos in spremembe, ki jih predvideva reorganizacija

- Začetki delovne organizacije segajo v leto 1947, ko je bil 6. julija 1947 na ukaz okrajnega narodnoosvobodilnega odbora ustanovljen Okrajni magazin Postojna. V enem skladišču in osmih trgovinah je takrat delalo 26 delavcev. Leta 1962 se je k tedanjemu Nanosu pripojilo trgovsko podjetje Pre-rad Portorož, nato še Mestne trgovine Postojna, Oskrba Postojna ter Javornik iz Pivke. Od leta 1962 do 1968 se je obseg dejavnosti širil z združitvami, integracijami ter odkupi prostorov. V tem času so se Nanosu pripojile še: Trgovina z železnino Koper, Imex Koper, Ulaka Stari trg, Fructus Koper, Veleprom Buje, STP Postojna, Oskrba Čabar, odkupili pa so hladilnico v Dekanih ter poslovalnice na Reki, Puli in v Ljubljani. V tem času je bilo ustanovljeno tudi predstavništvo v Beogradu. Leta 1971 se je Nanosu pridružila Tovarna mesnih izdelkov iz Postojne, leta 1973 pa še trgovsko podjetje Skočjan Rakek. Tega leta je bilo ustanovljenih deset temeljnih organizacij in delovna skupnost skupnih služb. 1. januarja 1978 se je delovna organizacija Nanos pridružila sestavljeni organizaciji Mercator. Konec tega leta je nastala še temeljna organizacija Transport Postojna, ki opravlja prevozne storitve.
 - Leta 1979 se je odcepil tozd Buje, ki je zaposloval 83 delavcev, leto kasneje pa še tozd Avtomaterial Koper. Do odcepitve je prišlo kljub temu, da so poskušali tudi znotraj DO M-Nanos najti ustrezne rešitve, zlasti za maloprodajo.
 - Danes delovno organizacijo sestavljajo naslednje temeljne organizacije, ki imajo (stanje 30. 9. 1980) naslednje število zaposlenih:
- TOZD Izbira Postojna	418
- TOZD Preskrba Portorož	330
- TOZD Indus Koper	160
- TOZD Sadje Dekani Koper	65
- TOZD Obskrba Čabar	56
- TOZD Trgovina Rakek	139
- TOZD Grosist Postojna	160
- TOZD Transport Postojna	74
- TOZD TMI Postojna	194
- Delovna skupnost	106
- Skupaj ima DO M-Nanos 1702 zaposlenih. V devetih mesecih lanskega leta so vse temeljne organizacije ustvarile 2.376.000.000 din celotnega prihodka in 311.000.000 din dohodka. Porast dohodka glede na isto obdobje predani znaša 18,7 odstotka. (Vsi podatki do tu so vzeti iz referata Toneta Černeta, ki ga je imel na posvetovanju o reorganizaciji DO v Postojni, dne 27. 11. 1980).

Spremembe, ki jih predvideva makro-reorganizacija DO M-Nanos:

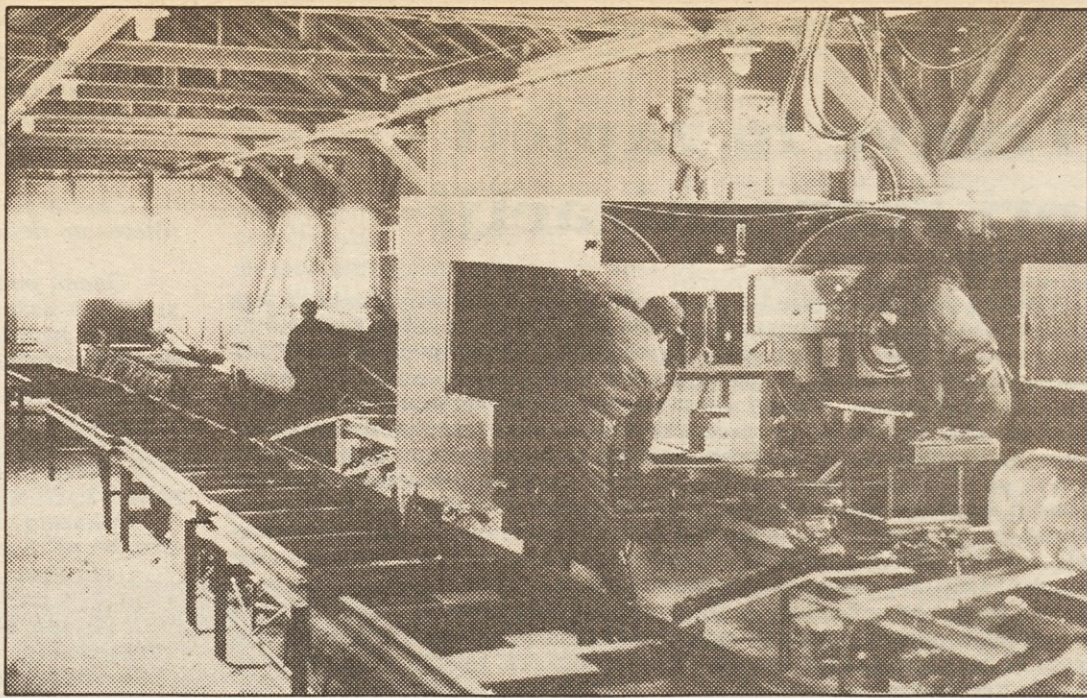
1. Maloprodajni tozd Izbira Postojna bi obdržal svoje dosedanje maloprodajne enote.
2. Maloprodajni tozd Trgovina Rakek bi obdržal svoje dosedanje maloprodajne enote.
3. Maloprodajni tozd Obskrba Čabar ostane nespremenjen.
4. V maloprodajni tozd na obali bi se združila vsa maloprodajna mreža na obali.
5. V tozd za grosistični promet na obali bi se združila dosedanja grosistična dejavnost tozda Preskrba Portorož s skladiščem v Luciji in celoten tozd Sadje Dekani-Koper s hladilnico.
6. K dosedanemu tozdu za grosistični promet Grosist Postojna bi se pridružili grosistična dejavnost tozda Izbira Postojna in tozda Trgovina Rakek ter dosednji tozd Transport.
7. Tozd TMI Postojna ostane nespremenjen.

Potek reorganizacije

- Sedanja organiziranost DO M-Nanos je bila sprejeta leta 1973 po ustavnih dopolnitvah in zakonu o konstituiranju OZD.
- Po sprejemu zakona o združenem delu 12. decembra 1976 prvi poskus, spremeniti neustrezno organiziranost. Posebna komisija je v prvi polovici leta 1977 pripravila predlog in osnutek, ki je predvideval delitev dela na grosistične in maloprodajne tozde.
- Konec leta 1979, zlasti po pismu direktorjev obalnih tozdov, ponovno delo na konceptu reorganizacije, kar je obravnaval tudi delavski svet delovne organizacije 2. 7. 1980 in 1. 9. 1980.
- Avgusta 1980 je začela z delom prva komisija za pripravo reorganizacije. Ker v tej komisiji ni bilo predstavnikov vseh tozdov, je sredi oktobra njeno delo prevzela druga, razširjena komisija, v kateri so bili predstavniki vseh tozdov in predstavnik sozda. Predlog modela nove makro-organizacije je bil narejen 12. novembra 1980. Na kratko ga predstavljamo v posebnem okviru.
- 27. novembra je bilo v Postojni posvetovanje, sklicano na pobudo konference sindikata M-Nanosa, v skladu z njenim programom za razvijanje novih samoupravnih odnosov. Poleg člana predsedstva CK ZKS Romana Albrehta, so se posveta udeležili člani konference sindikata M-Nanos, predsedniki izvršnih odborov osnovnih organizacij iz posameznih tozdov ter sekretarji OO ZK in predsedniki OO ZSMS, predsedniki delavskih svetov tozdov in delovne organizacije, člani komisije za reorganizacijo, sekretarji komitejev OK ZKS iz Kopra, Postojne, Pirana, Cerknice in Čabra, predsedniki občinskih svetov ZSS iz teh občin, generalni direktor sozda ter direktorji tozdov in delovne organizacije M-Nanos.
- Delavski svet DO je 6. decembra določil predlog modela nove makro-organizacije, kot ga je določal osnutek z dne 12. 11. 1980 s spremembami in dopolnitvami z dne 3. 12. 1980. Bistvena sprememba je bila ta, da se knjigovodstvo prenese v skupne službe, medtem ko je osnutek predvideval knjigovodstva po tozdih. Delavski svet je tudi sklenil, da se do 25. 12. 1980 skličejo zbori delavcev tozdov, ki obravnavajo in sprejmejo predloženo reorganizacijo.
- Kljub sprejetim enotnim stališčem glede reorganizacije so se 22. 12. 1980 na Belem Križu neformalno sestali predstavniki treh obalnih tozdov (tozd Preskrba Portorož, tozd Indus-Koper, tozd Sadje Dekani-Koper) in razpravljali o tem, kar jo bilo že sprejeto, verificirano in določeno v Postojni 27. 22. 1980. Dogovorili so se za en tozd na obali.
- Istega dne jo bil v tozdu Preskrba Portorož zbor delavcev, ki je sklenil, da sicer podpira reorganizacijo, vendar se bo o njeni dokončni obliki zbor odločil kasneje, predvidoma sredi januarja.
- 23. 12. 1980 je bil delavski svet v tozdu Indus Koper. Delegati so se odločili, da ne pristopijo k Soči, so za reorganizacijo M-Nanosa, vendar predlagajo višjo obliko specializacije. V vseh drugih tozdih so predlog reorganizacije v celoti sprejeli.
- 7. 1. 1981 je bila v Postojni skupna seja konference sindikata Nanos in sekretarjev OO ZK o javni razpravi. Obsodili so ravnanje vodstva tozda Preskrba iz Portoroža, predstavnike DPO in člani komisije iz tega tozda, ker so na zboru delavcev ravnali v nasprotju s političnimi izhodišči, skupno sprejetimi na predhodnih obravnavah.
- Delavski svet DO je 19. 11. 1981 zadolžil izvršni odbor in predsednika kolegijskega poslovnega organa, da izpeljeta usklajevalni postopek v tozdu Preskrba Portorož in Indus Koper. V kolikor se bo izoblikoval nov predlog reorganizacije, ga je treba predložiti komisiji in delavskemu svetu.

V zadrugnem domu v Žireh je sedež Kmetijsko-gozdarske zadruga Sora Žiri ter njihova Pekarija.

Dan pred našim obiskom je bilo na žagi -17 stopinj pod ničlo. Se tako urni delavci se niso mogli dobro ogreti, saj je delo tako rekoč na prostem.

Predstavljamo novo kmetijsko organizacijo v sozdu

Jože Rozman

Večinoma živinorejci in gozdarji, pa tudi trgovci

V decembrski številki Mercatorja smo na kratko omenili, da se je v sozdu Mercator priključila nova, enovita delovna organizacija, to je **Kmetijsko gozdarska zadruga Sora in Žiri**. 21. decembra so imeli v Žireh referendum, na katerem so z več kot 90-odstotno večino izglasovali samoupravni sporazum o poznejši združitvi s sozdom Mercator, nadaljnji postopki za pravno-formalno združitve pa še tečejo.

Kdo in kaj je KGZ Sora Žiri?

Kmetijsko gozdarska zadruga Sora Žiri je bila ustanovljena leta 1948, leta 1961 se ji je priključila še KZ Rovte in tako sedaj pokriva del občine Škofja Loka in del občine Logatec. Na škofjeloškem področju pokriva krajevno skupnost Žiri z 21. vasi, na logaškem področju pa krajevno skupnost Rovte s 4 vasi in krajevno skupnost Vrh ravno tako s 4 vasi. Skupaj je to 7429 ha površin, od tega jih je več kot polovica poraslih z gozdom, manj kot polovica je kmetijskih površin, nekaj pa je tudi nerodovitne zemlje. S kmetijstvom se ukvarja 411 kmetij, od tega je 149 čistih, ostale so mešane. Te so večinoma na področju krajevne skupnosti Žiri, saj se je tu v zadnjih letih močno razvila industrija, kmetije na Rovtah pa so predvsem čiste. Na vsem tem področju redijo kmetje 2800 glav govedi. Naravne in vremenske razmere omogočajo le pitanje govedi in prirejo mleka, saj je najnižja nadmorska višina 480 metrov, najvišja pa 1000 metrov. Še predlani so kmetje pridelovali tudi semenski krompir za odkup, lani pa nič več.

Razumljivo je, da je na omenjenem področju nosilec kmetijske proizvodnje KGZ Sora Žiri, ki ima

hkrati pravico upravljanja na 340 hektarih gozdov splošnega ljudskega premoženja. Zadruga ima tudi žago za razrez lesa, na kateri dela v dveh izmenah skupaj 14 delavcev. V eni izmeni lahko razrežejo 18 do 20 kubičnih metrov lesa.

Kmetijsko gozdarsko zadrugo Sora sestavljajo tri zadrugne enote (ZE Žiri, ZE Rovte in ZE Vrh) in devet delovnih enot. Glavna dejavnost je pridelovanje kmetijskih pridelkov in gozdnih proizvodov v različnih oblikah medsebojnega sodelovanja med združenimi kmeti, skupno vnovčevanje teh pridelkov in proizvodov ter oskrbovanje z repro in investicijskim materialom ter potrošnim blagom, saj med stranske dejavnosti zadruga sodi tudi trgovina na drobno in debelo z živilskimi in neživilskimi proizvodi. To dejavnost opravljajo v sedmih prodajalnih v Žireh, Rovtah, na Vrh in v Dobračevi. Med temi sta tudi prodajalni železnine in Pekarija, obe v Žireh; v slednji prodajajo kruh in pecivo, ki ga pečejo sami. Med ostalimi stranskimi dejavnostmi zadruga velja omeniti še, kot že rečeno, proizvodnjo žaganega lesa, nadalje, gojitev, varstvo in izkoriščanje gozdov, prevoz blaga, gostinstvo, turistično posredovanje ter hranilno-kreditno službo, ki kreditira

zasebno kmetijstvo za gradnjo živinorejskih objektov in nakup mehanizacije. Znesek kreditov se je iz leta v leto povečeval in lani dosegel okroglo tri milijone in pol dinarjev. Hranilno-kreditna služba daje kmetom tudi kratkoročne kredite.

V srednjeročnem programu razvoja zadruga so zajete tudi nove investicije, katerih predračunska vrednost znaša okroglo 70 milijonov dinarjev; med njimi je največ denarja, okoli 40 milijonov, predvidenega za gradnjo žagarskega obrata. Ta investicija je vključena tudi v srednjeročni program sozda Mercator. Ostali denar je namenjen za obnovo trgovin in Pekarije.

Samoupravno je zadruga organizirana tako, da ima zadrugni svet, ki šteje 29 članov, od tega jih

je 16 zadrugnih kmetov. Izvršilni organi zadrugnega sveta so upravni odbor, za ljudsko obrambo in družbeno samozaščito in komisija za delovna razmerja. Vsi so sestavljeni tako, da je v njih več kot polovica zadrugnih kmetov, kot to določa zakon o združevanju kmetov.

Področje skupnega poslovanja KGZ Sora Žiri in sozda Mercator

Pobudo za povezavo s sozdom Mercator je dala KGZ Sora, saj njeni delavci menijo, da ima tako njihova organizacija kot nosilec razvoja kmetijstva na svojem področju možnost hitrejšega razvoja, večje možnosti za prodajo kmetijskih pridelkov ter boljše pogoje za razvoj dopolnilnih dejavnosti. Obetajo si tudi večjo poslovno učinkovitost, ki temelji na svobo-

dnem združevanju dela in sredstev, koncentracijo materialne osnove, služb in kadrov ter usklajeno politiko razvoja vseh organizacij znotraj sozda.

Z vključitvijo v sozd Mercator želi KGZ Sora doseči tudi močnejši položaj in enoten nastop na nabavnem in prodajnem trgu, boljše poslovno organiziranost in delitev dela, zaradi združevanja sredstev za razvojne investicije hitrejše, učinkovitejše in ekonomsko utemeljeno vlaganje in ne nazadnje vplivnejši položaj na trgu.

Z vključitvijo v sozd Mercator se bo KGZ Sora v celoti vključila v komercialno politiko sozda pod tistimi pogoji, ki veljajo za ostale kmetijske organizacije in trgovino na drobno. Postopoma in kasneje v celoti bo preusmerila dobavo živine v Tovarno mesnih izdelkov v Ljubljani, ta pa se je obvezala, da bo področje zadruga oskrbovala s svežim mesom in mesnimi izdelki. Do konca leta 1982 mora zadruga vse prehrabeno in neprehrabeno blago nabavljati od grosistov iz sozda, razen seveda blaga, ki ga ti nimajo, še naprej pa bo odkupovala mleko za Kmetijsko zadrugo Vrhnika tako kot sedaj. O sodelovanju z zadrugo se bo lahko pogovoril tudi M-Turist, saj zadruga opravlja tudi nekaj turistične dejavnosti.

V zadrugnem Marketu v Žireh je samopostrežna trgovina in bife.

Fotovest

V soboto, 17. januarja so delavci hrastniškega tozda Jelka (M-Hoteli gostinstvo) predali namenu nov, velik obrat družbene prehrane z dnevno zmogljivostjo 15.000 obrokov, ki bo vsem delovnim ljudem Hrastnika zagotavljal možnost kakovostne prehrane med delom, zaposlenim družinam pa cenene in kakovostne glavne obroke. Več o tem delovnem uspehu bomo objavili v februarški številki glasila. Besedilo in foto Matjaž Marinček

Edo Jurca, mlad in podjeten zadrugni kmet iz Brekovec pri Žireh, ima v mogočem hlevu 24 glav govedi, lahko pa bi jih vanj spravil še enkrat več. Vse foto: Jože Rozman

Delavski svet

10. zasedanje delavskega sveta SOZD Mercator je bilo 29. novembra 1980 ob 8,30 v hotelu Sremič, Krško.

Zasedanje je vodila predsednica delavskega sveta SOZD, Jasna Žagar, ki je po ugotovitvi sklepčnosti predlagala naslednji dnevni red:

1. Pregled uresničevanja sklepov in potrditev zapisnika 9. zasedanja

2. Poročilo in sprejem ugotovitenega sklepa o sklenitvi samoupravnega sporazuma o temeljih plana SOZD Mercator za obdobje 1981-85

3. Poročilo in sprejem ugotovitenega sklepa o sprejemu sprememb in dopolnitev samoupravnega sporazuma o medsebojnih pravicah, obveznostih in odgovornostih Delovne skupnosti SOZD in delavcev TOZD in DO združenih v SOZD Mercator

4. Informacija o pripravi letnega planskega akta SOZD Mercator za leto 1981

5. Sprejem sklepa o začasnem financiranju Delovne skupnosti SOZD Mercator

6. Obravnava predloga samoupravnega sporazuma o trajnem poslovnem sodelovanju in združevanju dela in sredstev med organizacijami na debelo in organizacijami na drobno v sestavu SOZD Mercator

7. Obravnava predloga za ustanovitev skupine za investicijski inženiring

8. Obravnava poročila komisije za spremljanje izvajanja resolucije o razporejanju dohodka in delitve sredstev za osebne dohodke

9. Informacija o pristopu KGZ Sora Žiri v SOZD Mercator

10. Obravnava in sprejem predloga izdajateljskega sveta glasila delavcev in kmetov SOZD Mercator v zvezi z delovnim in finančnim načrtom izdaj centra za obveščanje v letu 1981

11. Obravnava predloga in sprejem sklepa o imenovanju odgovor-

nega urednika glasila delavcev in kmetov SOZD Mercator za obdobje 1981-82

12. Obravnava in sprejem predloga dolovnega in finančnega načrta koordinacijskega odbora za šport in rekreacijo SOZD za leto 1981

13. Vprašanja in odgovori

Predlagani dnevni red je bil soglasno sprejet.

Ad 1.

Po ugotovitvi generalnega direktorja SOZD, Mirana Goslarja, da so sklepi 9. zasedanja izvršeni, je bil soglasno sprejet

sklep:

152. Sprejme se poročilo o izvršitvi sklepov in potrdi zapisnik 9. zasedanja delavskega sveta.

Ad 2.

Na podlagi ugotovitev komisije za izvedbo volitev in referendumov SOZD Mercator je o sklenitvi samoupravnega sporazuma o temeljih plana SOZD za obdobje 1981-85, poročala Vesna Bleiweis.

Soglasno je bil sprejet

sklep:

153. Delavski svet SOZD Mercator ugotavlja, da je samoupravni sporazum o temeljih plana za obdobje 1981-85 sklenjen na način in po postopku kot ga določa ta sporazum.

Istočasno delavski svet ugotavlja, da sporazuma ni sklenila M-Velepre-skrba TOZD Trgopromet Kočevje, ki ne sprejema določb 32. in 33. člena sporazuma. Zato je delavski svet soglasno sprejel

sklep:

154. Delavski svet SOZD Mercator v skladu z določbami 4. odstavka 53. člena samoupravnega sporazuma o združitvi v SOZD Mercator določa, da se prične usklajevalni postopek s TOZD Trgopromet Kočevje v zvezi s sprejemom 32. in 33. člena samoupravnega sporazuma o temeljih plana SOZD Mercator za obdobje 1981-85.

Ad 3.

Na podlagi ugotovitev komisije za izvedbo volitev in referendumov

SOZD je o sprejetju sprememb in dopolnitev samoupravnega sporazuma o medsebojnih pravicah, obveznostih in odgovornostih med Delovno skupnostjo SOZD in delavci TOZD in DO, združenih v SOZD, poročala Vesna Bleiweis. Komisija je ugotovila, da naslednje TOZD oz. DO niso sporočile stališč o obravnavi: M-Rožnik TOZD Veleblagovnica Beograd, M-KZ Cerknica, M-HG TOZD Kavarna Evropa, M-Velepre-skrba TOZD Trgopromet, M-Nanos TOZD Sadje Koper, M-Nanos TOZD Grosist M-STP Hrastnik, zato je komisija predlagala, da delegati delavskega sveta teh TOZD oziroma DO na samem zasedanju delavskega sveta poročajo o stališčih in glasujejo v skladu z napotki. V primeru pa, da delegati ne morejo poročati o stališčih, oziroma za glasovanje nimajo pooblastil, naj delavski svet pooblasti komisijo za izvedbo volitev in referendumov, da po prejemu pismenih ugotovitev navedenih TOZD oziroma DO razglasi, da so spremembe in dopolnitve samoupravnega sporazuma o medsebojnih pravicah, obveznostih in odgovornostih sprejete na način in po postopku, kot ga določa ta sporazum.

Glede na predlog komisije za volitve in referendum SOZD so delegati M-KZ Cerknica Tone Srpan in Jože Zgonc, M-Rožnik TOZD Veleblagovnica Beograd Milovan Savić, M-Nanos, TOZD Grosist in TOZD Sadje Koper, Edita Žiberna in Joško Veselič, M-STP Hrastnik, Karmen Laznik izjavili, da so delavski sveti TOZD in DO, ki jih zastopajo, sprejeli sklepe o sprejetju sprememb in dopolnitev samoupravnega sporazuma.

Soglasno je bil sprejet
sklep:

155. Delavski svet SOZD Mercator ugotavlja, da je večina TOZD in DO ter Delovna skupnost SOZD sprejela predlog sprememb in dopolnitev samoupravnega sporazuma o medsebojnih pravicah, obveznostih in odgovornostih med Delovno skupnostjo SOZD in delavci TOZD in DO združenih v SOZD, na način in po postopku kot to določa ta sporazum.

Soglasno je bil sprejet
sklep:

156. Delavski svet SOZD Mercator pooblašča komisijo za izvedbo volitev in referendumov SOZD, da po prejemu pismenih stališč M-HG TOZD Kavarna Evropa in M-Velepre-skrba TOZD Trgopromet o sprejetju sprememb in dopolnitev samoupravnega sporazuma o medsebojnih pravicah, obveznostih in odgovornostih med Delovno skupnostjo SOZD in delavci TOZD in DO združenih v SOZD, razglasi, da so spremembe in dopolnitve navedenega samoupravnega sporazuma sprejete.

Ad 4.

Priprave za izdelavo letnega planskega akta SOZD Mercator za leto 1981 so se pričele že v avgustu 1980 je poročal direktor razvojno planskega sektorja, Jože Čandek. Kljub napotkom strokovne službe, da bi bil osnutek planskega akta pripravljen pravočasno, le-ta ni izdelan predvsem zaradi nepravčasno dostave podatkov iz TOZD in DO. Trenutno je letni planski akt pripravljen v obliki delovnega gradiva in ga bo potrebno še uskladiti z opredelitvami republiških planskih in drugih dokumentov. Delovno gradivo temelji na izhodiščih predloga resolucije o družbenoekonomski politiki in razvoju SRS v letu 1981, samoupravnem sporazumu o temeljih plana SOZD Mercator za obdobje 1981-85 in podatkih o planiranem razvoju TOZD in DO združenih v SOZD. Planirana investicijska poraba v letu 1981 presega realne možnosti financiranja, zato bo treba na področju investiranja ponovno presoditi utemeljenost vsake naložbe in realnost njenega finansiranja. V zvezi z zagotovitvijo investicijskih sredstev je Čandek predlagal, da bi morale vse TOZD in DO, v kolikor jim to dopušča ustvarjen dohodek formirati povečano amortizacijo vsaj v višini 75% od minimalne.

Na predlog Jožeta Čandka je delavski svet soglasno sprejel
priporočilo:

Delavski svet SOZD Mercator priporoča vsem TOZD in DO združenim v SOZD, da v kolikor jim to dopušča ustvarjen dohodek, formirajo povišano amortizacijo vsaj v višini 75% od minimalne.

Soglasno je bil sprejet sklep:

157. Sprejme se informacija o pripravi letnega planskega akta SOZD Mercator za leto 1981.

Ad 5.

Na podlagi predloga strokovnih služb Delovne skupnosti SOZD Mercator in obravnave na izvršilnem odboru DS SOZD je predsednica IO, Zinka Gospodarič predlagala sprejem sklepa o začasnem financiranju Delovne skupnosti za obdobje 1. 1. – 31. 3. 1981. Utemeljitev predloga: letni planski akt SOZD Mercator za leto 1981, katerega sestavni del je tudi letni planski akt Delovne skupnosti SOZD, še ni sprejet. Zato je potrebno, da se za navedeno obdobje zagotovi začasno financiranje Delovne skupnosti. Sestavni del sklepa sta tudi cenika storitev sektorja za AOP in Studia za ekonomsko propagando. V zvezi s cenikom storitev sektorja za AOP je delegat M–Velepreskrba TOZD Grosist, Tolbuhin Bjedov, zahteval pojasnilo, kako se je oblikovala oziroma določila cena storitev ter predlagal, da se predlog cenika storitev zaradi pomanjkljive obrazložitve umakne z dnevnega reda.

Pojasnilo v zvezi z oblikovanjem oz. določitvijo cene storitev za elektronsko obdelavo podatkov je dal direktor sektorja za AOP, Rudi Corn. Pojasnil je, da so bile cene storitev pred obravnavo na delavskem svetu prediskutirane z odgovornimi delavci TOZD Grosist, kot uporabnikom z najboljšejšim programom obdelav. V tej predhodni obravnavi določena višina cen za storitev ni bila sporna. Corn je prisotnim pojasnil strukturo cene, obenem pa tudi obseg potrebnih sredstev za delo sektorja za AOP. V razpravo so se vključili še Miran Goslar, Alenka Srđić in Vukadin Nedeljković, ki so ugotovili, da nov način financiranja sektorja za AOP pomeni:

- prehodno fazo za novo samoupravno organiziranost sektorja za AOP v skladu s smernicami razvoja SOZD,

- obremenjevanje neposrednih uporabnikov z operativnimi stroški, medtem ko ostaja vprašanje zagotav-

ljanja sredstev za razvoj in investicije še vedno obveznost vseh članic SOZD,

Soglasno je bil sprejet sklep:

158. Sprejme se predlog sklepa o začasnem financiranju Delovne skupnosti SOZD za obdobje 1. 1. – 31. 3. 1981.

Besedilo sklepa je priloga zapisnika.

Ad 6.

Predlog samoupravnega sporazuma o trajnem poslovnem sodelovanju in združevanju dela in sredstev med organizacijami na debelo in organizacijami na drobno v sestavu SOZD Mercator, je v besedilu kot ga je določil izvršilni odbor delavskega sveta, predstavila njegova predsednica, Zinka Gospodarič.

Delegati MIP, Jože Merc, Anton Ketiš in Marjan Munda so predlagali, da je predloženo besedilo sporazuma potrebno dopolniti z naslednjimi stališči:

- v 7. in 11. členu je treba zagotoviti realnejši način planiranja tako, da bo zajeto dejansko povečanje količin,

- v 12. členu – 2. odstavku mora biti odločneje opredeljena vloga organizacij na debelo,

- glede na predviden sistem planiranja, ki ni vezan na količino, 51. člena takega kot je ni možno izvajati oziroma izvajanje tega člena zahteva posebno metodologijo.

Delegat M–HG, Jakob Dolenc je predlagal, da bi se sporazum dopolnil tako, da bi zajemal celotno reproduksijsko verigo od proizvodnje do prodaje. Delegat M–Rožnik TOZD Grmada je zahteval pojasnilo glede spremembe roka trajanja blaga določenega v 26. členu. Pojasnila na navedena je dal direktor komercialnega sektorja, Franc Prvinšek, in sicer:

- 7. in 11. člen je treba obravnavati skupno z 9. členom, kjer je opredeljena vsebina plana; iz tega člena je razvidno, da plan zajema tudi količine. 2. odstavek 12. člena opredeljuje sodelovanje organizacij na debelo v sklepanju proizvodno prodajnih planov kot fakultativno in je torej od organizacij na debelo odvisno kakš-

na bo njihova vloga pri sklepanju proizvodno prodajnih planov. Vsebinski članek je povezan z 10. členom tako, da bi bilo umestno za 10. členom dodati nov člen, ki bo opredeljeval odgovornost naraščanja internega blagovnega prometa in rasti celotnega prihodka maloprodajnih organizacij. Konkretno bi se vsebina člena formirala v zapisniku oziroma samoupravnem sporazumu,

– alternativa za 75. člen je nepotrebnost, ker se odvisni stroški, ki nastajajo pri Sadju-zelenjavi, kot specifični dejavnosti tretirajo kot materialni stroški, ti pa so kot celota navedeni v samem 75. členu in ravno tako obveznosti iz naslova združevanja, ki so tretirane kot zakonske, pogodbenne ali pa obveznosti iz sprejetih samoupravnih sporazumov.

– ideja o opredelitvi odnosov v celotni reprodukciji verigi od proizvodnje do prodaje, je sicer dobra, vendar pa zakon o obveznem povezovanju proizvodnje in trgovine določa to obveznost le za proizvodne in grosistične organizacije, ne zadeva pa maloprodaje. Zato bomo imeli tudi v prihodnje dva sporazuma in sicer enega na relaciji proizvodnja – grosisti in enega na relaciji grosisti – detajlisti,

– rok trajanja blaga določen v 26. členu je v bistvu kompromis. Gre za reševanje problema zaščite maloprodaje, ki nosi posledice prodaje blaga in na drugi strani problema grosistov, ki so dolžni prevzeti blago, ki mu rok trajanja še ni potekel.

Soglasno je bil sprejet sklep:

159. Delavski svet SOZD Mercator določa predlog samoupravnega sporazuma o trajnem poslovnem sodelovanju in združevanju dela in središč med organizacijami na debelo in drobno v besedilu, kot ga je predložil izvršilni odbor delavskega sveta z naslednjo dopolnitvijo: doda se nov 10. a člen, ki se glasi: »Organizacije na debelo in drobno se obvezujejo, da bodo pri sprejemanju internega komercialnega plana dosledno upoštevale načelo, da bo stopnja rasti medsebojnih blagovnih tokov večja od rasti celotnega prihodka organizacij na drobno ter, da bodo

pri sprejemanju internega komercialnega plana dosledno upoštevali načelo, da bo stopnja rasti medsebojnih blagovnih tokov večja od rasti celotnega prihodka organizacij na drobno ter, da bodo trajno povečevale delež interne nabave v strukturi celotne nabave blaga«.

Soglasno je bil sprejet sklep:

160. Delavski svet SOZD Mercator predlaga udeleženkam sporazuma, da sporazum sklenejo po postopku in na način, ki je določen s 110. členom sporazuma, najkasneje do 31. januarja 1981.

Ad 7.

Argumente za ustanovitev skupine za investicijski inženiring v okviru Delovne skupnosti SOZD, je prisotnim pojasnil Dušan Flajs, delavec M-Velepiskrba TOZD Investa. V svojem izvajanju je opredelil dela in naloge, ki bi jih ta skupina opravljala, obliko organiziranosti, financiranje in kadrovske zaposlebo del.

Na gradivo, ki je zadevalo to točko dnevnega reda so prispele naslednje pismene pripombe (pripombe navajamo v povzetku):

– organiziranje sektorja za investicijski inženiring v okviru Delovne skupnosti SOZD je potrebno prodajno normativno urediti v sporazumu o združitvi v SOZD, sporazumu o medsebojnih pravicah, obveznostih in odgovornostih Delovne skupnosti SOZD in delavcev TOZD in DO, združenih v SOZD in letnem planskem aktu Delovne skupnosti SOZD.

Predlagatelj: M-Nanos Postojna

Predlog: umik te točke z dnevnega reda zasedanja

– v zvezi z viri financiranja naj se določijo roki in osnove za plačilo

Predlagatelj: M-Sadje zelenjava

Predlog: prispevke bodo TOZD in DO nakazovale v obliki četrtletnih akontacij in to do 10. v prvem mesecu vsakega tromesečja, vendar po predhodno sklenjeni pogodbi.

– iz delovnih opravil, ki so navedena v gradivu je razvidno, da bo sodelovanje med skupino za investicijski inženiring, investitorjem in projektantsko organizacijo, nujno. Da bi se dela lahko opravljala nemoteno,

koordinirano in v skladu s pristojnostmi in strokovnostjo vseh prizadetih bi bilo potrebno ustanoviti posebno komisijo, ki naj določi način sodelovanja in pristojnosti vseh prizadetih v vseh fazah investicijskih del.

Predlagatelj: M-Velepreskrba TOZD Investa

Predlog: posebna komisija, ki naj jo sestavljajo predstavnik SOZD, predstavnika skupine za investicijski inženiring, predstavnika projektivnega biroja TOZD Investa, naj izdela sporazum o pristojnostih vseh prizadetih v posameznih fazah delovnih opravil. Komisija naj bo imenovana do 10. 1. 1981.

V razpravi o navedenih predlogih so bila izražena naslednja mnenja:

- obravnavanje organiziranja sektorja za investicijski inženiring zgolj s pravno formalnega stališča je ozko in pomeni zavlačevanje ustanovitve službe, ki lahko že v tem trenutku da dobre rezultate,

- predlog financiranja je začasen, vendar pa je nujno, da se uredi način financiranja, tudi za daljše časovno obdobje zato je predlog predlagatelja umesten,

- glede na to, da bo odnose tako kot predvideva gradivo, urejal poseben poslovnik, poseben sporazum ni potreben, vendar pa je pobuda za ustanovitev komisije za določitev pristojnosti umestna, rezultat njene dela pa se vključi v poslovnik.

Soglasno so bili sprejeti sklepi:

161. Delavski svet SOZD Mercator soglaša z ustanovitvijo sektorja za investicijski inženiring v okviru Delovne skupnosti SOZD Mercator.

162. Delavski svet SOZD Mercator potrjuje plan stroškov in virov financiranja tako kot so navedeni v gradivu, vendar se na ta način financiranja uporablja le od 1. 1. do 30. 6. 1981, nato pa se akontacije plačujejo po sklenjenih pogodbah oziroma se plačani zneski akontacij poračunajo.

(Plan stroškov in viri financiranja so priloga arhivskega izvoda zapisnika)

163. Delavski svet SOZD Mercator

soglaša z ustanovitvijo posebne komisije, ki jo sestavljajo:

- 1 predsednik SOZD
- 2 predstavnika projektantske skupine TOZD Investa
- 2 predstavnika sektorja za investicijski inženiring

- 1 predstavnik M-Interne banke
Navedeni morajo imenovati člane komisije najkasneje do 10.1.1981 in o imenovanju obvestiti Center za obveščanje SOZD.

Navedeni sklepi se uporabljajo od 1. 1. 1981.

Ad 8.

Na podlagi poročila komisije za spremljanje izvajanja resolucije o razporejanju dohodka in delitvi sredstev za osebne dohodke SOZD Mercator za leto 1980 za obdobje 1. 1.-30. 9. 1980, ki ga je podal Marko Žagar, član komisije, je delavski svet soglasno sprejel naslednja

sklepa:

164. Sprejme se informacija o izvajanju resolucije za obdobje 1. 1.-30. 9. 1980.

165. Izvajanje družbenega dogovora o uresničevanju družbene usmeritve razporejanja dohodka v letu 1980 se ugotavlja na ravni SOZD.

Na osnovi ugotovitev komisije je delavski svet sprejel naslednja priporočila:

1. Delavski svet SOZD Mercator priporoča vsem TOZD in DO, združenim v SOZD, da ne prekoračujejo 25% povečanja osebnih dohodkov, ne glede na to, da so dohodek povečale v večjem obsegu in bi zato imele možnost večjega obsega povečanja osebnih dohodkov.

2. Delavski svet SOZD Mercator priporoča, da vse DO, ki imajo v svoji sestavi temeljne organizacije, ugotavljajo izvajanje dogovora o uresničevanju družbene usmeritve razporejanja dohodka v letu 1980 na ravni delovne organizacije.

ad 9.

O poteku razgovora in fazi samoupravnih postopkov za združitev kmetijsko gozdarske zadruge SORA Žiri v SOZD je poročala predsednica delavskega sveta SOZD, Jasna Žagar.

Na kratko je predstavila dejavnost, ki jo KGZ opravlja, obseg poslovanja in poslovne rezultate, fizionomijo samoupravne organiziranosti v sestavu SOZD, ter razloge, ki so vodili KGZ SORA, da se združi v Mercator.

Soglasno je bil sprejet sklep:

166. Sprejme se informacija o združitvi KGZ Sora Žiri v SOZD Mercator.

Ad 10.

Predsednik izdajateljskega sveta glasila »Mercator«, Ferdo Lovrec, je v svojem poročilu podal oceno dela izdajateljskega sveta in izvrševanje programske zasnove glasila. Delo izvajateljskega sveta in uredniškega odbora glasila je ocenil kot odgovorno in dobro opravljeno. Tudi razpolaganje s sredstvi namenjenimi za izdajo glasila je ocenil kot racionalno in gospodarno in v skladu z namenom.

Istočasno je predstavil novo programsko zasnovo glasila v letu 1981 in sicer: obseg glasila se ne bo skrčil, izdanih bo 12 rednih števil in 2 posebni izdaji, strani glasila pa bodo namenjene tudi posameznim članicam SOZD kot npr. MIP, Nanos in drugim. V letu 1981 naj bi se oblikoval svet za obveščanje. Domena sveta naj bi bilo celotno področje obveščanja v SOZD in pa dosedanje področje delovanja izdajateljskega sveta. Finančni načrt za izdajanje glasila zahteva 1.999.500,00 din.

Soglasno je bil sprejet sklep:

167. Sprejme se poročilo o delu izdajateljskega sveta in uredniškega odbora glasila »Mercator« v letu 1980 in potrdi poročilo o razpolaganju s sredstvi za izdajo glasila. Potrdita se program dela in finančni načrt za leto 1981.

Ad 11.

Koordinacijski odbor sindikata SOZD Mercator in izdajateljski svet glasila Mercator sta, kot je poročal predsednik izdajateljskega sveta Ferdo Lovrec, ugodno ocenila dosedanje delo odgovornega urednika glasila Jara Novaka in sklenila, da predlagata delavskemu svetu njegovo ponovno imenovanje za odgovornega urednika glasila.

Soglasno je bil sprejet sklep:

168. Za odgovornega urednika glasila »Mercator« se za mandatno obdobje 1981–82 imenuje Jaro Novak, vodja Centra za obveščanje SOZD.

Ad 12.

Poročilo o izvršitvi delovnega in finančnega načrta koordinacijskega odbora za rekreacijo in šport SOZD v letu 1980 je podal predsednik odbora Mirko Vaupotič. Ugotovil je, da so bile vse načrtovane naloge opravljene, sredstva pa porabljen v skladu z njihovim namenom in planom. Istočasno je podal tudi načrt dela in plan potrebnih sredstev za leto 1981.

Soglasno so bili sprejeti naslednji sklepi:

169. Sprejme se poročilo o delu in porabi finančnih sredstev KORŠ za leto 1980.

170. Sprejme se program dela in finančni načrt KORŠ za leto 1981.

171. Finančna sredstva za izvedbo programa KORŠ se za leto 1981 zagotovijo v višini 55 din na zaposlenega v okviru stroškov za propagando. Studio za ekonomsko propagando uredi zbiranje sredstev.

Ob koncu zasedanja se je predsednica delavskega sveta SOZD Jasna Žagar zahvalila vsem delegatom za njihovo delo in sporočila dobre želje za poslovni uspeh in osebno srečo vsem delavcem SOZD v novem letu 1981.

Zasedanje delavskega sveta je bilo končano ob 12. uri.

Zapisala:

Predsednica delavskega sveta SOZD:

Vesna Bleiweis, l. r.

Jasna Žagar, l. r.

Na osnovi 50. in 83. člena samoupravnega sporazuma o združitvi v MERCATOR, sestavljeno organizacijo združenega dela za dejavnost kmetijstva, industrije, trgovine, gostinstva in storitev, n. sub. o., Ljubljana, sprejme delavski svet SOZD Mercator

sklep

o začasnem finansiranju Delovne skupnosti SOZD Mercator v letu

1981

1.

Sredstva za delo in razvoj Delovne skupnosti SOZD za čas začasnega finansiranja zagotavljajo uporabniki storitev v isti višini in po enakih kriterijih, kot je bilo opredeljeno z načrtom dela in pridobivanja dohodka Delovne skupnosti SOZD Mercator za leto 1980 ter korigirano z znižanjem prispevne stopnje, po sklepu delavskega sveta SOZD na 8. zasedanju, dne 27. 11. 1980.

2.

Začasno financiranje Delovne skupnosti SOZD traja do sprejetja letnega plana dela in razvoja SOZD Mercator za leto 1981.

3.

Čiste skupne službe (generalni direktor s sodelavci, razvojno-planski sektor, knjigovodska služba, splošni sektor oziroma center za obveščanje, splošna in pravna služba) krijejo svoje stroške začasno iz prispevkov, ki jih vse TOZD oziroma DO prispevajo za zagotavljanje skupnega dohodka Delovne skupnosti, na podlagi kriterijev, določenih v načrtu dela in pridobivanja dohodka Delovne skupnosti SOZD Mercator za leto 1980, korigiranih z znižano prispevno stopnjo, po sklepu 8. zasedanja delavskega sveta SOZD, dne 27. 11. 1980.

4.

Komercialni sektor in del Studia za ekonomsko propagando krijeta svoje stroške začasno iz prispevkov, ki jih prispevajo TOZD oziroma DO mesečno v višini 1/12 zneska, plačanega za leto 1980 za komercialni sektor. Sitotisk v studiu za ekonomsko propagando se financira iz dohodka, doseženega z zaračunavanjem opravljenih uslug po ceniku za leto 1981.

5.

Sektor AOP se v letu 1981 financira v celoti iz dohodka, doseženega z zaračunavanjem opravljenih storitev, po ceniku za leto 1981.

6.

Cenik sitotiskarskih storitev Studia za ekonomsko propagando za leto 1981 in cenik storitev sektorja za AOP za leto 1981 sta sestavni del tega sklepa.

7.

Vsa plačila na podlagi tega sklepa so akontacije, ki se poračunajo takoj po sprejetju načrta dela in pridobivanja dohodka Delovne skupnosti SOZD Mercator za leto 1981, najkasneje pa po periodičnem obračunu za prvo polletje leta 1981.

Predsednica DS SOZD:
Jasna Žagar, l. r.

Koordinacijski odbor sindikata

20. seja koordinacijskega odbora sindikata sozd je bila 17. decembra 1980 ob 10. uri v sejni sobi Delovne skupnosti, Ljubljana, Aškerčeva 3.

Sejo je vodil predsednik Koordinacijskega odbora sindikata SOZD, Franc Škof. Po ugotovitvah sklepčnosti je predlagal naslednji Dnevni red:

1. pregled uresničevanja sklepov in potrditev zapisnika 19. seje

2. obravnava zadev iz pristojnosti sindikata po 104. členu samoupravnega sporazuma o združitvi v SOZD Mercator – kadrovske zadeve

3. dogovor o nadaljnjih nalogah koordinacijskega odbora sindikata

SOZD Mercator v družbeno ekonomskih odnosih v katerih je pomemben dejavnik naša sestavljena organizacija

Predlagani dnevni red je bil soglasno sprejet.

Ad 1.

Po ugotovitvi predsednika KOS, Franca Škofa, da so sklepi 19. seje izvršeni, je bil soglasno sprejet Sklep:

Sprejme se poročilo o izvršitvi sklepov 19. seje in potrdi zapisnik te seje.

Ad 2.

Na podlagi določb 104. člena samoupravnega sporazuma o združitvi v

SOZD Mercator, je KOS na zahtevo družbenopolitičnih organizacij DOM-Rožnik in M-Agrokombinat Krško sprejel mnenja o kandidatih za poslovodne organe TOZD in DO, ter delavce s posebnimi odgovornostmi in pooblastili. O kandidatih je na podlagi predložene dokumentacije poročala Vesna Bleiweis.

Koordinacijski odbor sindikata SOZD je soglasno sprejel naslednje sklepe:

1. Koordinacijski odbor sindikata SOZD Mercator meni, da kandidat za individualnega poslovnega organa delovne organizacije M-Agrokombinat Krško Franc Juvanc, s svojim dosedanjim strokovnim in družbenopolitičnim delom dokazuje primernost za imenovanje za direktorja Delovne organizacije.

2. Koordinacijski odbor sindikata SOZD Mercator, meni da kandidat za individualnega poslovnega organa TOZD Gradišče Trebnje v sestavi DO-Rožnik, Franc Jevnikar s svojim dosedanjim delom v TOZD in družbenopolitično aktivnostjo dokazuje primernost za ponovno imenovanje za direktorja M-Rožnik – TOZD Gradišče Trebnje

Navedeni sklep je koordinacijski odbor sindikata sprejel na podlagi mnenja družbenopolitičnih organizacij TOZD Gradišče in DO Rožnik, ter ocene uspešnosti dosedanjega dela.

3. Koordinacijski odbor sindikata SOZD Mercator, meni da kandidat za nemestnika poslovnega organa DO – M-Rožnik, Jože Čandek, s svojim dosedanjim strokovnim delom in angažiranim odnosom do družbeno ekonomskih in samoupravnih razmerij v okviru SOZD Mercator, dokazuje primernost za imenovanje za namestnika direktorja DO – M-Rožnik.

V zvezi s sklepom št. 4 pa je koordinacijski odbor sindikata SOZD Mercator sprejel še naslednje

glede na to, da je tov. Pavlovič edini kandidat, ki se je prijavil na razpis in da koordinacijska komisija za kadre skupščine občine Novi Beograd o primernosti kandidata še ni razpravljala, se na razpravi o primernosti kandidata zahteva osebna prisotnost predsednika KOS SOZD.

Ad 3.

Grob oris aktivnosti koordinacijskega odbora sindikata SOZD v letu 1981, je podal predsednik, Franc Škof. Pri tem je poudaril predvsem naslednja področja, kjer mora sindikat odigrati pomembno vlogo:

- razporejanje dohodka in delitev sredstev za osebne dohodke v skladu z družbeno dogovorjenimi merili in stabilizacijskimi prizadevanji, s posebnim poudarkom uresničevanja stališča sindikata do nagrajevanja po delu

- usklajevanja samoupravnih splošnih aktov z družbeno dogovorjenimi in verificiranimi metodološkimi in drugimi rešitvami

- obveščanje delavcev preko glasila na podlagi akcijskega dogovora sindikatov.

Soglasno je bil sprejet

Sklep:

Delovna skupina v sestavi: Škof, Modrijan in Valant in strokovni delavci delovne skupnosti SOZD tematsko pripravijo letno konferenco sindikata SOZD, ki bo predvidoma februarja 1981.

Ob koncu seje se je predsednik KOS zahvalil vsem članom in drugim za uspešno delo KOS v letu 1980 in jim zaželel srečno novo leto 1981. Enako misel je na prisotne naslovil tudi namestnik generalnega direktorja SOZD, Vukadin Nedeljković.

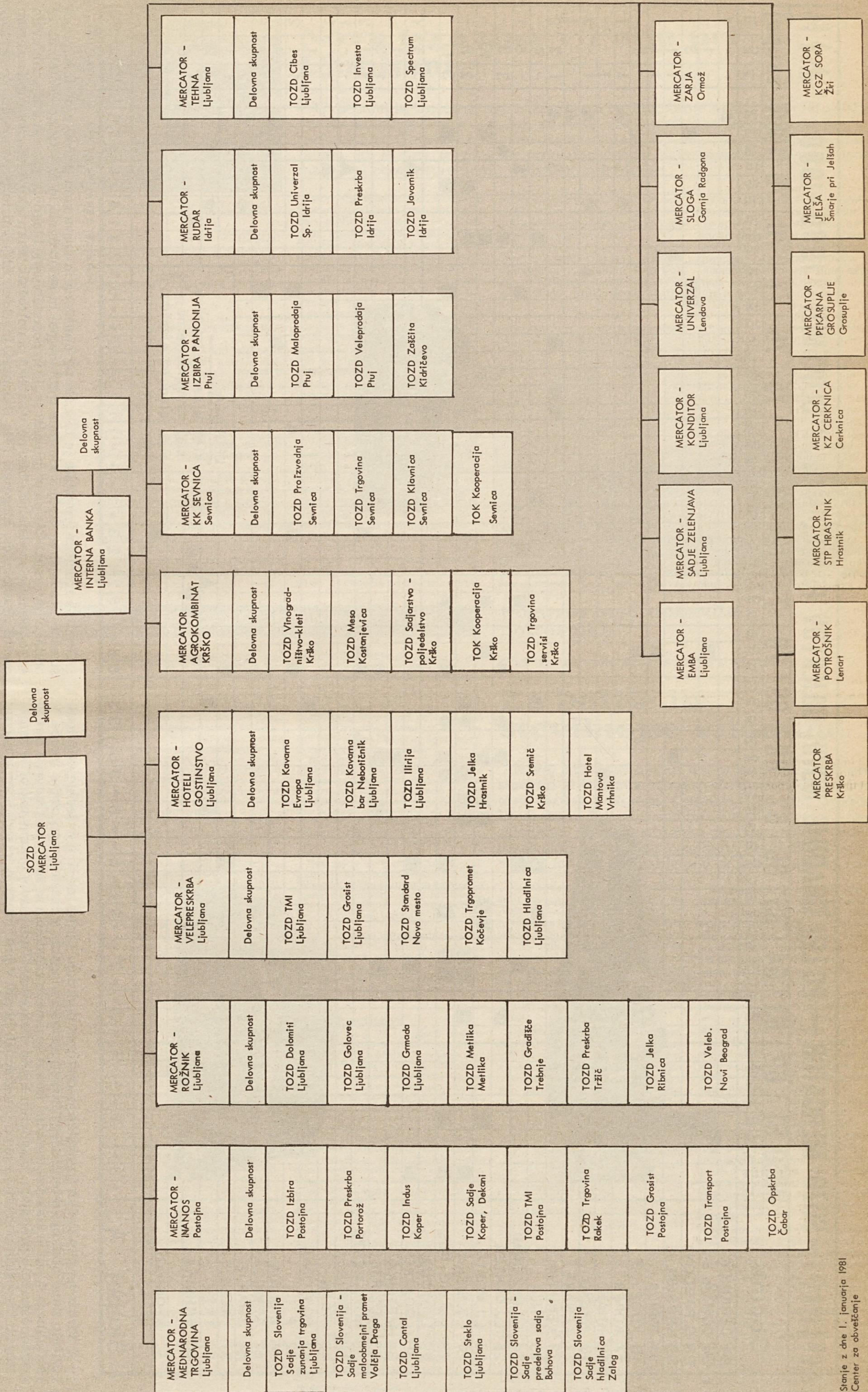
Seja je bila končana ob 12,30 uri.

Zapisala:

Vesna Bleiweis, l. r.

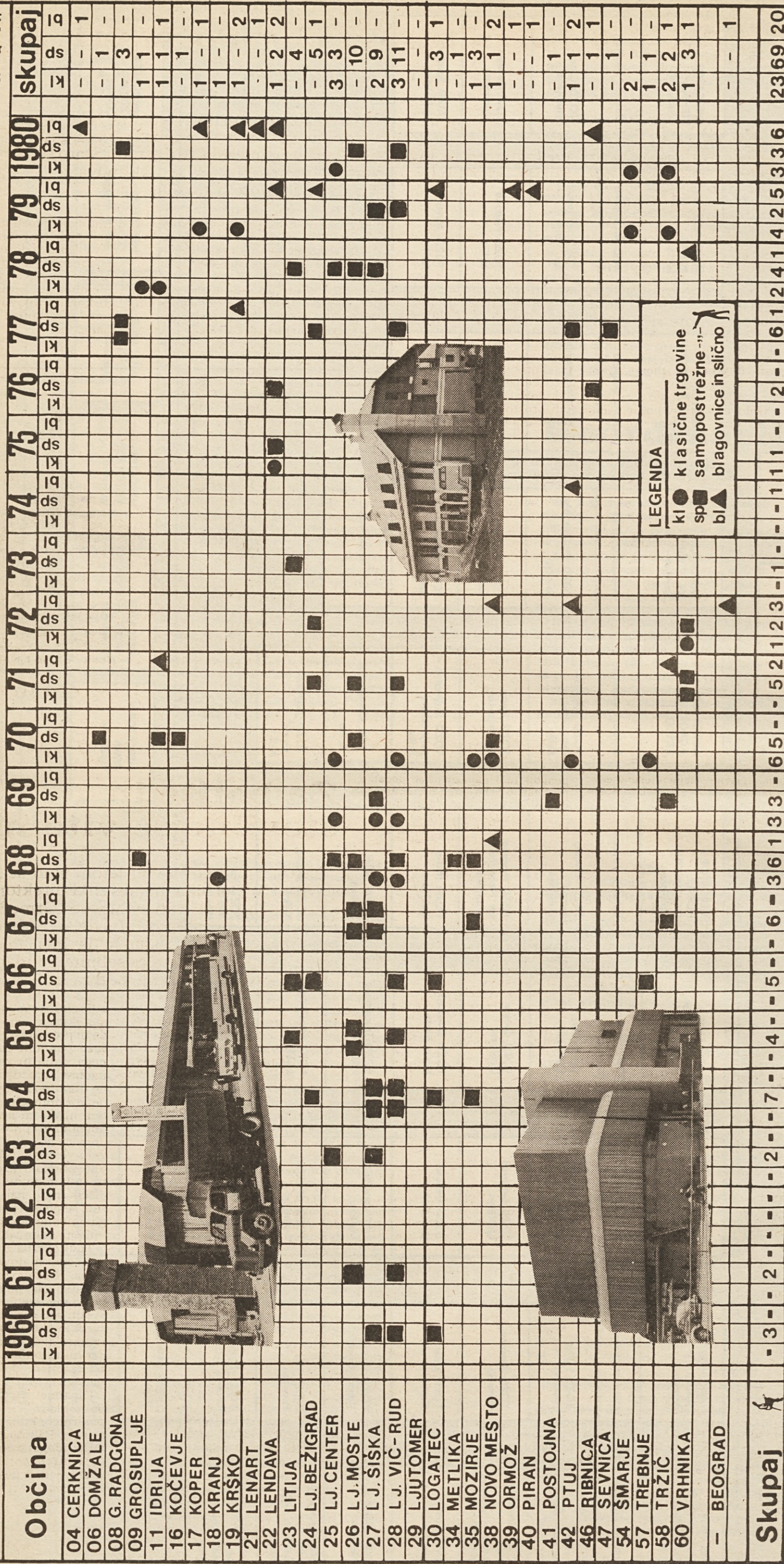
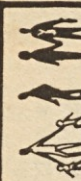
Predsednik :
Franc Škof l. r.

Organizacijska shema SOZD Mercator

SOZD MERCATOR — 20 LET GRADNJE NOVIH OBJEKTOV PO OBČINAH V SLOVENIJI 1960–1980

Z združevanjem večjih trgovskih podjetij na področju Ljubljane se je v šestdesetih letih pričelo novo obdobje intenzivnega investicijskega vlaganja v razširitev trgovske mreže. V sodobnem svetu je klasična trgovina takrat že močno zaostajala za sodobno trgovsko mrežo samopostrežnih prodajal, blagovnih hiš in diskontov. Tudi razvoj pri nas takrat še samostojnih trgovskih podjetij se je po integracijah obrnil v prid hitremu in sodobnemu načinu prodaje blaga potrošnikom.

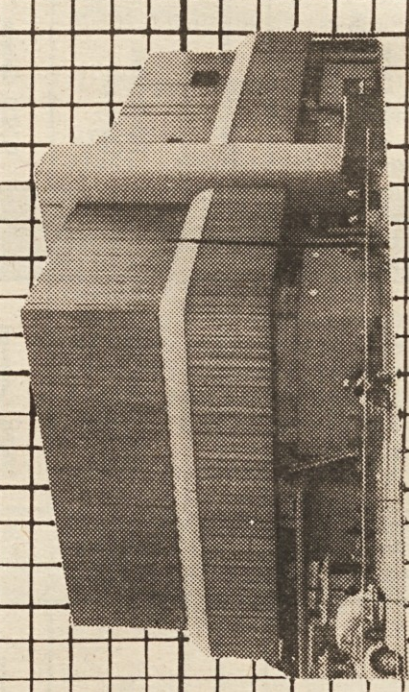
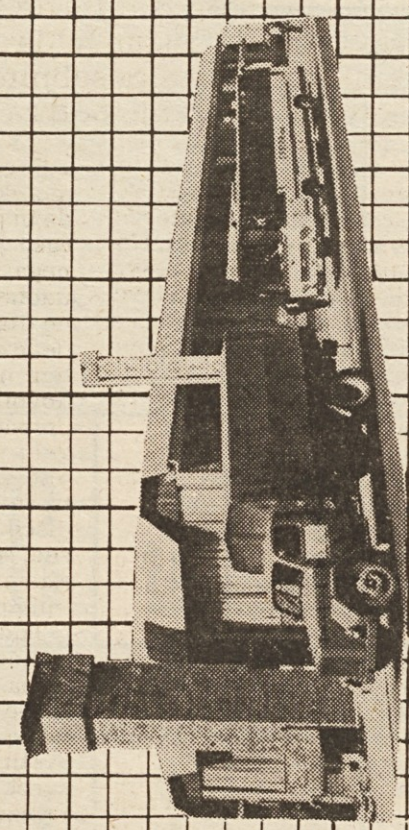
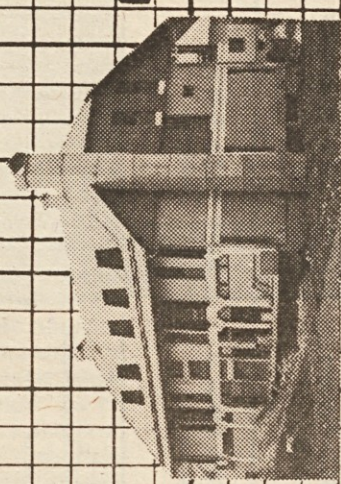
Z združevanjem v sestavljeno organizacijo združenega dela je Mercator, na podlagi skupnih dogovorov, uvedel tudi obvezno združevanje sredstev tozdog in delovnih organizacij za graditev novih, večjih in najpotrebnejših objektov. Poglavitni vzrok za to je bila prostorska utesnjenost številnih prodajal.

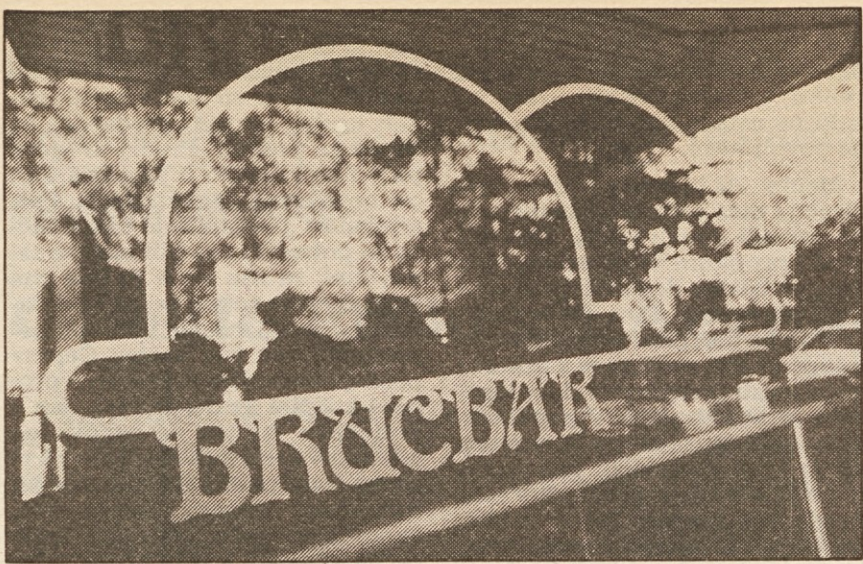
Gradnja manjših prodajal je bila skoraj opuščena in sprva smo pričeli graditi samopostrežne prodajalne. Oblika klasične trgovine naj bi se obdržala le še v težko dostopnih in oddaljenih krajih. Čas pa je prinašal svoje in posodabljanje blagovnega prometa je zahtevalo še sodobnejše prodajalne – takšne, v katerih bi potrošnik lahko tako rekoč vse kupil na enem mestu. Blagovnice, blagovne hiše in centri, marketi, diskonti in podobne oblike centrov osnovne preskrbe, ki jih v zadnjih letih gradimo, ustrezajo sodobnemu kupcu. Ta se s svojim prevoznim sredstvom pripelje do takšnega centra in nakupi vse, kar potrebuje. Strokovnjaki menijo, da je gradnja takšnih objektov po kvadratnem metru cenejša od drugih, ker so komunalni priključki zelo dragi. Zaželeni učinki so doseženi, potrošnikom nudimo najsolidnejšo postrežbo, obenem pa stopamo v korak s trgovino v razvitem svetu.

PODATKE ZBRAL IN ZRISAL — K. HVASTIJA

LEGENDA

- kl ● klasične trgovine
- sp ■ samopostrežne
- bl ▲ blagovnice in slično

Priznanje arhitektu Petru Škerlavaju

Društvo oblikovalcev Slovenije je pred kratkim ocenilo najboljša dela s področja grafičnega oblikovanja v septembru, oktobru in novembru. Žirija, ki dela ocenjuje, gleda s strogimi očmi in priznanje si je prav gotovo težko pridobiti.

Za mesec oktober je ocenjevalna komisija pri Društvu oblikovalcev Slovenije dodelila priznanje »delo meseca« celostni grafični podobi Brucarja. Naj takoj zapisem tudi to, da je to delo našega arhitekta, zaposlenega v tozdu Investa, Petra Škerlavaja.

Poglejmo, kako je ocenjevalna komisija pojasnila svojo odločitev. Takole so zapisali:

»Celostna podoba temelji na besedi Brucar, izvedeni s secesijskimi črkami, dodatno pa jo karakterizira polcilinder. Polcilinder – njegov pomen v zvezi z brucem je jasen, celota pa se neposredno veže na arhitekturno ureditev lokala v križišču Igriške in Gregorčičeve ulice v Ljubljani. Zveza ni naključna, saj hoče lokal s poudarjeno plastiko markiz na novo

vzpostaviti vrednost uličnega prostora.«

Brucar je lani v maju odprl naš tozd Golovec in prav gotovo sodi med najlepše tovrstne lokale v Ljubljani. Njegova posebnost pa ni le posebna zunanja podoba – tudi notranjost je prijetno urejena. Prostor je odet v črno, ki jo poudarja živa rumena barva. Cilindri, ki visijo na stenah, cvetje, pa tudi glasba, še po svoje poudarjajo prijeten ambient.

Tudi tisto, kar Brucar ponudi, je nekaj posebnega. Razen klasičnih pijač postrežejo še z vrsto odličnih koktejlav in izvrstnih mlečnih napitkov, vabijo pa tudi razni napitki s kavo.

Če se mudite v tem delu Ljubljane, kjer je Brucar, stopite skozi vrata tega prijetnega lokalčka – ne bo vam žal.

Bil je že skrajni čas

Jože Rozman

Nova trgovina v Polju pri Ljubljani

17. decembra lani so se naposled uresničile dolgoletne želje iz leta v leto večjega števila krajanov Polja – dobili so novo samopostrežno trgovino, ki jim jo je postavil tozd Golovec iz delovne organizacije M-Rožnik. Staro samopostrežnico v bližini, ki je bila že zdavnaj premajhna in za nakupovalce pretesna, bodo z manjšimi posegi spremenili v diskontno trgovino.

Nova trgovina je bila, s celotno zunanjo ureditvijo vred, dokončana v pičlih 11. mesecih, zato izvajalec gradbenih in instalacijskih del, SGP Grosuplje s kooperanti, zasluži pohvalo. Idejno zasnovo in projekt so izdelali projektantje M-Investe, ki je tudi dobavila opremo in uredila notranjost lokala. Skupna površina notranjih prostorov je 850 m², od tega je 240 m² prodajne površine in 90 m² velik bife. Objekt ima tudi opremljeno zaklonišče in več urejenih parkirnih prostorov. Predračunska vrednost gradnje je bila 31 milijonov dinarjev in ne bo omembe vredno presežena. Ljubljanska banka-Gospodarska banka je prispevala 60 odstotkov sredstev, ostalo so združena in lastna sredstva.

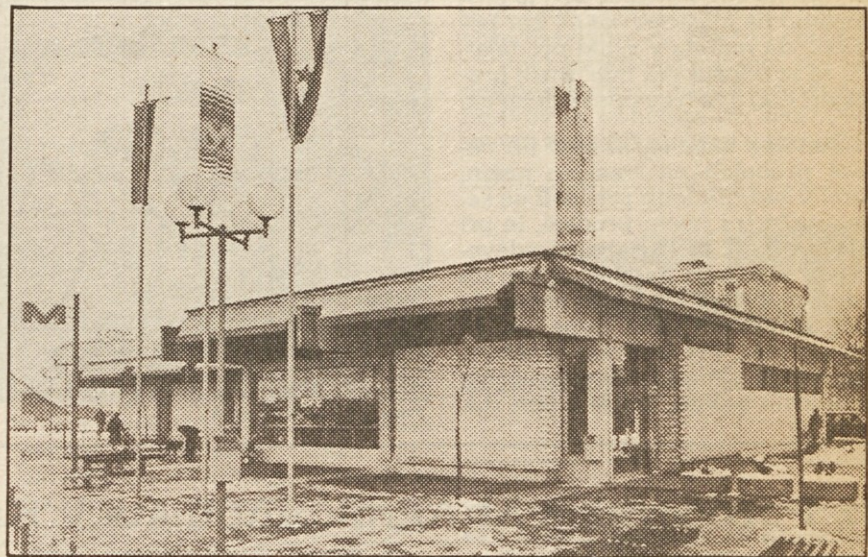
Večji del trgovine je namenjen prodaji blaga na samopostrežni način, meso, sadje in zelenjavo ter delikatese pa prodajajo na klasičen način. V trgovini so štiri dvoestezne blagajne in upati je, da kupci pred njimi ne bodo več čakali v vrstah tako kot v stari trgovini.

Kako težko pričakovana in zaželena je bila nova trgovina je pokazalo tudi veliko število kupcev-radovednežev na dan otvoritve, ki so se je udeležili še občinski pred-

stavniki, zastopniki KS Polje, sozda Mercator in drugi, ki so kakorkoli sodelovali pri gradnji oziroma investiciji tega objekta.

Na koncu velja izreči pohvalo še trgovcem tozda Golovec, saj nova trgovina pomeni sklep dolgotrajnih prizadevanj, kako vse večjemu številu prebivalcev občine

Ljubljana-Moste-Polje zagotoviti boljšo in bolj humano preskrbo. To so gotovo dosegli z novo samopostrežnico, ki so jo po katastrski občini imenovali za SP Slape, pomembna nova pridobitev pa bo še diskontna trgovina, prva taka na tem primestnem področju Ljubljane.

Samopostrežnica Slape, sicer Zaloška cesta 168 a v Polju pri Ljubljani.

● Iz programov Mercator Turista ● Iz programov Mercator Turista

Pustovanje

Mercator Turist vas vabi na dnevno pustovanje v Ormož in v Ptuj. Odhod iz Ljubljane bo v soboto, 28. februarja zjutraj. Z avtobusom se boste najprej odpeljali do Ptujске gore, kjer si boste ogledali znamenito gotško cerkev iz XV. stoletja, potem pa boste nadaljevali vožnjo do Ptuja, kjer si boste ogledali grajski muzej. Od tod vas bo pot vodila do Ormoža, kjer se boste najprej okrepčali v hotelu, nakar se boste podali na ogled vinske kleti, ki mu bo sledila pokušnja vin. Zvečer boste pustovali v ormoškem hotelu Jeruzalem, v katerem boste tudi prespali.

Druga dne se boste po zajtrku odpeljali do Ptuja in si dopoldne ogledali nastop izvirnih folklornih skupin iz različnih slovenskih krajev, pa tudi iz drugih republik. Po kosilu si boste ogledali tradicionalni karnevalski sprevod, v katerem bosta med drugim sodelovali povorki folklornih skupin in mask, podan pa bo tudi prikaz aktualnih krajevnih težav in težav. Proti večeru se boste z avtobusom vrnili v Ljubljano.

Cena pustovanja je 1.530 dinarjev.

Koroška

Mercator Turist vas vabi, da obiščete avstrijsko Koroško, kjer boste odkrivali prelepa jezera in reke ter občudovali visoke alpske vrhove. Koroška je polna prijetnih koticov, kjer živijo naši rojaki, mnogi pomniki pa spominjajo na našo ponosno preteklost.

7. marca ob sedmih zjutraj se boste z avtobusom odpeljali iz Ljubljane preko Kranja in Jesenice do Kranjske gore, kjer bo krajši postanek za osvežitev, potem pa boste nadaljevali vožnjo preko Korenskega prelaza v Ziljsko dolino. Ustavili se boste v Beljaku in si ogledali cerkev Sv. Jakoba iz XIV. stoletja, od tu pa se odpeljali do Vrbe, čudovitega kraja ob Vrbskem jezeru. Po krajšem postanku se boste podali v Rožno dolino. V Bilčovu se boste ustavili v domači slovenski gostilni in se okrepili z obilnim kosilom. Po kosilu boste nadaljevali pot proti Celovcu in nadalje do Gosposvetskega polja, kjer si boste ogledali cerkev Gospe svete in Vojvodski prestol. Po tem ogledu se boste vrnili v Celovec, si ogledali mesto, potem pa bo do večera prosto. Preko Ljubelja in skozi Tržič se boste okrog 22. ure vrnili v Ljubljano.

Cena izleta je le 790 dinarjev.

Dubrovnik

Mercator Turist tudi letos prireja tradicionalni marčevski izlet revije Stop, tokrat v Dubrovnik. To kamnito mesto na omejenem prostoru je kljub majhnosti veliko in nadvse pomembno. Dubrovnik je biser, ki ga pozna ves svet, je prečudovit spomenik snovanja človeškega duha in oblikovanja človeške roke: domiselno skladije kamnitih stolpov, zvonikov, obzidij in trgov. Prvega dne popoldne se boste s posebnim letalom odpeljali v Dubrovnik

in se nastanili v hotelu Libertas (visoka A kategorija), v bližini starega mesta. Drugega dne si boste po zajtrku ogledali glavne znamenitosti mesta: Stradun, mestni zvonik, palačo Sponza, Onofrijev vodnjak, cerkev Sv. Vlah, ki je patron mesta, Knežev dvor, trg Placa, katedralo, frančiškanski samostan z znamenito staro lekarno, dominikanski samostan, trdnjavo Sv. Ivan z akvarijem in druge znamenitosti. Po kosilu bo prosto za sprehode in kopanje v pokritem hotelskem bazenu. Večerjali boste ob glasbi znane dalmatinske klape, poskrbljeno pa bo tudi za nekaj presenečenj.

Tretjega dne boste imeli po zajtrku dve možnosti: celodnevni izlet v Črno goro, na katerem si boste ogledali Igalo, Herceg Novi, Risan, Perast in Kotor (za izlet boste doplačali 650 dinarjev), tisti, ki boste ostali v Dubrovniku, pa boste lahko uživali na sprehodih, individualnih ogledih in se kopali v bazenu. Zvečer se boste z letalom vrnili v Ljubljano.

Odhodi na ta izlet bodo 6., 8., 10., in 12. marca. Cena za prve tri izlete je 2.990 dinarjev, za četrtega, ki je za dan daljši, pa je 3.500 dinarjev. Pri prijavi potrebujete prijavnico revije Stop.

Vikend v Parizu

Pariz je osnova za razumevanje marsičesa v našem življenju, okusu in veselju. Za vsakogar se najde kaj – od kozarca božoleja do najbolj prefinjenega kosila v elegantni restavraciji, od kramarskega trga do razkošnih trgovin, od sprehoda med otroci v parku Tuileries do nakupovanja v velikanski veleblagovnici Forum des Haies.

Mercator Turist vas v sodelovanju z Generalturistom za pičlih 5.260 dinarjev vabi na vikend v Pariz. Odhodi bodo 6. in 13. februarja, 6. in 13. marca, 3. aprila in 8. maja.

Prvega dne v petek popoldne, boste poleteli z brniškega letališča in po slabih dveh urah letenja pristali na letališču Orly. Za tem se boste nastanili v hotelu. V soboto se boste po zajtrku z avtobusom odpeljali na poldnevni ogled mestnih znamenitosti: opere, trga Concorde, Elizejskih poljan, Slavoloka zmage, Eifflovega stolpa, Invalidov z Napoleonovo grobnico, Sorbone, Notre Dame, Panteona, Monmartra in še in še... Popoldne bo prosto za nakupe in individualne ogled, zvečer pa po želji ogled predstave v kabaretu. Tretjega dne, v nedeljo, bo po zajtrku ogled muzeja v Louvre. Na letališče Orly se boste odpeljali ob 16., poleteli pa ob 18.45. Na Brniku boste pristali ob 20.35.

6. februarja se boste tistim, ki so se odločili preživeti v Parizu vikend, lahko pridružili tudi tisti, ki bi si želeli ogledati dva sejma.

2 x 2 + 1 sejma

V času od 7. do 10. februarja bosta namreč v Parizu kar dva, po stroki sorodna mednarodna sejma na istem razstavnem prostoru: **32. sejem otroške mode in strokovni sejem trikota-**

že. Prvi, Salon international de la mode enfantine, vam bo poleg oblačil za otroke od prvega do dvanajstega leta ponudil tudi najrazličnejše dodatke; predstavilo se bo okrog 300 razstavljalcev. Na drugem, Sim international 81, boste lahko občudovali prav vse – od blaga do končnih izdelkov, kot so ženske pletenine, oblačila za šport in razvedrilo, perilo in še in še.

Ta program se od prejšnjega razlikuje le toliko, da si boste drugega dne namesto znamenitosti Pariza ogledali oba sejma; večerna možnost ogleda predstave v kabaretu ostane. Tretjega dne se boste sami odločili, ali si boste še ogledovali oba sejma ali pa se z drugimi napotili na ogled muzeja Louvre. Tudi cena tega programa je enaka kot pri prejšnjem.

Dva sejma si bodo lahko ogledali tudi tisti, ki se bodo podali v Pariz 13. februarja. V tem času bosta namreč na ogled mednarodni sejem turizma in potovanj (srečanja med turističnimi delavci, folklor, turistični filmi) in sejem igrar.

Tisti, ki boste v Pariz odpotovali 6. marca, boste imeli priliko ogledati si mednarodni sejem gospodinskih opreme, ki je eden največjih tovrstnih v Evropi. Na 83.000 kvadratnih metrih površine se bo predstavilo kar 946 razstavljalcev iz 28 držav.

Sejmi kmetijstva

V času od 8. do 15. marca bodo v Parizu celo trije, po stroki sorodni mednarodni sejmi: SIMA, 52. sejem kmetijske mehanizacije (Salon international de la machine agricole), sejem kmetijstva (Salon international de l'agriculture) in 13. sejem motoriziranih vrtničarskih pripomočkov (Salon international de la motoculture de plaisance-jardinage). Prvi, ki ima najdaljšo tradicijo, bo predstavil okrog 20.000 kmetijskih strojev, ki jih bodo razstavili proizvajalci iz 30 držav na 161.000 kvadratnih metrih razstavne površine. Drugi sejem je ena največjih tovrstnih prireditev na svetu: na ogled bo okrog 2.300 primerkov različnih vrst živali, 5.000 vrst sira, 4.500 izbranih primerkov perutnine, ogledali pa si boste lahko tudi razstavi vin in psov ter lovsko razstavo. Tretji sejem prinaša številne novosti, na ogled pa bo okrog 3.000 pripomočkov za vrtničarje.

Program tega potovanja je enak kot pri »Vikendu v Parizu«, le da si boste drugega dne namesto znamenitosti Pariza ogledali sejme; večerna možnost ogleda predstave v kabaretu ostane. Tretjega dne se boste sami odločili, ali si boste še ogledovali sejme ali pa se z drugimi izletniki napotili na ogled Louvra, tega bisera evropskih muzejev. Tudi cena tega potovanja je 5.260 dinarjev.

Podrobnejše podatke o vseh opisanih programih lahko dobite pri Mercator Turistu. Veseli bodo, če jih boste osebno obiskali: njihova poslovalnica je na Tavčarjevi 6 v Ljubljani, pokličete pa jih lahko tudi po telefonu na številki (061) 312-254 in 317-285.

Pogovor med dobavitelji in potrošniki

Jože Renar – M-Rožnik, TOZD Grmada

Za boljše in številnejše vitamine

Nekaj dni pred novim letom smo se sestali predstavniki M-Rožnika, namestniki direktorjev in direktorji tozdov Dolomiti, Golovec, Grmada, Gradišče, Preskrba in Jelka ter vodilni delavci Mercator – Sadja zelenjave. Namen sestanka je bila analiza dosedanjega skupnega dela s posebnim poudarkom na preteklem letu ter trasiranje poti za leto, ki je pred nami.

Nekaj dni pred novim letom smo se sestali predstavniki M-Rožnika, namestniki direktorjev in direktorji tozdov Dolomiti, Golovec, Grmada, Gradišče, Preskrba in Jelka ter vodilni delavci Mercator-Sadja zelenjave. Namen sestanka je bila analiza dosedanjega skupnega dela s posebnim poudarkom na preteklem letu ter trasiranje poti za leto, ki je pred nami.

Direktor Mercator-Sadja zelenjave, Anton Kolenc, nam je najprej na kratko orisal razvoj delovne organizacije po združitvi z Mercatorjem. Dejal je, da so načeloma zelo zadovoljni s prometom, katerega so dosegli z našimi tozdi, saj se je ta povečal od petdesetih milijonov dinarjev v letu 1977 na več kot sto v letu 1980.

»Če pa gremo stvarjem do dna, ugotovimo, da žal še nismo izkoristili vseh možnosti za povečanje prometa, kar bi koristilo delovnim organizacijam, tozdom in kar je najpomembnejše, številnim potrošnikom,« je poudaril tovariš Kolenc.

V M-Sadju zelenjavi so mnenja, da bi jim v vseh prodajalnah morali dati na razpolago takšen prostor, kakršen jim glede na pomembnost preskrbe pripada; danes temu žal ni tako. Pripravljeni so investirati v sodobno in funkcionalno opremo za sadje in zelenjavo in to opremo dati tozdom na razpolago. Posebej se nameravajo potruditi, da bi sadje in zelenjavo dobila primerno mesto v novih, velikih trgovinah. Tozdom nameravajo dati na razpolago tudi tipске kioske, za katere že pripravljajo načrte. Z vsem naštetim bi seveda radi promet s sadjem in zelenjavo še povečali.

Soglasno smo ugotovili, da imamo skupne cilje v prizadevanjih, da bi potrošniku v vsakem letnem času ponudili čim več kakovostnega sadja in zelenjave. Pri tem ugotavljamo, da so naše prodajalne trenutno zadovoljivo oskrbovane le z domačim sadjem, pa tudi s tem nismo in ne moremo biti zadovoljni. Čeprav je kakovostnega domačega sadja v skladiščih dovolj, se trgovinski delavci še vedno premalo trudimo, da bi potrošnikom nudili vse, kar je v skladiščih moč naročiti. To je prav zdaj še posebej pomembno, saj zaradi pomanjkanja deviz primanjkuje južnega sadja.

Tudi oskrba z zelenjavo (solato, radičem, motovilcem idr.) je še slaba. Predstavniki M-Sadja zelenjave so nam povedali, da nameravajo prav zelenjavi v prihodnje posvetiti več pozornosti in se s tem v zvezi med drugim tudi povezati s proizvajalci. To pobudo smo pozdravili in želimo si, da bi bila pot od zamisli do realizacije čim krajša.

Ob koncu pogovora smo si ogledali skladiščne prostore in novo pakirnico, ki nas je še posebej zanimala. Pakirano sadje in zelenjavo prodajamo šele nekaj let, prodaja pa iz leta v leto raste. Zmogljivosti, ki jih je delovna organizacija imela do letos, so postajale vsak dan bolj ozko grlo, na novo opremljena pakirnica pa bo težave za nekaj let odpravila.

Prav bi bilo – in to je prav gotovo v interesu vseh maloprodajnih delovnih organizacij, tozdom in seveda tudi potrošnikov – da bi delavci Mercator-Sadja zelenjave novo pridobitev v celoti izkoristili in na trg dali čim več kakovostnega, na primeren način pakiranega sadja in zelenjave.

Preskrba s kruhom v Ljubljani

Jože Renar – M-Rožnik, TOZD Grmada

Naš ljubi kruhek

Preskrba s kruhom v Ljubljani povzroča pekarniškimi in trgovinskim delavcem dosti težav, mestnim očetom in potrošnikom pa včasih tudi sive lase.

V zadnjem času se je izbira kruha v naših prodajalnah močno povečala. V posameznih prodajalnah je na voljo že kar lepo število različnih vrst kruha, na primer beli 2 kg ter 80, 60, 50 in 25 dkg, več vrst polbelega in črnega, pa koruzni, ajdov, krompirjev in drugi ter številne vrste peciva, tako da peki pripeljejo v večje prodajalne blago celo po osemkrat na dan. Vseh vrst kruha in peciva je kar 38.

Po količini in teži je kruh v prodajalnah z živili prav gotovo artikel številka ena. Tudi po tem, koliko delavcev ga prodaja, je na prvem mestu. Zal ga še vedno prodajamo na klasičen način, kar pomeni, da morata v vsaki prodajalni, ki je odprta ves dan, kruh prodajati vsaj dva trgovinska delavca.

Številne izdelke, ki smo jih nekoč prodajali na klasičen način, smo v zadnjih letih prenesli na samopostrežni način prodaje, le pri kruhu nam to, kljub prizadevanjem, ni uspelo. Jabolko spora sta cena pakiranja kruha in strah, da potrošnik povišane cene ne bi »prenesel«. Pri tem naj omenim, da že vsa zahodna Evropa dolga leta kruh pakira, saj se s tem rok

trajanja bistveno podaljša, število delavcev za prodajo pa zmanjša.

Ugotavljamo, da je preskrba s kruhom ob delavnikih dobra in redna, šepa pa ob sobotah in v dneh pred prazniki. Še posebej hudo je v primerih, ko so kar trije dnevi zaporedoma dela prosti, kot je to bil primer pred zadnjim Dnevom republike. Dan pred praznikom je

v mnogih prodajalnah že zjutraj kruha zmanjkalo. Nekateri potrošniki so me razburjeno spraševali, kako to, da ni kruha. Poskušal sem jih pomiriti, da je kruh že na poti, vendar s tem zagotvilom niso bili zadovoljni. Sam sem se napotil v pekarno Žita na Samovi, da bi na licu mesta ugotovil, zakaj kruha ni. Prepričal sem se, da peki pridno pečejo in da gre kruh iz peči takoj v košare in naprej v dostavne avtomobile ter po najkrajši poti v prodajalne. Na vprašanje, zakaj kruh tako neredno prihaja v prodajalne, so mi odvrnili, da več kot delati res ne morejo in da imajo premajhne zmogljivosti za tako velike količine. Očitno so zmogljivosti za navadne delavnike sicer zadovoljive, odpovedo pa, kadar sta dva ali celo trije praznični dnevi skupaj, ker se takrat potrebe po kruhu vsaj podvojijo, če ne celo potrojijo. Tako na primer ob navadnih dneh v tozdu Grmada pro-

damo 10 do 15 ton, v dneh pred prazniki pa celo 30 do 35 ton kruha. Povpraševanje je še posebej veliko v dopoldanskih urah, ko peki ne uspejo napeči toliko kruha dovolj hitro.

Menim, da bi peki z boljšo organizacijo dela tudi za praznike lahko napekli dovolj kruha. Dva dni pred praznikom bi morali zvečer v vse prodajalne dostaviti primerne količine kruha, tako da bi imeli zjutraj, na dan pred praznikom, že zalogo kruha, peki pa bi z dostavo nadaljevali predvsem v dopoldanskih in le izjemoma v popoldanskih urah. Dogajalo se je namreč, da so kruh dostavljali šele pozno popoldne in tega prodajalne niso mogle več prodati. Kljub velikiemu dopoldanskemu pomanjkanju je v prodajalnah tozda Grmade na večer pred praznikom ostala vsaj tona neprodanega kruha.

Pestita nas torej dva osnovna problema: ko kruha ni na zalogi nas kritizirajo kupci, ko ostaja pa nas to »tepe po žepu«. Pa še to: cene kruha so se močno dvignile in peki so si finančni položaj znatno izboljšali, mi pa pri kruhu še vedno posluujemo po načelu, da čim več kruha prodamo, tem večjo izgubo imamo. Razlika pri ceni kruha znaša od 5 do 6 odstotkov, pri osnovnem kruhu pa celo le 2 odstotka, kar pomeni da ne krijemo niti čistih osebnih dohodkov; za vsak prodani kilogram kruha se nam dohodek zmanjša za dinar do dinar in pol. V prihodnje bi bilo prav, da bi v pogovarjanje, dogovarjanje in določanje cen kruha vključili tudi tiste, ki kruh prodajo, saj so navsezadnje tudi oni člen proizvodne verige od pridelovanja žita do kruha na potrošnikovi mizi.

V dneh pred novoletnimi prazniki je bila v Ljubljani preskrba s kruhom dobra: zadovoljni so bili potrošniki, ki so lahko kupili dovolj kruha, pa tudi prodajalci, ki so vsega prodali. Precej drugače pa je bilo v soboto, 3. januarja, dan po novoletnih prostih dneh. Presrbljenost prodajaln je bila odlična in potrošniki so bili nadvse zadovoljni, za nas pa je to bila ena najbolj črnih sobot: samo v prodajalnah tozda Grmada je ostalo neprodanih več ton kruha! Čeprav prodajalne vodijo evidenco o prodani količini kruha za vsak dan v preteklem letu in na osnovi teh podatkov kruh tudi naročajo, pa je za takšne »posebne dni«, kot jih trgovinski delavci imenujemo, skoraj nemogoče tudi vsaj približno napovedati, koliko kruha bodo želeli kupiti tisti, ki ne bodo odpotovali iz Ljubljane.

Prvi poskus iskanja izhoda iz podobnih zagat se je že pričel, imenuje pa se pakirani (prleški) kruh. Naj vam zato ob koncu svetujem, kako si lahko tudi sami podaljšate uporabnost kruha. Hranite ga na hladnem prostoru, prekrita s čistim prtom, ali pa ga dajte v polivinilasti vrečki v hladilnik. Če želite kruh shraniti za daljše obdobje, ga dajte, prav tako v polivinilasti vrečki, v predal za globoko zmrzovanje v hladilniku ali pa v hladilno skrinjo oziroma omaro. Globoko zmrznjen kruh pred uporabo odvajate v vroči pečici, pri tem pa nikar preveč ne hitite: odvajana skorja še ne pomeni, da se je odvajala tudi sredica – ta potrebuje nekoliko več časa. Pa še nekaj: nikar ne zmrzujte cele štruce ali hlebca. Kruh razrežite na tri ali štiri dele – lažje ga boste odmrznili in to le toliko, kolikor ga boste prav takrat potrebovali.

Foto Matjaž Marinček

Iz Poročevalca M-Agrokombinata v Krškem

Bo kmetijstvo prednostna panoga le v besedah ...?

Razgovor med glavnim in odgovornim urednikom krškega Poročevalca **Jožem Černošom** in direktorjem tozda Sadjarstvo – poljedelstvo dipl. ing. agr. **Alojzom Mustarjem**, ki je bil objavljen v glasilu DO M-Agrokombinata Krško, zaradi zanimivosti ponatiskujemo v celoti.

Predstavite nam, prosim, temeljno organizacijo Sadjarstvo – poljedelstvo!

Mustar: Naša temeljna organizacija je izključno proizvodna, saj pridelujemo in skladiščimo večinoma sadje, koruzo, rž, ržene rožičke in redimo govedo. Poprečno 115 zaposlenih delavcev gospodari s približno 1.000 ha zemljišč, od katerih je 160 ha gozdov, 294 ha sadovnjakov, 400 ha njiv in 150 ha travinj. Sadovnjake, njive in gozdove oskrbujemo sami, travinje pa dajemo v dolgoročni najem kooperantom, ki so združeni v TOK. Za izkoriščanje in obdelovanje zemlje imamo zadovoljivo strojno opremo in hladilnico za sadje z zmogljivostjo 250 vagonov.

Koliko posameznih pridelkov pridelate za trg in kam prodajate te pridelke?

Mustar: Letos smo pridelali 2.975 ton jabolk, 1.211 ton hrušk, 252 ton breskev in 133 ton jagod. Vse te pridelke prodajamo v večja potrošna središča (Zagreb, Ljubljana, Kranj, Primorje). Z delom pridelkov slabše kakovosti pa oskrbujemo predelovalno industrijo (Dana, Gabrovka, Belsad). Ržene rožičke pridelujemo izključno za tovarno »LEK« iz Ljubljane, koruzo pa za krmo živine in lastnih hlevih in za kooperante-živilnorejce.

Večji del dohodka vaše temeljne organizacije je iz sadjarstva. Bi povedali nekaj več o tej proizvodnji?

Mustar: Rodnih nasadov je 236 ha, mladih, ki prihajajo v rodnost, pa 58 ha. Od tega je gostih nasadov 86 ha (s 1.000 do 2.800 dreves na ha) in 193 ha starejših nasadov (400–500 dreves na ha). Pridelek je odvisen od vremena in tipa nasada: pri jabolkah 20–30 ton na ha (na posameznih parcelah in sortah tudi 70 ton, kar je rekord), pri hruškah 30–40 ton, pri breskvah 10–20 ton in pri jagodah 15–20 ton na ha.

Visoki pridelki in dobra kakovost zahtevata temeljito oskrbo nasadov. Pri tem mislim na preventivno škropljenje, redčenje in gnojenje. Ste imeli pri tem delu kaj težav?

Mustar: Letos ne, pač pa jih ne-

kaj več pričakujemo v prihodnjem letu. Večina sestavin zaščitnih sredstev je namreč iz uvoza, ki pa je, kot je znano, zmanjšan. Zato pričakujemo nekoliko slabšo oskrbo prav z zaščitnimi sredstvi in gnojili. Že letos nismo dobili uree, zato je bil pridelek koruze nižji od pričakovanega, ker je nismo mogli dogniti. Bojimo se, da bodo za nabavo osnovnih zaščitnih sredstev potrebne devize, vendar ne vemo, kje jih bomo lahko dobili. Letos smo sicer pripravili 150 ton jabolk za izvoz, vendar to ne bo dovolj. Doslej smo vsa potrebna zaščitna sredstva nabavili že pozimi ali v zgodnji spomladi, zato doslej nismo imeli težav, ki nas spričo stanja na tržišču čakajo v letošnjem letu. Upamo pa, da jih bomo v okviru širše skupnosti zadovoljivo rešili.

V prihodnjem petletnem obdobju ne predvidevate večjih razširitev površin. Ali to pomeni, da so razpoložljiva zemljišča že izkoriščena?

Mustar: Ne, vključujemo se v dogovorjene družbene norme o investicijah. Intenzivirati in izpopolniti moramo obstoječe površine, na katerih želimo dosegati približno enak pridelek vsako leto. Zato nameravamo narediti oroševalni sistem proti pozebam, nabaviti boks palete za hitrejšo spravilo sadja in povečati standard občasnim delavcem. Predvidevamo tudi krčenje starih nasadov, ki jih bomo nadomestili z novimi, sodobnejšimi.

Vrniva se malo k težavam pri spravilu pridelka letos. Mraz je poškodoval približno 400 ton jabolk. Kje so vzroki za nastalo škodo in kako ste sadje obrali?

Mustar: Za nastalo stanje ob koncu obiranja sadja je vzrokov več. Vedeti moramo, da sta bila rast in razvoj rastlin celo leto v zamudi za tri tedne do enega meseca in da je zima nastopila veliko prej kot običajno. Poleg vremenskih nepravilnosti nas je v času obiranja pestilo še pomanjkanje embalaže, saj nam jo je pogodbeni dobavitelj pošiljal dva do trikrat manj, kot bi jo po dogovoru moral. To sadje smo z lastnimi silami in z

nesebično pomočjo drugih delavcev, mladincev, vojske in šol uspešno obrali in ga dali na trg.

Govori se o veliki škodi. Povejte prosim, kolikšna je škoda v resnici?

Mustar: Obrali in pobrali smo vse sadje in računali smo, da bo treba vsega dati v predelavo, kjer so cene bistveno nižje. Sadje pa je nad vsemi pričakovanji dobro preneslo nizke temperature, tako da ga je le polovico prizadela. Druga polovica pa je povsem porabna za svežo potrošnjo. Vsem, ki so nam v bitki z vremenom in časom priskočili na pomoč, se v imenu kolektiva iskreno zahvaljujem.

Hrana postaja poleg energije vse bolj strateško pomembna. Kako ste se v planih za naslednje srednjeročno obdobje vključili v ta družbeni program?

Mustar: Ob pripravah in sprejemanju srednjeročnega programa za obdobje 1981–1985 smo se neposredno vključili v prizadevanje za povečano predelavo hrane. Vendar nas pri vsem tem moti zgodovina. Že doslej je bilo kmetijstvo prednostna panoga, vendar le v besedah in resolucijah. V posavsko kmetijstvo je bilo v preteklem obdobju vloženih le 2,5% vseh investicijskih sredstev, kar kaže na mačehovski odnos do kmetijstva.

Ka n boste vlagali razpoložljiva sredstva?

Mustar: Še naprej bomo usposabljali manj plodna zemljišča, več pozornosti bomo posvetili manjšim kompleksom, prenovili bomo hleve za paitanje govedi in zgradili svinjsko farmo. Preusmerili bomo del proizvodnje za pridobivanje krme za govedo in prašiče.

Dohodek proizvodnih tozdvov v kmetijstvu je sezonski. Kaj storiti, da bomo lažje pokrili potrebna obratna sredstva za finansiranje proizvodnje med letom?

Mustar: Vsekakor je na prvem mestu smotrno koriščenje razpoložljivih sredstev. Poleg tega pa, menjati je treba splošen odnos do kmetijstva. Nekateri temeljne organizacije v DO morajo tem problemom posvetiti več svojega dela, ne pa prepuščati to žgoče vpra-

Grosupeljskim pekom ob Novem letu

Grosupeljski peki ste majstri in pol, taga pekovskega kruha nismo jedli še nikoli! Je lep bel – diši pa kot roža, ga vsakdo lahko dvakrat poboža. Če ješ ga bolan – kaj kmalu ozdraviš, če ješ ga zaspan – se hitro predramiš. In za Novo leto, kaj bi vam rekli, da bi taga kruha nam še dalje pekli. Želimo tudi veselja in sreče dosti, pa zraven noveletne norosti.

Krški krajani

šanje le enemu človeku. Prelivanje sredstev je premalo odvisno od temeljnih organizacij, zato ne vemo, kakšno je dejansko stanje.

Ob sprejemanju srednjeročnega plana DO se je veliko govorilo o združevanju sredstev. Kako gledate na te zadeve v vašem tozdu?

Mustar: Združevanje sredstev za naložbe in druge skupne namene je potrebno, vendar morajo pri tem vladati čisti odnosi, ki morajo biti urejeni s sporazumi in dogovori. Ker takih sporazumov nimamo, se o teh rečeh sproti dogovarjamo, zato pride pogosto do nesporazumov in se čutimo oškodovane, ker so take delne rešitve prepogosto rezultat trenutnih potreb.

Dejanski vzroki so torej v nepovezanosti med temeljnimi organizacijami, morda celo v ozkem gledanju s pozicije ene temeljne organizacije.

Mustar: Povezanosti med temeljnimi organizacijami je malo, potrebna pa bi bila zlasti pri delih, za katere drug tozdv nima primernih kadrov. Velik vzrok za tako stanje so tudi pomanjkljivi interni akti, zlasti pri združevanju sredstev za finansiranje skupnih služb. Sedanji sistem, kjer je merilo samo dohodek, četudi korigiran, je za naš tozdv, ki ima velik dohodek, nesprejemljiv. Ta sistem ni odraz dejanske vloženega dela skupnih služb za posamezni tozdv. Take in podobne stvari nas motijo in niso v prid povezavi, ki bi v času stabilizacije morala postati temelj dobrega gospodarjenja.

Boste pri teh zadevah vztrajali?

Mustar: Da, plačilo po vloženem delu je eno izmed osnovnih načel zakona o združenem delu, zato želimo čiste račune. Če bi zaradi prerazporeditve obveznosti prišli nekateri tozdv v težave, smo jim po principu solidarnosti dolžni pomagati. Hočemo pa vedeti,

koliko in zakaj in da nehamo prikrivati dejansko sliko.

Naša DO je združena v sozd Mercator. Kako čutite to povezavo v vaši temeljni organizaciji?

Mustar: SOZD Mercator je izhodiščno trgovska združba, zato se kmetijci še dovolj ne najdemo v dejavnostih sozda. Preko trgovske mreže sozda plasiramo npr. le petino pridelkov sadja, kar je premalo.

Delo samoupravnih organov in družbenopolitičnih organizacij je temelj dobrega dela. Kako se ti dve komponenti vključujeta v delo tozda?

Mustar: Samoupravljanje je pravica in dolžnost vseh delavcev. Delavci pa se prepogosto zavedajo samo pravic in si samoupravljanje predstavljajo le kot uveljavljanje pravic. Razprave na samoupravnih organih se prepogosto vrtijo okrog DO, manj pa o razvoju in drugih pomembnih zadevah. Prav tako se DPO premalo vključujejo v delo samega tozda. Zapirajo se v lastno delo, zlasti seje odborov, zato jih med delavci ni čutiti v zadostni meri. Počasi se tudi tu premika na bolje.

In kako naprej?

Mustar: Dogovarjanje in izpopolnjevanje predelave je naša osnovna naloga v bližnji prihodnosti. Zgraditi moramo pravičen sistem dohodkovne povezanosti v DO, sozdu in širši družbeni skupnosti, povečati produktivnost s sistemom nagrajevanja in boljšim izkoristkom delovnega časa in delovnih sredstev, uvesti popolno preventivno pri zaščiti nasadov in posevkov, da bo čim manj škode, pravočasno zagotoviti vsa potrebna sredstva za proizvodnjo in embalažo, da ne bo nepotrebnih težav, in zaposlovati le strokovne delavce, ki bodo sposobni opravljati zahtevna dela. Z vsemi temi ukrepi smo sposobni povečati dohodek in prepotrebne sklade za izboljšanje delovnih pogojev.

Obveščanje v naših delovnih organizacijah

Center za obveščanje

Glasilo krškega Agrokombinata

Pred nami je šest števil Poročevalca, glasila delavcev in združenih kmetov krškega Agrokombinata. Prva, ki jo bomo na hitro prelistali, je izšla 16. oktobra v nakladi 500 izvodov, uredil jo je glavni in odgovorni urednik **Jože Černoša**.

Osrednji prispevek, razgovor v tozdu Meso-Kostanjevica, smo pod naslovom »Mesni krizi na rob« objavili skoraj v celoti v novembrski številki Mercatorja. Drugi večji prispevek govori o temeljnih planov tozdov in delovne organizacije, ki so jih sprejemali 24. oktobra, in poziva vse delavce, naj sodelujejo pri planiranju, saj je to konec koncev tudi njihova dolžnost. Tretji večji zapis so sklepi delavskega sveta delovne organizacije, ki je bil 26. septembra. Temu sledita dve krajši novici. Zvemo, da so delavci delovne organizacije zbrali kar dobrih 77.000 dinarjev za pomoč svojemu delavcu za zdravljenje v Grčiji, začeli pa so se tudi izobraževalni tečaji za varstvo pri delu. Na zadnji strani te številke je dokaz, sicer žal bolj redek, da je akcija »1000 delavcev-sodelavcev« dobila svoj odmev tudi v Krškem. Iz tozda Trgovina-servisi se je oglasila Anica Grozina z občuteno napisanim prispevkom o zbiranju pomoči za bolnega sodelavca.

17. oktobra je pod uredniškim vodstvom **Alojza Pirca** izšel tisti Poročevalec, ki prinaša strokovne in organizacijske informacije za kooperante. Ker je številka izšla tik pred začetkom glavne trgatve, je skoraj v celoti namenjena vinogradnikom. Prinaša najrazličnejša in nujno potrebna navodila in napotke za odkup in prevzem grozdja, akontacijske odkupne cene za vse vrste grozdja in še vrsto drugih, nujno potrebnih nasvetov in obvestil. Za tiste, ki cviček sicer radi pijejo, ne vedo pa nič o njem, je na zadnji strani poučen zapis, iz katerega zvemo, da je cviček suho, lahko, svetlo rdeče vino itd. Suho pomeni, da se je ves sladkor spremenil v alkohol. Cviček pridobivajo iz sort žametna črnina, modra frankinja in rdeča kraljevina. V toplih legah je najbolj primerno razmerje teh sort 70:20:10, za višje in hladnejše lege pa priporočajo 60:20:20 ali celo 40:20:40. Cviček pridobivajo v občinah Krško, Brežice, Novo mesto, Trebnje in Litija na skupno 2400 hektarih.

V tej številki beremo še odmeve na kmečki praznik, ki je bil v Krškem prvo nedeljo v oktobru. O tem smo že pisali v oktobrski številki Mercatorja.

Tretji Poročevalec je izšel 13. novembra in nosi zaporedno številko 17. Uredil ga je **Jože Černoša**. Ustavimo se najprej pri uredniškem stolpcu. V njem se sprašuje, zakaj mora celo številko napisati skoraj sam, če pa hkrati govorimo, da je obveščanje pravica in dolžnost delavcev itd, zakaj se je, kljub trikratnemu povabilu za akcijo »1000 delavcev-sodelavcev«, dosedaj oglašil en sam nov sodelavec in še vrsta drugih vprašanj je v njegovem uvodniku. Med drugim tudi tisto, ki sprašuje, kako se lahko delavci odločajo na sejah samoupravnih organov, če so slabo obveščeni. In konec-konec, komu na čast trošimo sredstva za glasilo, ki v neodmevni sredini lahko kaj hitro postane samo sebi namen, se še sprašuje urednik in hkrati poziva sodelavce k sodelovanju.

Sicer pa v tej številki poroča, da so samoupravne interesne skupnosti občine Krško poslale osnutke temeljev planov za naslednje srednjeročno obdobje vsem temeljnim organizacijam v razpravo. Naprej beremo sklepe samoupravne delavske kontrole delovne organizacije, v par vrsticah pa zvemo še o delu sindikatov, drugih družbeno-političnih organizacij in samoupravnih organov. Zadnji dve strani sta namenjeni tabeli s kazalci iz periodičnega obračuna za letošnjih prvih devet mesecev oziroma komentarju k tej tabeli. Tu je nekaj stvari, ki jih je treba omeniti. Osební dohodki so se povečali za 13 odstotkov preveč, datjave in stroški iz dohodka so v primerjavi z dohodkom večji za 11 odstotkov, skladi pa so se v pri-

merjavi z enakim lanskim obdobjem zmanjšali za 40 odstotkov. Zaključek je zato preprost: delati bo treba bolj gospodarno, to je bolje in varneje.

Četrta številka v našem kupu, pravzaprav pa deseta po vrsti v lanskem letu, s strokovnimi in organizacijskimi informacijami za kooperante, je izšla 5. decembra lani, uredil jo je, tako kot vse doslej, **Alojz Pirc**.

Na prvem mestu zvemo, da novi

Med tistimi, ki so na srečanju kmetijcev 6. decembra v Krškem dobili priznanja, je bil tudi Ruda Cekuta, kmet kooperant in član TOK-a. Foto: Jože Rozman.

zakon o hranilno-kreditnih službah, ki je v veljavi od 30. 1. 1980, omogoča, da postanejo soustanoviteljice HKS tudi druge temeljne organizacije, torej v tem primeru vsi ostali tozdi M-Agrokombinata. Delavci teh tozdov pridobivajo s tem pravico do kreditov, denar pa se lahko med članicami preliwa, kar seveda koristi poslovanju. TOK kot ustanovitelj HKS seveda ponuja možnost članstva vsem tozdom, ki morajo ob pristopu skleniti samoupravni sporazum.

Osrednji članek na jasen in jednat način poučuje bralca o planiranju. Povod je seveda sprejem samoupravnega sporazuma o temeljnih plana 1980-85 za vse tozde oziroma TOK. Opisan je postopek nastajanja smernic in kasneje plana, za TOK pa so navedene tudi številke za vsako vrsto pridelave posebej, ter na koncu načrtovane investicije za naslednjih pet let. Podrobneje tu o tem ne bomo pisali, saj bodo načrti temeljne organizacije krških kooperantov tema posebne sestavka v eni kasnejših številki Mercatorja.

Tudi peti Poročevalec, z zaporedno številko 11, je uredil **Alojz Pirc**. Glasilo TOK Kooperacija prinaša najprej vest o zboru delavcev in članov TOK, ki je bil 14. decembra lani in se ga je udeležilo več kot dvesto ljudi. Zbor je sprejel temelje planov 1981-85, se seznanil s podatki proizvodno-finančnega in investicijskega plana za letošnje leto, potem pa so razpravljali o žgočih in nerešenih problemih v kmetijstvu. Temu sta sledili dve predavanji. O ameriškem rjavem govedu in njegovih prednostih je govoril docent dr. Jože Ostrc, sicer uslužbenec TOK o kooperantski prašičereji pa dipl. ing. agr. Ivo Bodor.

»Voda, dobra, hudobna, velika, umazana in še še – voda v različnih oblikah. Zanj moramo združevati denar, da bo samo dobra.« Tako se dobesedno končuje naslednji članek, ki nas seznana s temelji planov območne vodne skupnosti Dolenjske za obdobje 1981-85. Podrobneje razlaga pomen in mesto te organizacije ter njene načrte za melioracije in ureditve potokov na krškem področju. Na koncu je vsakomur jasno, kako nujen in potreben je denar za ta dela, če hočemo več kmetijskih zemljišč.

Enkrat v letu so bili pod isto streho delavci M-Agrokombinata iz različnih koncev občine, od Bohorja do Gorjancev, pravi pisec naslednjega prispevka in pri tem misli na srečanje kmetijcev, ki je bilo v Krškem 6. decembra. O tem smo pisali več v decembrskem Mercatorju.

Naslednji prispevek govori o si-

njihova naloga itd; saj morajo tudi člani TOK sprejeti oziroma potrditi predloge sporazumov o temeljnih planov republiških sisov. Podrobneje se pisec ustavlja pri planu za starostno zavarovanje kmetov in predvidenih spremembah. Med temi omenimo znižanje starostne meje, večanje pokojnin z rastjo življenskih stroškov ter ugodnosti preživninskega varstva.

Včasih si ne morem kaj, da ne bi bil preprosto navdušen nad domi-

selnostjo in jasno preprostostjo nekaterih člankov v Poročevalcu. Poglejmo primer! Daljši članek, namenjen vinogradnikom, se začneja s tem geslom: vino, vsako leto in v vsakem sodu drugačno; vino, potrebno nege kot otrok, posebno letos, ko se je rodilo kot nedonošenček. Iskrivo in jednato, pomešano z ljudsko modrostjo, in geslo pove pravzaprav vse, kar članek podrobneje razlaga. V njem je kup strokovnih nasvetov, kako od grozdja do dobrega vina. Le tega je treba zdraviti in šolati, da postane dobra kapljica, saj kot piše Alojz Pirc, tudi iz manj zrelega grozdja (kot je lansko), lahko mojster napravi dobro vino.

V naslednjem prispevku bomo kritično razmišljanje o zagotovitvi denarja za kmetijske kredite in ekonomskih cenah. Nespametno je to, kar delamo, namreč da dajemo denar za premije in subvencije, porabljamo devize za uvoz hrane, namesto da bi s tem denarjem in ekonomskimi cenami razvijali domačo proizvodnjo.

Na zadnjih straneh si sledi več krajših novic: o premiranju plemenskih zrebic, o prazniku posavskih vin na Bizeljskem, ki je bil od 22. do 24. januarja, o zboru aktiva kmečkih žena pri TOK, ki je bil 19. decembra. Sledijo obvestila za rigolanje vinogradov in sadovnjakov, za naročilo trsnih cepljenk in za sklepanja pogodb za gnojila.

Pred voščilom za novo leto, ki zaključuje to številko, je objavljen še kratek povzetek vseh lanskih števil kooperantskega Poročevalca. Urednik pogreša sodelavce, a hkrati upa, da je bilo obveščanje dobro in koristno tudi po strokovni plati. V enajstih lanskih številkah je na skupno 90 straneh izšlo največ sestavkov z informacijami, nekoliko manj pa strokovnih člankov. Za primerjavo: predlani je imelo deset števil skupno 60 strani. Napredek je viden, o kakovosti pa smo večkrat rekli vse dobro tudi mi med letom.

Zadnji Poročevalec, ki ga bomo prelistali, je izšel 29. decembra pod uredniškim vodstvom **Jožeta Černoše**, tako kot vsi ostali tudi ta v nakladi 500 izvodov. Na prvi strani beremo voščilo direktorja DO Staneta Nunčiča delavcem in kmetom ob vstopu v novo leto. Osrednji prispevek je pogovor z dipl. ing. agr. Alojzom Mustarjem, direktorjem tozda Sadjarstvo-poljedelstvo, ki ga na strani ponatiskujemo v celoti. Sledita tabeli o stanju razpoložljivih sredstev z dne 30. 9. 1980 za vsak tozd posebej in delovno organizacijo ter primerjava podatkov bilance uspeha za tretje četrtletje 1980 s planom po tozdi. Priložen je tudi komentar k tabelama.

Povzel: Jože Rozman

Iz Mercator-Jelše

Vabilo k sodelovanju

V enoviti delovni organizaciji M-Jelša iz Šmarij pri Jelšah običajno ob vsakem trimesečju izdajo takoi-menovane Informacije, ki so, kot piše na prvi strani, namenjene samo za interno uporabo, to je obveščanje delavcev v M-Jelši. Prelistali bomo sedmo številko v letu 1980, ki jo je uredil uredniški odbor, zanj je odgovoren **Filip Škerjanec**.

Na začetku beremo poziv na čimvečje sodelovanje v domačem glasilu kot tudi časopisu Mercator, kar je seveda znana akcija slovenskih sindikatov, imenovana »1000 delavcev-sodelavcev«. Filip Škerjanec poziva delavce, naj sodelujejo s pisnimi ali tudi ustnimi prispevki, te bo že urednik spravil na papir, hkrati pa opozarja, da bo akcija sicer uradno zaključena decembra, vendar je njen namen, doseči v glasilih stalno sodelovanje čimvečjega števila delavcev.

Ves ostali del glasila so »Nekateri rezultati gospodarjenja za obdobje januar-september 1980 v primerjavi z enakim lanskim obdobjem« ter nekaj pojasnjevalnih tabel in preglednic. Računovodja **Srečko Korošec**, ki je pripravil ta članek, najprej opozarja, da morajo ocene uspešnosti gospodarjenja v letu 1980 upoštevati zaostrene pogoje poslovanja, zlasti pri ustvarjanju celotnega prihodka, dohodka in razporeditvi čistega dohodka. Avtor ugotavlja, da je v nekaj poslovalnicah porast prometa sicer manjši od inflacijske stopnje, po drugi strani pa se večina delavcev prizadeva za čimboljši poslovni uspeh in s tem za večje osebne dohodke. Naprej ugotavlja, da je dohodek na delavca v M-Jelši nekaj manjši od slovenskega, a večji od jugoslovanskega povprečja, da je akumulacija v primerjavi z dohodkom v M-Jelši naj-

višja od prej primerjanih, da pa so osebni dohodki in sredstva skupne porabe daleč pod slovenskim in nekaj nad jugoslovanskim povprečjem. Zaključek teh ugotovitev je dobesedno tak: »Na podlagi teh dejstev si moramo še naprej prizadevati, da dokažemo... tako upravnim organom kot političnim organizacijam, da končno spoznajo nevdržnost vztrajanja na indeksnih kazalcih rasti osebnih dohodkov in dohodka pri tistih delovnih kolektivih, ki so v preteklo-

sti z odrekanjem svojih materialnih koristi vlagali v akumulacijo znatno več, kot so vlagale v povprečju druge sorodne organizacije združenega dela.«

Avtor na koncu ocenjuje, da bo poslovanje v prvih devetih mesecih leta uspešno kljub pomanjkanju nekaterega blaga in zmanjšanju kupne moči prebivalstva in da bo poslovni uspeh ob koncu leta boljši.

Povzel: Jože Rozman

Pomoč mladincev pri pravilu pridelka

Toni Korošič – predsednik KS ZSMS SOZD

Težave pri pravilu jabolk v Krškem

Znano je, da so bile v preteklem letu težave s pravilom pridelkov; tudi na sadjarskem posestvu v Stari vasi, ki je last Mercator – Agrokombinata, TOZD Sadjarstvo – poljedelstvo. Pri pravilu jabolk je v dokaj neugodnem vremenu sodelovalo precejšnje število prostovoljnih obiralcev, tako da je bil pridelek kljub težavam dokaj solidno pospravljen.

Na delovni akciji SOZD Mercator je sodelovalo 62 mladincev iz naslednjih Mercatorjevih organizacij: TOZD Grosist Postojna, Mercator – Rožnik, TOZD Grmada, TMI Ljubljana, TOZD Izbira Postojna, TMI Postojna, TOZD Hladilnica Ljubljana, M-Slovenija sadje, TOZD Standard Novo mesto in M-Rudar Idrija.

Pri obiranju so prispevali svoj delež še: 150 dijakov Šolskega centra Krško, 350 učencev OŠ Jurij Dalmatin Krško, okoli 200 učencev OŠ Leskovec. Na pomoč je prišlo tudi 250 vojakov garnizona Cerklje ter 52 delavcev Uprave skupščine občine Krško in delavci ostalih TOZD v sestavu M-Agrokombinata Krško.

Tako so letos v Krškem pridelali 297 vagonov jabolk, 121 vagonov hrušk, 14 vagonov jagod in 24 vagonov breskev. Če vemo, da pomeni en vagon 10.000 kg, nam je takoj jasno, da M-Agrokombinat Krško pomeni pomembnega proizvajalca kvalitetnega sadja v SR Sloveniji. Temu je potrebno pristeti vse pomembnejši delež kmetov kooperantov, ki se ukvarjajo s pridelovanjem sadja. Tako dobiva Krško sadjarstvo vodilno vlogo tako v pogledu kakovosti kot količine sadja na slovenskih tleh.

V družbenem sektorju predstavlja trenutno največji problem po-

manjkanje ustrezne embalaže, toda delavci tozda Sadjarstvo-poljedelstvo so prepričani, da jim bo uspelo dobiti paletne zaboje in bo tako sadje veliko prej obrano in kvaliteta obiranja znatno boljša.

Nujno pa bo potrebno urediti tudi primernejše bivalne prostore za sezone delavce, saj vemo da je sadjarska proizvodnja vezana izključno na sezone delovno silo. Tem delavcem je potrebno zagotoviti optimalen življenjski standard v času sezone del, ker bodo le tako delavci več prispevali k pravočasnemu pravilu. Letos se je dogajalo, da so delavci predčasno odhajali domov, čemur je prav gotovo pripomogla slaba urejena nastanitve.

Z rešitvijo navedenih problemov bo sadje v Krškem prav gotovo prej pod streho. To pa so trenutno največje želje in potrebe delavcev tozda Sadjarstvo-poljedelstvo, ki jih bodo mogli uresničiti z morebitno pomočjo širše družbe.

Novogodišnja humoreska

Pera Srečković

Život je lep

Niko ne može da pobije činjenicu da svi dani liče jedan na drugi kao jaje jajetu. To sigurno primećujete i vi, dragi čitaoci, ali ih sigurno ne primete tako tragično kao ja. Pa i ovaj, 365-dan... On treba da bude uvertira za još veseliiju novogodišnju noć.

On to za mnogi i jeste, ali za mene, na žalost nije. Nisam upao u nadležnost u bilo koju felu gripa i ne praznojavam se uz kamilicu i Acetisal. Ipak, ja ne primećujem probudene novogodišnje fontane, ne čujem petarde, ne primećujem brda kafe i deterdženata na svečanim tezgama... Ja čujem i vidim samo nju – svoju ženu. Ona drži u rukama sve budžetske konce, u njenoj vlasti je kućni telefon povezan direktnom linijom sa njenom majkom a mojom taštom. Ona, ukratko, vedri usred porodičnog ciklona, a oblači kad je vedro...

»Ja, Žiko, «grmi ona, «nisam, na žalost, glumica i moja uloga u ovoj kući ne svodi se samo na role koje traže malo tekstila. Ja hoću da makar jednom u godini budem obučena od glave do pete!«

Ja progutam tvrdo i skupo zamešenu prednovogodišnju knedlu i po ko zna koji put otvorim koverat.

»Žiko, crni Žiko, da li ta tvoja siva masa u glavi makar jednom godišnje zasvetli? Nemamo kapi lož-ulja a Kamenko se tako namršio da će sve planuti k'o vatra...«

Ja opet na dnevnu turu mržnje nja na benziskoj pumpi.

»Žiko, ceo komšiluk za male pare pokupovao zimnicu a ti kada je trebalo o tome da misliš – ni prstom da mrdneš. Samo tablič. E, sad sredi nešto kod tog tvog društvceta!«

Radi mira u kući ja pravo u samouslugu po praziluk i »Kornisone«.

»Žiko, pripazi na sarmu dok se ne vratim od frizera... Istresi tepihe, dok ona Perička sa trećeg sprata nije prisvojila konopac za tresenje... Pogledaj ima li prašine na goblenima...«

A ja i pored najbolje službene karakteristike nisam kompjuter ili bog Šiva sa desetak ruku. Ili veštački zemljin satelit da sa visine gledam gde se i šta se prodaje i koliko će opet deterdženti i milikerc-sveća poskupeti. Nisam ni predstavnik neke uvoznico-izvozne firme sa podebelim džepom, ili pevač kome će koka posle nove godine zlatnom »narukvicom« da zapjeva...

Ne, ja sam običan pripravnik ovog života, koji je pripravan da mu džepovi odmah posle novogodišnje noći dođu pod prinudnu upravu. Znam da ću jurišati na još neangažovane žirante, za nov potrošački kredit, znam da ću obigravati oko kase uzajamne pomoći u preduzeću, ili ću kod mog prijatelja privatnog preduzimača tražiti finansijsku transfuziju »samo do prvog«.

Na žalost, to znam samo ja. To oseća samo moja koža. Sve u svemu, kada se iskliringuju gornji i donji rakursi moga života, ostaje neumitan korak – da sa ovoga sveta nestanem. Da, ali u pitanju je tehnička strana poduhvata? Ipak, naći će se neko rešenje... Učiniću to tiho, bezbolno i nezapaženo...

Novu godinu smo po tradiciji dočekivali u sali za sastanke naših zajedničkih službi i dok je društvo uz asistenciju privatnog preduzimača tražiti finansijsku transfuziju »samo do prvog«.

Odjednom... neko me udari po ramenu:

»Hajde, diži se već jednom. Jedino još ti nisi čestitao šefu novu godinu. Osim ako nećeš da ti spremimo poklone za penziju.«

A tada? Nekakva koprena spade mi s očiju. Dobih volju za život, za čestitanja, novogodišnje radosti. Možda vas interesuje, dragi čitaoci, kako sam ostao živ? Lepo. Onih trideset pilula bilo je uvezeno iz inostranstva za devalviranom snagom. A i da mi nije ta okolnost išla na ruku, recite ko je još kod nas umro za svojim radnim stolom? Ili stolom šefa u čiju sam kancelariju greškom u novogodišnjoj noći natrapao...

mercatorjev MOZAİK

● V prednovoletnih dneh so imeli naši gostinci še veliko več dela kot sicer. Tako so v hotelu Bor na Črnem vrhu gostili nekaj tisoč smučarjev, ki so se udeležili tradicionalnega trnovskega maratona. Ni potrebno posebej poudarjati, da so morali krepko zavihati rokave in na vso moč pohiteti, da so uspeli postreči množici.

● V slašičarski delavnici kavarne Evropa so imeli dela čez glavo. Pa tudi skrbi, saj jih zadnje čase tare pomanjkanje masla, margarine, orehov, lešnikov in mandeljev, pa tudi z jajci so težave. Vse to pa seveda morajo imeti za pripravo tort in potic, ki jih poznavalci dobrega peciva prav v novoletnih dneh naročajo še več.

● Včasih malo kritike dobro de – bi lahko rekli po tistem zapisu o kiosku Sadjia zelenjave pri Kliničnem centru. Stare nalepke, ki so označevale tridesetletnico delovne organizacije so izginile čez noč – in prav je tako. Dobro bi bilo, da bi izginile tudi tiste, ki na izložbenih oknih nekaterih Mercatorjevih prodajaln še opozarjajo na 30-letni jubilej.

● Sestanki v Nebotičniku se še vrstijo. No, pa so to čisto drugačni sestanki, kot smo jih vajeni sicer. Sestanek v Nebotičniku je namreč ime serije oddaj, ki jih je že lani začela snemati ljubljanska televizija. To pa je pripomoglo k temu,

da je poslej v dopoldanskih urah v Nebotičniku več starejših gostov, kar se tudi odraža na prometu. Ta se je povečal celo za več kot 200 odstotkov.

● Silvestrovanje v hotelu Bor na Črnem vrhu je bilo nadvse prijetno. Restavracija je bila svečano okrašena, glasba je spravila na noge mlado in staro, okusna hrana pa je še enkrat potrdila, da imajo kuhinjo res izvrstno. Novoletnega mačka so mnogi preganjali na snegu, kajti smuka je tam nadvse prijetna in ugodna.

● Za smučarje na črnem vrhu je tokrat zima dobro poskrbela. Snega je dober meter. Dve vlečnici delata neprekinjeno, ves dan. Hotel Bor je do konca februarja polno zaseden. Prevladujejo domači gostje (veliko je šolarjev iz Siska), nekaj pa je tudi gostov iz Nizozemske.

● Sredi januarja so se začele sezonske razprodaje konfekcije in obutve. Tako lahko do 15. februarja tudi v Mercatorju kupujemo otroško, moško in žensko konfekcijo ter obutev s popustom. Ta znaša celo do 40 odstotkov, kar pa se pri nakupu že krepko pozna. Povedati je treba, da je naprodaj vse tisto, kar je iz redne proizvodnje, torej kakovostno in brez napak.

Zbral in zapisal:
Mile Bitenc

pomejamo
pred svojim
pragom

Včasih bi si radi življenje malce »pocukrali«. Stopimo skozi vrata slašičarne in si naročimo kos torte. Mm, boste rekli, to pa je dobro, še posebno, če so torte sveže in dišeče.

Takšne pripravljajo tudi v našem Konditorju. Tudi mene včasih premaga želja po sladkem in tu pa tam stopim v slašičarno. Tudi v tisto na Miklošičevi.

Torte so tudi tam sveže, dišeče, dobre. Pa te ves apetit in želja po sladkem mineta, ko sedeš za mizico. Prav nič težko ni ugotoviti, kaj je jedel gost pred teboj in tudi tega ne, kaj je tisti še pred njimi popil. Že nekajkrat sem sedel za popackano in polito mizico. Res je, da je ta slašičarna ob eni (tudi za pešce) najbolj prometnih ljubljanskih ulic. Res je tudi, da je gostov veliko, pa vendar: dekleta, ki postrežejo, bi morala imeti tudi toliko časa, da bi mizice s krpo pobrisale.

Rekli boste, da sem tečen. Nisem, le red in čistočo imam rad. Tega pa, kot sem nekajkrat opazil, v Konditorjevi slašičarni na Miklošičevi ne spoštujejo preveč.

Mile Bitenc

Izid žrebanja nagradne uganke

Presenetljivo malo rešitev je do predpisanega roka prispelo na naslov uredništva (le 57!) in presenetljivo mnogo je bilo napak. Izžrebani so bili:

● Mira Došen, DS SOZD, Aškerčeva 3, 61000 Ljubljana (zaboj jabolk, nagrada M-Sadjia zelenjave);

● Hermina Urh, M-Nanos, TOZD Trgovina, 61381 Rakek (žensko krilo, nagrada tozda Zaščita iz Kidričevega);

● Ciril Jarnovič, M-Velepreskrba, TOZD Standard, Glavni trg 3, 68000 Novo mesto (3 steklenice cvička, nagrada M-Agrokombinata iz Krškega);

● Viktorija Praprotnik, M-Sadje zelenjava, Poljanska 46 a, 61000 Ljubljana (žensko krilo, nagrada tozda Zaščita iz Kidričevega);

● Sonja Tavčar, Česnikova 8, 61000 Ljubljana (3 steklenice vin iz radgonskega okoliša, nagrada M-Sloge);

● Ljuba Sukovič, M-Velepreskrba, TOZD Standard, Glavni trg 3, 68000 Novo mesto (3 steklenice cvička, nagrada M-Agrokombinata iz Krškega);

● Marko Bokal, razvojno planski sektor DS SOZD, Gorupova 5, 61000 Ljubljana (zaboj jabolk, nagrada M-Sadjia zelenjave);

● Bojan Zor, M-Sadje zelenjave, Poljanska 46 a, 61000 Ljubljana (3 steklenice cvička, nagrada M-Agrokombinata iz Krškega);

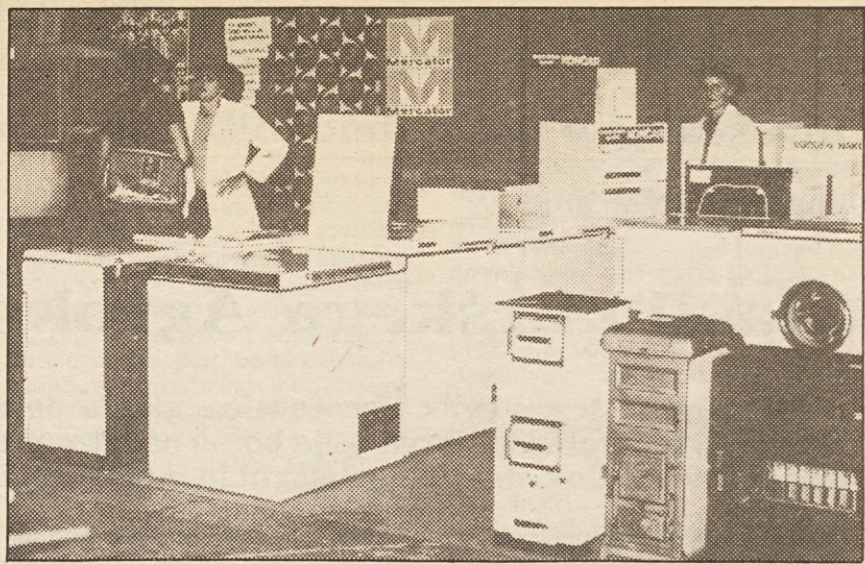
● Sonja Požar, M-Nanos, DSSS, Tržaška 59, 66230 Postojna (zaboj jabolk, nagrada M-Sadjia zelenjave);

● Gordana Grojzdek, M-Sadje zelenjava, Poljanska 46 a, 61000 Ljubljana (3 steklenice vin iz radgonskega okoliša, nagrada M-Sloge);

● Darja Širola, M-Interna banka, Aškerčeva 3, 61000 Ljubljana (torta, nagrada M-Konditorja) in

● Elizabeta Veršič, 62281 Markovci 65, iz kreditnega oddelka MIP Ptuj (3 steklenice vin iz radgonskega okoliša, nagrada M-Sloge).

Nagrajencem čestitamo, o prevzemu nagrad pa jih bomo obvestili po telefonu.

Tržiška Preskrba na novoletnem sejmu v Kranju

Center za obveščanje

Tudi na sejmih čutiti stabilizacijo

Po tradiciji in zaradi vezanega sodelovanja je Preskrba Tržič iz sestava Mercator – Rožnika tudi letos sodelovala na novoletnem sejmu v Kranju, ki je bil odprt 12. decembra in je trajal 10 dni. Poslovni rezultat je bil za 50 odstotkov nižji od lanskoletnega, nižji pa tudi v primerjavi z oktobrskim sejmom.

Na površini 500 kvadratnih metrov je tržiška Preskrba pod firmo Mercator razstavljala in prodajala pohištvo, belo tehniko in elektro-niko in športno opremo.

Kakor nam je povedala Tatjana Pogačar, je bilo za pohištvo dosti manj zanimanja kakor leta poprej, kar je razumljivo zaradi 54% – obveznega pologa pri naročilu, še bolj pa zaradi dobavnih rokov, saj je najdaljši kar 4 (štiri!) mesece, najkrajši pa 45 dni. Tudi asortiman ni pester, pa vsi razstavljalci pohištva (pet firm), kakor smo se prepričali sami, ponujajo v glavnem enak program.

Kar zadeva belo tehniko in astiko, je bilo povpraševanje veliko, pomanjkanje ponudbe pa prav tolikšno kakor v redni prodaji. Lani so prodali 20 barvnih televizijskih sprejemnikov, kar letos pomeni za toliko manjši prihodek.

Do petka, 19. decembra, torej

dva dneva pred zaključkom sejma, je imela Preskrba iz Tržiča 100 milijonov prometa, medtem ko ga je lani ustvarila 400 milijonov dinarjev. V ponedeljek smo se pozanimali v Tržič, kjer so ugotovili za 50 odstotkov manjši prihodek, pri čemer plačajo 500,00 din najemnine za kvadratni meter. Razumevanje pri tem kaže le Meblo, ki plača svoj delež najemnine. V takšnih pogojih, ugotavlja Tatjana Pogačar, se udeležba na sejmu vse manj splača.

Splošna ocena sejma pa je, da je bil letošnje leto prezgodaj, da je bil obisk opazno manjši ker sta bila dva sejemska vikenda nevozna, enkrat parni, drugič neparni. Tudi novoletnega vzdušja ni bilo, saj dedek Mráz ni imel niti daril.

Seveda pa je tržiška Preskrba še vedno zainteresirana, ker neudeležba na slabših sejmihi pomeni izgubo prostora na poslovno ugodnejših prireditvah.

Pogled v izložbo

Ko gremo mimo te ali one trgovine, nam pogled kaj rad uide v lepo urejeno izložbo. Žal pa se s tem v Mercatorju ne moremo preveč pohvaliti. Pa ne, da aranžerji ne bi znali urejati izložb: prave, klasične izložbe so že prava redkost. Stare prodajalne so jih s prenovo in modernizacijo izgubile, nove pa so večinoma brez. So

sicer tudi izjeme, med katere sodijo predvsem večje blagovne hiše: nakupovalni center v Krškem ima izložb veliko in tudi urejene so lepo in domiselno, pa tudi nova blagovnica v Cerknici se s tem lahko pohvali.

V ljubljanski kavarni Evropa pa je nekaj steklenih vitrin, ki so od časa do časa urejene in popestrjene s proizvodi naših dobaviteljev. Prav zdaj v teh vitrinah »gostujejo« Goriška Brda. Njihova vina, kot so briška rebula, tokaj in merlot, so znana in ljubitelji dobre kapljice kar radi sežejo po njih.

Mile Bitenc

ZOBNA PASTA

Signal

RAZGLEDELO V OBLIKU PISHA

PTIČ, KI NE LETA

RAZTEG - LJIV TRAK

ČERNE OLGA

PLESALKA PAVICVA

LETALEC, KDO VODI LETALO

GOETHE JEVA MATI

AVTOMOBILNA OZNAKA SARATEVA

TONA

NATVIŠTA KARTA

PREDZADNJA CRKA

GOZDARSKI DELAVEC

ZNAK ZA KEM PR-VIJO BOR

REBET. Z. IME

SEVER

SOSEDNA DRŽAVA

ODDELEK RUSKE KONJENICE NAŠE OB NORSKO LETOVIŠČE

OTROŠKA ZABAVA

PREDZ. IN IS CRKA

PERNATA ŽIVAL

STANKO VRAZ

NIČ

GORA V ŠVICI

NEKDANJI TURSKI VELIKAŠ

DEL KOPNEGA V MORJU

SEBELJI SAMCI

EGIPČ. BOG SONCA

PARKING

SHAKE - SPEAROV JUNAK

OVRAT - NA RUTA

PRETEKLI ČAS /GR/

STROČ - NIČA

TONI FORNEZI

MATINJA ŽIVALICA V SADJU

LUŽA

ZAČRTANA POT

IO, ERKA

RIMSKA ENA

AR.

ALFE ABRIA

MUSLIM. ŽENSKO IME

TONI HAROLD

KAZALNI ZAIHEK

PEPSODENT

*** BANO

KRAJ NA KUPR - SKEMI

MISEL, POTEH

SUHA SHOKVA

HRVAŠKI PETROL

12. CRKA

NOVI SVET

OBMETNA KONTROLA

DRŽAVA NA VZHODU

JANEZ. IPAVEC

POPULAR. ŠVEDSKI GLASBE - NIKI

SEBE

POTRDI - TEV, OVERITEV

PETER. TERNOVSEK

PITAZA STARIH SLOVANOV

DEČEK S ODBEŽNO SVETILKO

SLOVENS. MESTO

BICIKEL

2. O. CRKA

STAREJŠI SLOVENS. ZNANSTVENIK

VEK, ODOBITE

NOTES, BELEŠKA

ČUSTVENI UDAREC

3. SA - MOGLAŠ.

TUTAJA

ITALITA

OSEBNI ZAIHEK

VOZILLO NA KITATSKEM

LIUDSKA REPUBL. KITATSKA

REKA PAD

IZRAZANJE BREZ BESED

TELESNA OKVARA

OPRAT ZA MLETTE ŽITA

ZNAK ZA KISIK

OTOŽNI TON. NAČIN KVARTAST. KI IZRAZ

7. 4. CRKA

ESPANA

OCE

PREDIVAL

KA IRSKE

KAREL VODE

DEL. Š. GARDERDJE

MOŠKI POJTEC

NAŠ MOGOME TAS BRANE

AVT. OZN. ZA KARLOVA

BIVŠI MOŽ CATERINE VALENTE

SEVER

NATVEČTI MORSKI SESALEC

EMICA

ZVEŠTA ŽIVAL ČLOVEKA

SREBSKO MOŠKO IME

PRIHOR. ZELENI - JAV

ŠREDIŠČE VRENTJA

STATUA, SPOMENIK

ZALA ARKO

IGRALKA MIRANDA

RIGBA: MAJA HOČEVAR

ENICA

POSUŠENO GROZDJE

OSTANEK PRI MLATE - NJU

VOLNENA ODEJA

LITER

ZBRUŽENE DRŽAVE AMERIKE

KRIŽANKA SEŠTAVILA MAJA HOČEVAR

BODEČ PLEVEL

naš nasvet

Drage bralke, spoštovani bralci, v naši rubriki ste v lanskem letu že spoznali nekaj izdelkov, ki prihajajo iz proizvodnih prostorov Ilirije – Vedrog, vendar pa je njihova paleta tako pisana in široka, da vam jih bomo predstavljali tudi letos in sicer tiste, za katere je lani zmanjkalo časa in prostora.

Tokrat smo se odločili, da napišemo nekaj besed o zobnih pastah. Te nas spremljajo prav vsak dan, saj je higiena ust prav gotovo še kako pomembna.

Mirno lahko rečemo, da je lahko zadah iz ust veliko hujši in nadležnejši kot pa vonj znoja in telesa. Prav gotovo smo že ničlikokrat sami ugotovili, da našemu sogo-

lesk. Po umivanju zob s to kremo lahko že z rahlim dotikom jezika ugotovimo, da so zobje gladki in sklenina popolnoma nepoškodovana.

Mikroskopski posnetki zob so pokazali, da lahko z močnim drgnjenjem nastanejo v sklenini brazde, zaradi katerih izgubljajo zobje svoj sijaj. Hidratiziran aluminijev oksid, glavna sestavina **Pepsodenta**, odstranjuje nečistočo brez nevarnosti za sklenino. Prav s **Pepsodontom** bodo dobili naši zobje lesk bele, gladke in nepoškodovane sklenine.

Apident pa je zobna pasta, ki je nastala ob sodelovanju Ilirije – Vedrog in Medexa, na osnovi števil-

vorniku neprijetno »diši iz ust«. To je lahko zelo mučno; še bolj mučno pa je, če je tako z nami in se tega niti ne zavedamo. Kajpak je tedaj pomembno predvsem to, da kar najhitreje poiščemo vzrok te nevspečnosti.

In kaj je vzrok tega? V prvi vrsti seveda pomanjkljiva zobna in ustna nega, večkrat pa so vzrok tudi slabi zobje, pljučne ali želodčno črevesne bolezni, mandlji itd.

Toda pustimo druge vzroke in se ustavimo pri pomanjkljivi zobni in ustni negi, ki je slabega vonja iz ust največkrat kriva. Čiščenje zob je osnovni pogoj za ohranitev lepih in zdravih zob. Ne le zjutraj in zvečer pred spanjem, celo po vsakem obroku bi morali seči po zobni krtački.

Za čiščenje zob so nam dandanes na razpolago najrazličnejše zobne paste, ustne vode, razpršila za usta, pa celo zobne paste za kadičce.

Poglejmo, kaj nam za nego zob priporoča Ilirija – Vedrog. Seveda so to zobne paste, ki nastajajo v njihovih proizvodnih prostorih.

Signal poznamo že vrsto let, saj je s svojimi rdečimi progami že na prvi pogled nekaj posebnega. Pa ne le zaradi lepšega – v teh rdečih črtah je prav tisto, kar daje umivanju zob s **Signalom** poseben učinek.

Pepsodent je novejša zobna pasta za učinkovito nego zob. Njene sestavine zagotavljajo nežno odstranitev vseh drobcov nečistoče. **Pepsodent** daje zobem belino in

nih poizkusov in testiranj, opravljenih na Mikrobiološkem inštitutu Medicinske fakultete ter v specialističnih stomatoloških ambulantah v Ljubljani.

Za temeljito ustno higieno ter zdrave zobe in dlesni je pomembno redno umivanje zob s pravilno izbrano zobno pasto. Dobra zobna pasta namreč povečuje učinek čiščenja zob in ne ruši ustreznega razmerja med sestavnimi deli mikrobne združbe v ustni votlini.

V zobni pasti **Apident** zagotavlja specifično delovanje naravni čebelji produkt – propolis, kar daje zobni pasti posebno vrednost.

Apident s propolisom uravnava razvoj ustne flore ter učinkovito preprečuje nastanek in širjenje mikrobov v ustni votlini. Po čiščenju zob z **Apidentom** so se mikrobi ponovno naselili v ustih mnogo kasneje kot pri osebah, ki so uporabljale zobno pasto brez propolisa. Pri večjem številu bolnikov z vnetimi oblikami paradontopatij se je stanje normaliziralo mnogo hitreje kot pri skupini, ki je uporabljala zobno pasto brez propolisa.

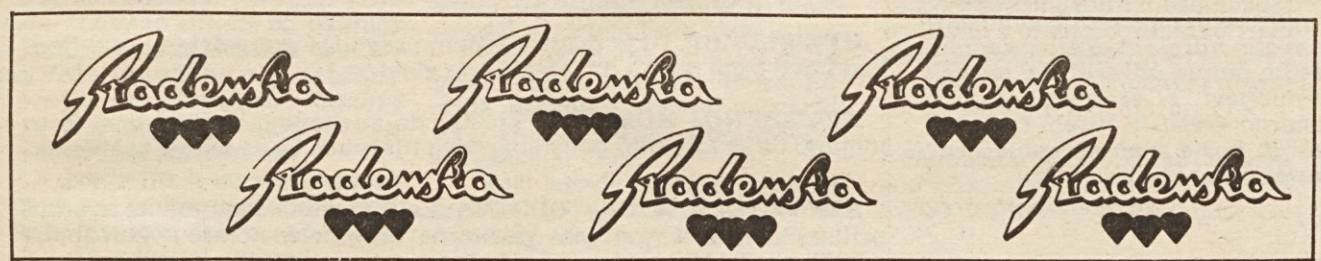
Rezultati raziskav torej dokazujejo, da bo redno čiščenje zob z **Apidentom** marsikomu preprečilo neprijetne bolezni in nevspečnosti, preventivna uporaba **Apident**a zagotovila zdrave zobe in dlesni.

Toliko o higieni zob in uporabi zobne paste, sami pa se odločite za tisto, ki vam bo najbolj ustrezala.

Mile Bitenc

Nagradna križanka »Zobne paste«

V prvi številki našega časopisa objavljamo tudi prvo nagradno križanko v tem letu. Kot že tolikokrat v prejšnjem letu tudi tokrat v njej sodeluje s svojimi priznanimi izdelki Ilirija – Vedrog iz Ljubljane. Iz svojega bogatega proizvodnega programa bo za tri izžrebance prispevala tri nagrade, zato čim prej pravilno rešite križanko, izpolnite kupon in vse skupaj v ovojnici pošljite na naslov: **SOZD Mercator, Studio za ekonomsko propagando, Breg 22, 61000 Ljubljana**. Pri žrebanju bomo upoštevali vse rešitve, ki jih bomo prejeli do vključno 12. februarja. Na kuverto obvezno pripišite **Nagradna križanka »Zobne paste«**.

Stopili smo v novo leto. Ponavadi prav novo leto prinaša tudi novosti. Odslej bo z nami skozi vse leto na tem mestu naš gost, poslovni prijatelj Radenska iz Radencev.

V besedi in sliki vas bomo seznanili s to delovno organizacijo: kaj več boste izdelali o mineralni vodi, njenih takšnih in drugačnih lastnostih, pokukali boste za vrata proizvodnje, kjer nastajajo priljubljeni napitki Deit in Swing, predstavili vam bomo zdraviliško dejavnost Radenske, spoznali pa boste tudi njihovo turistično ponudbo.

Začetek pa bo malce drugačen. Novo leto pač prinaša tudi presenečenja in za to tokrat skrbi prav Radenska.

Z Radensko smo se namreč domenili, da razpišemo tekmovanje za aranžerske službe Mercatorja v ureditvi prodajnih mest, gostinskih prostorov in izložb – seveda v slogu Radenske.

Pa si kar pogledjmo, kaj pravijo pravila tega tekmovanja:

- Na osnovi samoupravnega sporazuma o skupni ekonomski propagandi razpisujeta DSSS za marketing Radenske in Studio za ekonomsko propagando Mercator za aranžerje Mercatorja tekmovanje v ureditvi in aranžiranju prodajnih mest, gostinskih prostorov in izložbenih mest s proizvodi Radenske ter propagandnimi materiali, ki označujejo pristnost proizvodov (pijač Radenske na prodajnem mestu).
- Tekmovanje traja od 1. 3. do 1. 6. 1981.
- V tekmovanju lahko sodelujejo: – aranžerske službe trgovskih in gostinskih organizacij Mercatorja, – zunanji aranžerji, ki stalno ali občasno aranžirajo prodajna mesta v Mercatorju, – poslovođe ali drugi delavci v prodajalnah in gostinskih obratih, če sami aranžirajo svoje prodajalne.

Sodelovanje v tekmovanju za najlepše in najbolj izvirno aranžiranje prijavijo zainteresirani Studiu za ekonomsko propagando Mercator, Breg 22, Ljubljana, s točnim naslovom prodajnega mesta ali gostinskega obrata in imenom aranžerja oziroma tistega, ki sodeluje v tekmovanju. Prijavo pošljite najkasneje do 1. 3. 1981 v ovojnici s pripisom »tekmovanje Radenske«.

- Za ureditev in aranžiranje prodajnih mest, gostinskih prostorov in izložb lahko uporabijo: – proizvode same, to je paleto pijač Radenske, – POP materiale, ki jih da na razpolago Radenska (opozorilci, plakati, nalepke, pladnji, kozarci, zamaški itd.), – POP materiali, ki jih po lastni zamisli izdelajo aranžerji.
- Kot merilo ocenjevanja za izbiro najboljše urejenosti in aranžiranih prodajnih mest za proizvode Radenske se bodo upoštevali: – izvirnost v aranžiranju prodajnih mest in gostinskih prostorov in izložb, – izloženost proizvodov Radenske na prodajnem mestu oziroma v gostinskem lokalni, – označitev samega mesta prodaje, kjer so radenske pijače.

– izdelava propagandnih materialov za mesto prodaje Radenske po idejnih zamislih aranžerjev samih, – število aranžiranih mest.

Aranžirana mesta si bo v času tekmovanja, to je od 1. 3. do 1. 6. 1981, ogledala komisija, ki jo bodo sestavljali:

- predstavnik Studia za EP Mercator (Mile Bitenc),
- predstavnik Radenske (Martin Sreš),
- predstavnik aranžerjev Mercatorja (Slavko Orovič).

5. Nagrade za najbolj urejena in aranžirana mesta za proizvode Radenske bo na podlagi rezultatov komisije, ki si bo ogledala aranžirana dela, podelila Radenska. Nagrade so naslednje:

- nagrada: 5 dni bivanja v zdravilišču Radenske v Radencih, v hotelu Radin za dve osebi,
- nagrada: 5 dni bivanja v terminalnem kopališču v Moravcih za dve osebi,
- nagrada: 5 dni bivanja v planskem domu Zarja na Pohorju za dve osebi.

Nagrad ni mogoče spremeniti v denarno obliko.

6. Rezultati zaključka tekmovanja bodo objavljeni v junijski številki glasila Mercator.

Nagrade bodo nagrajenci lahko izkoristili v drugem delu leta 1981.

Takšen je torej razpis zanimivega tekmovanja, ki smo ga pripravili z Radensko. Vabljuje so tudi nagrade in prav gotovo je odveč, če zapišemo, da pričakujemo veliko vašega sodelovanja.

Nasvidenje do prihodnjic!

Mile Bitenc

ILIRIJA-VEDROG

LJUBLJANA, n. sol. o.

Izid žrebanja nagradne križanke Monell – Gibbs

V Studio za ekonomsko propagando je tokrat prispelo 776 rešitev. Izžrebani so bili:

- Zlata Bošnjak, Cesta II. grupe odredov, 61261 Dobrunje, iz M-Sadje zelenjava (komplet šestih skodelic za kavo);
- Jožica Pajk, Luče 10, 61290 Grosuplje, iz M-Pekarne Grosuplje (Gibbs sport after shave);
- Pavle Lopert, Koblje 14, 69223 Dobrovnik, iz M-Univerzala (Gibbs sport after shave);
- Pavla Jeršič, 62331 Pragersko, upokojenka MIP Ptuj (kolonjska voda Monell) in
- Fani Žnidaršič, Kolodvorska 3, 61360 Vrhnika, upokojenka M-Rožnika (deodorant Gibbs sport).

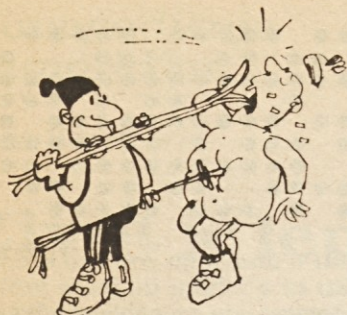
Nagrajenkam in nagrajencu čestitamo in jih obenem prosimo, da nagrade sami ali po svojih zastopnikih

Kupon Križanka

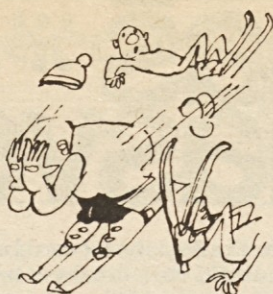
Primek in ime:

DO ali TOZD:

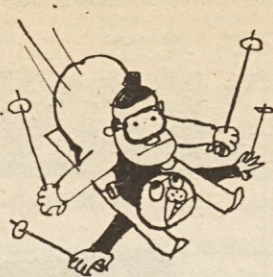
Naslov:

1 Pomisli včasih (vsaj ob parnih dne-
vih), da nisi sam na svetu!

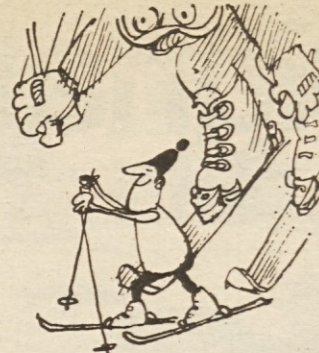
2 Hitrost in način vožnje prilagodi
■ zmogljivosti nezgodnega oddelka!

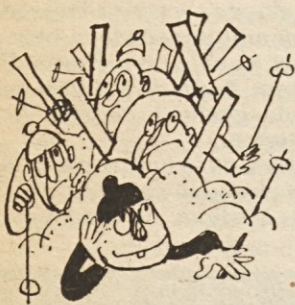
3 Smučar spredaj ima vselej prednost
— oni zadaj pa zalet; premisli, kaj je
bolje!

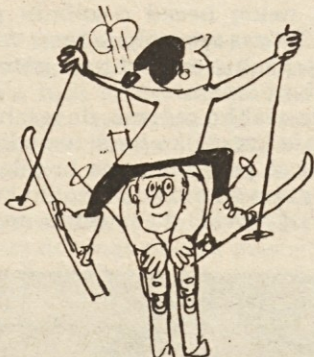
4 Pri prehitevanju pusti smučarju vsaj
■ toliko prostora, da se lahko od strahu
sesede!

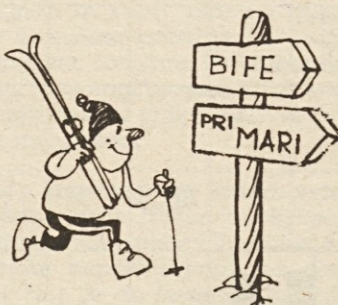
5 Preden prečkaš progo, se prepričaj,
kolikšna so realne možnosti, da na-
sprotnika prevrneš!

6 Padec ni množični sestanek, je pa lepa
■ priložnost zanj — če le dovolj dolgo
pokašas na mestu!

7 Vzpenjanje po sredi smučišča sicer ni
■ dovoljeno, je pa hec — dokler nesre-
čen pripetljaj česa ne odnese!

8 Znake na smučišču je treba spo-
■ štovati!

9 Ob nezgodi je sleherni dolžan poma-
■ gati in lajšati bolečine!

10 Povzročitelj nezgode se je dolžan
■ legitimirati ali kako drugače izpričati
svojo identiteto!

Sposojeno iz časopisa Smučanje, glasila zbora vaditeljev, učiteljev in trenerjev smučanja pri SZS.

S 1. Mercatorjevega smučarskega tečaja

Tugo Marinček – DS SOZD, sektor za AOP

Kako se naučim smučati?

To je vendar čisto preprosto! Naučiš se tako, da greš tja, kjer je slučajno zapadlo dosti snega in kjer te vsaj dvakrat na dan na vrh hriba potegne trem četrtnam križa podobna zadeva, navezana na dolg »štr'k«. Do bro namreč veš, da je v vsakem primeru lažje priti dol, kot pa gor.

Seveda potrebuješ pri 30 letih za svoje novo športne udejstvovanje na snegu vsaj teden dni trdega dela z zakrnelimi mišicami, zato ne kaže zanemariti kakšne noči s spanjem in dobro masažo (savna ali bazen), saj niti pomisliti ni, da si se za tako drag šport odločil samo zato, ker je ravno v modi.

Potlej potrebuješ še sem ter tja še kakšen šnops, da prehuda razlika med ljubljanskim smogom in z ozonom prepojenim gorskim zrakom ne pusti trajnih posledic, pa še kakšen suh trening v disku, da se napetost v mišicah razdeli na nočno in dnevno delovanje, kajti samo eno je prehuda obremenitev za navadnega smrtnika. Ni odveč, če se odločiš za kratek sprehod po zasneženi gorski poti do prve domačije, kjer se jim je nateklo v steklenico toliko »arcnij«, da jih celo prodajajo. Od časa do časa lahko tudi ješ, da ti zaprtje četrtega dne ne zagreni večera.

In če se vse to odvija na Pokljuki, v Šport hotelu, ob poldrugem metru svežega snega in v dobri družbi, potem mi lahko verjamete, da se res da naučiti smučati!

Vse opisane tegobe so morali prenašati tečajniki 1. Mercatorjevega smučarskega tečaja na Pokljuki, v zadnjih dneh leta stabilizacijskega 1980.: Sonja, Mitja, Hilda, Mariča, Mišo, Lučka, Dragica, Aljoša, Meta, Mojca, Dušan, Ljuba, Zlata in Tugo. Vse je bilo stabilizacijsko v pravem pomenu besede – veliko smo se gibali na svežem zraku, ki je zaenkrat na Gorenjskem še zastoj, pa repete pri že naprej plačani hrani smo tudi jemali. Pri pijanci smo se pa tako ali tako nazaj držali.

Da, res smo se nekaj naučili, saj se človek vendar vse življenje uči. Nekdo med nami je celo ugotovil, da nam manjka le še kakšna dva metra novega snega, da ne bi bilo treba v dolino po prvem tednu, dokler se do potankosti ne naučimo premagovati snežnih strmin.

Prve dni je bil ženski del tečajnikov malo zmeden, saj je tisti, ki je bil zadolžen za naše duše, tulil po smučišču: »R't not', pa nastav'!« No, kmalu se je izkazalo, da se temu reče tudi: »Boke obrni k bregu in nastavi robnike!« Do kakšnega večjega nesporazuma ni prišlo.

Samo, kdo bi mislil na toliko stvari naenkrat, kot so rahlo upognjena kolena, zgornji del telesa v naravni drži pokonci, teža na spodnji nogi, palice vzporedno z boki in nazaj, pa še in še podobnih nevšečnosti, ki so nam oteževale smučanje. Le levi ovinek nam je šel bolje od nog kot desni!

Izgled vsega smo popravili nekega lepega dne (bil je siv dan), ko smo težko opremo vrgli v kot in se postavili pred »tička«. Če se kdorkoli pograša ali na sliki čuti zapostavljenega, si je sam kriv, ker si je dovolil predolg make-up. Tudi degustacijo vlažnosti in globine snega smo prepustili posameznikom, ti pa so nam ostalim znali tako lepo in živo pripovedovati o tem, da je bilo videti, kot bi se vsi valjali po snegu.

Da pa se res ne bi ves teden valjali po globokem snegu, je poskrbel ratrack (teptalni stroj, op. lek.), ki sicer ni bil rdeč, ampak »smb boje«, pa tudi gosenic ni

imel, ampak dve glavni in 140 pomožnih nog, ki so nam vsak dan vzorno steptale smučišče. Zelo potrebna stvar, saj je v tem tednu padlo kar meter in pol snega in dalo lepo vzpodbudo vsem začetnikom, kajti v tako mehkem snegu je padec res kraljevski.

O vsem smo že nekaj napisali, le o dobri družbi še ne. Poleg nas, navadnih smrtnikov, je v opojnih lepotah zasnežene Pokljuke uživalo kar lepo število bolj ali manj znanih športnikov. Med njimi je bila vsa državna rokoborska reprezentanca s Simičem, Frgičem in Nemiševičem na čelu, pa pridni tekači iz Tržiča, med katerimi se je poleg trenerja Frenka najbolj trudil himalajec Čita, po domače Borut Bergant. Pri treningu namreč. Zvečer smo se v družbi po svojih močeh kar vsi trudili, tako da nam bo okus po Pokljuki še dolgo vrsto let ostal v prijetnem spominu.

Udeležencem naslednjih Mercatorjevih smučarskih tečajev priporočam, naj si deset prepotrebni smučarskih zapovedi še pred tečajem čim hitreje vtisnejo v spomin, da bo potem obvezni del tečaja v primerjavi z neobveznim srazmerno krajši. V tistem trenutku, ko jih boste znali na pamet vseh deset, niste več začetniki!

Smučarski pozdrav!

Akcija Korša

Spominski pohod na Stol – 22. februarja

V želji, da v čim večjem številu zastopamo »M« na tem pohodu, KORŠ tokrat že tretjič organizira skupen pohod udeležencev iz Mercatorja.

Zimski pohod na Stol je množična manifestacija v spomin in v počastitev boja Jeseniške čete z nemškim okupatorjem. Zgodnjega jutra 20. februarja 1942 je gosta megla na sredini pobočja stola omogočila varen umik pred Nemci do Prešernove koče.

Pohod na Stol je znan kot zahtevna naloga, ker je organiziran v zimskem času. Vsi, ki ste že bili na tem pohodu, veste za

napore te poti. Tisti, ki želite poskusiti in imate primerno kondicijo, ste prav tako vabljeni. Prvič je vsaka stvar naporna.

Organizacijo bo v imenu KORŠ koordinacijskega odbora za rekreacijo in šport sozda MERCATOR prevzel tovariš Avgust Rejc. V ta namen ga kličite na številko telefona 553-084; še bolje pa je, da mu pošljete kar pismene prijave na naslov: MERCATOR-TEHNA TOZD SPECTRUM, Ljubljana, Celovška 275. Prijave bo zbiral do 20. februarja.

O kraju in času odhoda vas bo pravočasno obvestil.

Pera Srečković

Novogodišnje želje i poruke

RUDARIMA: Nadajmo se da vaš dubinski i površinski kop za one koji do veze kopaju rukama i nogama jednom za svagda bude-stop.

LIVCIMA: Boj se u fabričkoj hali bije. Nadajmo se da u idućaj olovka neće moći neke nove pozicije da lije.

POSLOVNIM LJUDIMA: Stabilizacija i štedljiva Nova 1981 godina žele manje putovanja i zalivanja dnevnicama. Da nam u zajedničkom bilansu ne bi iznikao korov.

ELEKTRODISTRIBUCIJI I POTROŠAČIMA: Skačemo i više nego što se može... Elektrodistributerima iskače osigurači a potrošači zbog astronomskih računa – iz sopstvene kože.

SVIM RADNIM LJUDIMA: Tragajmo što više za mini-gubermom. To su naše obaveze i prava. Da i u idućoj ne ostanemo kratkih rukava.

NOVOM MERNOM SISTEMU: Nove međunarodne mere precizne kao u apoteci. Zato tripot poslovno odmeri a samo jednom devizno seci.

ŽELEZNICI: Imaćemo novo radno vreme taze. Pa red je da nam vozovi više ne prolaze.

INO-TRGOVCIMA: Stabilizazione obaveze i vas vežu. Zato želimo da se ne upecate u sopstvenu mrežu.

SIZOVIMA: Kaže neposredni proizvođač Janko. Moree, kad se zavrne slavina, tamo gde je poteklo debelo može da pocuri i tanko.

HTZ-SLUŽBI: To je zaštitni sistem pravi. Da pronađete i pravi šlem kad nove cene počnu da udaraju po glavi.

STAMBENOJ KOMISIJI: Znamo da su bodovi vruća tema. Zato molimo da sa hladnim podstanarskim tuševima bude manje problema.

ŠEFOVIMA RAČUNOVODSTVA: Želimo dobar samomerač za krvni pritisak. Jer kad grafikom padne na minimalac-kolače – glavobolja odmah skače.

PEŠACIMA: Letačku dozvolu ili bar dobra krila za preletanje gomila uglja i parkiranih automobila.

PENZIONERIMA: Želimo vam elektronski mozak za izračunavanje nove, obračunske 1%... 9%... 8%... 1%... godine.

FUDBALSKIM NAVIJAČIMA: Uz tanje džepove želimo vam deblje živce. I ne grдите sudiju što ne vidi kad lopta ode u aut. On je u nokdaunu.

NAKUPCIMA: Želimo dosta čiviluka. Da kritiku kupaca okače kulturnije. A ne – mačku o rep.

NOVOGODIŠNJEM MAMURLUKU: Želimo iznenadnu posetu inkasana. Da vidite kako vas opsada kućnog budžeta brzo otrezni.

KOMUNALNIM SLUŽBAMA: Budite aktivni i za one pored zdravstvene knjižice i oranice. Ako nam se u kasi gomilaju šupljine ne mora bar sneg.

PLODNOSTI NAŠIH NJIVA: Naša zajednička želja je da se prestane sa starom praksom. Dakle, više zalivanja parcela semenom a manje sporovima i sudskom praksom.

RESTORANIMA DRUŠTVENE ISHRANE: Vas, nadajmo se, savest ne treba da grize. Jer niste televizija pa da u svojim cenovnicima imate stalno reprize.

TRGOVCIMA U ZEMLJI: Čujte poriku naših očeva, sinova i dedova. Više reda pored tezge, kafe, ulja, deterdženata a manje onoga »Biće sutra«! i pred prodavnicom redova.